

Radikali Ujsag

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NOVISZAD, Kralja Petra ucca 30 szám, I. emelet
Telefonszám: 21-37, éjjel 20-58
SZUBOTICA, Kralja Petra Park 10. Telefon 6-70

1933. évi április hó 16
Vasárnap
XIV. évfolyam 91. szám

Előfizetési ára 1 hónapra 28 dinár, 3 hónapra 80 dinár. — Külföldön 1 hónapra 40 dinár. — Egyes szám ára hétköznapokon 1 dinár, vasárnap 2 dinár. Megjelenik hétfő kivételével mindennap reggel

Feltámadott

Lesz-e még ünnep a világon? Ez a kérdés támadt az apostolok lelkében, amikor a sírbatételről hazaérkeztek.

A felmerülő kérdés husvétvasárnap megnyerte a váravárt választ: van még ünnep a világon. Ezen a küzdelemteljes remények valóraváltását váró szomorú világon.

Ez az ünnep az allelujás husvét. A maga sirúres, pirosan tündöklő hajnalával. Azzal a hajnallal, amely nem ismer enyészetet. Azzal a hajnallal, amelynek jelmondata: „Mit keresnek az élők a holtak között?! — Ninesen itt a Feltámadott!”.

Feltámadott. E szó fut végig Jeruzsálem utcáin. De nem áll meg itten, hanem diadalmos erővel fut végig a görög fővárosban, Athén bölcselkedő iskoláin, Rómán, a jogász nemzet fővárosán. Téren, időn enyészeten és pusztuláson, s lelketűdítő erővel zengi a husvét diadalmos himnuszát: Feltámadott.

Ki az aki feltámadott? Izrael törvényeket forgató törvénytudója? Nem. Hellász gondolatokkal játszó bölcselője? Nem. Ki az aki feltámadott? Róma diadalmos háborukat járt császára? Nem.

Feltámadott, aki magáról előre megmondotta. Feltámadott, aki csodálatos tanításának erejével az örök élet hirdetője lett. Feltámadott, aki a lélek nemesebb voltának tanítója volt. Feltámadott, aki nem elégedett meg az arany erejével, a trónok hatalmával, a tisztelet fényével, hanem a lelken épülő belsőember, világot átalakító nagyságát hirdette.

Feltámadott: Krisztus, a betlehemi éjszaka bájos és glóriás gyermeke.

Feltámadott az Ecce Homo Tájfalvas embere. Feltámadott a meggyáizót, elnyomott Igazság halálát nem rettenő hirdetője, a názáreti Jézus.

Feltámadása, nem virágfakadás, nem tavaszi életzendülés. Feltámadása nem hasonlat, nem képzeletszülte kép, nem bölcsélet, nem technika, nem tudomány.

Feltámadása valóság, az isteni élet diadala az enyészet felett.

Olyan valóság ez, mely átalakította az egész emberiség történetét, életét. Miként a tavaszi életzendülés átalakítja a természetet.

Micsoda akadályt nem ismerő átalakulás és újraébredés! A tavasz csak a természet kulturájában jelent életet. A feltámadás az egész emberiség kultúrájának újraéledését jelenti.

Diadalt ül a feltámadott új műveltsége a jeruzsálemi betűbe kapaszkodó észjáráson az akkor nagyra tartott görög gondolkodók teremtette műveltségen és a római rideg jogász gondolkodáson. Diadalt ül az egész régi világon.

Betű helyett lelket hirdet, bölcselkedés helyett önfeledőzést, a rideg jog helyett a szeretet simogató szelidségét. Hirdeti az új kultúrát, a husvétot, az allelujásait, az enyészetet nem ismerőt, a krisztusit.

Valahányszor felharsan a husvét diadalmos allelujája, ez a diadalmos krisztus kultúra hirdeti a lelkes önfeledőzést szeretet kultúráját.

Mivel távolabb állt tőle a világ, úgy mint a mostani önző, munkát, munkást, kizsákmá-

„Remélem, hogy egyesült erővel tehetünk valamit a világ hasznára“

— mondotta elutazása előtt MacDonal angol miniszterelnök

MacDonal tegnap elutazott a washingtoni konferenciára

Londonból jelentik: MacDonal miniszterelnök Isabel leánya és három szakértő kíséretében tegnap utazott el a londoni Waterloo-pályaudvarról Southamptonba. A miniszterelnököt a pályaudvaron a londoni amerikai követ és Londonderry, London lordmajorja üdvözölték. MacDonal távozása előtt fogadta az angol újságírókat és a következőket mondotta:

— Remélem, hogy utazásom szerencsés lesz és Roosevelttel együtt rendben elintézzük azokat a feladatokat, amelyekre vállalkoztunk.

Az újságíróknak arra a kérdésére, hogy milyen eredményt vár utjától, MacDonal a következőket mondotta:

— Sohasem szoktam jósolni, de most remélem, hogy Roosevelt és én egyesült erővel tehetünk valamit, ami a világ hasznára lesz.

A miniszterelnök és kísérete délben érkezett meg Southamptonba és azonnal felszállt a Berengária fedélzetére. A gőzös dél után felszedte horgonyait és elindult Newyork felé. MacDonal április huszonegyedikén érkezik meg Newyorkba és azonnal Washingtonba folytatja útját, ahol három-négy napot fog tölteni, mint a Fehér Ház vendége. MacDonal május harmadikán tér vissza Londonba. Távolléte alatt a miniszterelnököt Baldwin fogja helyettesíteni.

Bizalmas tanácskozások

A világgazdasági konferencia egybeülése előtt Roosevelt, Herriot, MacDonal és a kanadai miniszterelnök bizalmas tanácskozást fognak tartani és csak ezután kerül sor az általános konferenciára.

Herriot ma indul Amerikába

Párisból jelentik: Herriot volt francia miniszterelnök, aki a washingtoni tárgyalásokon a francia kormányt képviseli, öt szakértő kíséretében ma indul Amerikába.

Csak a washingtoni értekezlet után tartják meg az európai agrár-országok értekezletét

A román kormány megkezdte a jugoszláv-román Duna hid építését

Bukarestből jelentik: A minisztertanács tegnapi ülésén az a javaslat hangzott el, hogy tegyék meg a lépéseket az európai agrárállamok értekezletének a washingtoni konferencia utáni elhalasztására.

A román kormány elhatározta, hogy a

legrövidebb időn belül megkezdje a jugoszláv-román Duna hid építési munkálatait. A tervek szerint a hid alapkövét öfelsége Alekszandar király és Károly román király legközelebbi találkozása alkalmával helyezik el a két uralkodó jelenlétében.

nyoló, szabadsággal, szeretettel, joggal és igazsággal visszaelő világ, annál jobban esik hallani, hogy van diadal, van allelujás hajnal, van feltámadás.

Van önzés helyett feláldozás, van zsernokság helyett szeretet, van pesszimizmus helyett optimizmus, van enyészet helyett

élet, van jogtalanság helyett igazság s reménytelenség helyett a valót megérő reménység.

A husvétvasárnapjára kelő hajnal csillogó fényesóvjaja tizenkilenc század óta ezt veti az emberiség biztatást szomjazó lelkébe ezzel a szóval: Feltámadott. (i. r.)

Sok ezren hallgatják boldog elégedettséggel az

"ORION 7037"

rádiókészüléket elektro-dinamikus hangszóróval, megvilágított és beírt városnevekkel. Olcsó ár, kényelmes fizetési feltételek

Iványi Ernő, Noviszád
Kralja Aleksandra 5. - Telefon: 27-47

Kedden délelőtt negyed tíz órakor érkezik meg Noviszádra Matkovics Dobrica az új dunai bán

A bán fogadtatásán a hatóságok képviselőin kívül a társadalmi egyesületek vezetői is megjelennek

Matkovics Dobrica a Dunabánság új bánja értesítette a bánhi hivatalt, hogy kedden délelőtt negyed tíz órakor a beogradi gyorsvonattal érkezik Noviszádra.

Matkovics Dobrica bán megérkezése alkalmával ünnepélyesen fogadják. A bánzás részéről Todorovics Dragomir segédbán és az összes ügyosztályok vezetői megjelen-

nek a pályaudvaron az új bán üdvözlésére. Rajtuk kívül az összes noviszádi közigazgatási hivatalok vezetői, valamint a társadalmi egyesületek képviselői is megjelennek Matkovics Dobrica fogadtatására. Az új bán megérkezése után azonnal át is veszi a bánzás vezetését Todorovics Dragomir segédbántól.

Tízezer hívő vett részt tegnap délután a noviszádi belvárosi templom feltámadási körmenetén

Fényes keretek között tartották meg tegnap Noviszádon a katolikus hívők a Feltámadás ünnepélyét. Az enyhe tavaszi nap csak emelte a fényt és ritkán látott hatalmas hívőtömeg vett részt a körmeneten. Először a Rókusi templomban tartották meg a feltámadási körmenetet dr. Koráni Elemér plébános vezetésével. A rókusi körmeneten 4-500 hívő jelent meg, akik innen a belvárosi templom elé vonultak.

Délután öt órakor már többzernyi hívő helyezkedett el a belvárosi plébánia templom környékén, úgy hogy mire a rókusi hívők megérkeztek, legalább tízezer ember volt már a főtéren. A plébánia templomban pontosan hat órakor kezdődött meg a feltámadási szertartás, utána megindult a kör-

menet a Kr. Aleksandra, Posta, Futaki utcákon át vissza a templomba. A körmenetet Fáth Ferenc apát esperesplébános vezette. A menyzet után haladtak a hatósági kiküldöttek dr. Borota Branislav polgármester, a hitközség tagjai dr. Vilt Vilmos világi felügyelő vezetésével és őket követte a százezer nyí hívő.

A feltámadási ünnepség után a megjelent hatósági kiküldöttek és a hitközségi képviselőtestület tagjai felkeresték Fáth Ferenc apát esperesplébánost, akit a megjelentek nevében dr. Vilt Vilmos üdvözölt. Fáth Ferenc apátplébános köszönte meg az üdvözlést, ami után elbeszélgetett a megjelentekkel.

—o—

Németország tiltakozik az angol parlamentben elhangzott támadások ellen

Izgalmas telefonbeszélgetés Hitler kancellár és Von Hoersch londoni német nagykövete között

Berlinből jelentik: Az angol alsóház csütörtöki ülésén Chamberlain Churchill és Sir Herbert Samuel élesen támadták a német kormányt, kisebbségellenes magatartása miatt, főleg pedig a zsidókkal szemben tanúsított eljárásért. Ezzel kapcsolatosan Hitler kancellár elhatározta, hogy tiltakozását fogja kifejezésre juttatni az angol kormány-nál. A német kormány el is készítette tiltakozó jegyzékét, amelyet eljuttatott a londoni német nagykövethoz. Amikor von Hoersch megkapta a tiltakozó jegyzéket, telefonon felhívta Hitler és kettejük között izgalmas telefonbeszélgetés folyt le.

Londonból jelentik: A német kormány-
Lnak azzal a szándékával kapcsolatosan,

hogy az alsóház ülésén elhangzott kijelentések ügyében jegyzéket akar intézni az angol kormányhoz, hivatalos helyen az a vélemény, hogy az angol kormány nem felelős azokért a beszédekért, amelyek az alsóházban a képviselők részéről elhangzanak. Sir Herbert Samuel és Chamberlain Churchill mint angol főképviselek beszéltek és felszólalásukra azonnal válaszolt Sir John Simon aki elutasított mindennemű beavatkozást a német belpolitikába.

Von Hoersch német nagykövete csak kedden adhatja majd át kormányja tiltakozó jegyzékét Sir John Simonnak, mert a külügy-miniszter a husvétii ünnepek idejére elutazott a fővárosból.

A németek atrocitásokkal nem jutnak közelebb a revízió gondolatához

Londonból jelentik: A Times tegnapi számában vezércikkben foglalkozik a német tiltakozás kérdésével. A lap szerint akkor amidőn német félkatonai alakulatok önbíráskodást üznek érthető, hogyha a külföld átveszi az igazság szerepét. A német kormány-nak be kell látnia azt, hogy atrocitásokkal nem jut közelebb a revízió gondolatához. Chamberlain beszéde a legkifogástalanabb antimarxista beszéd volt és kar-
ezt a beszédet Hitleréknek megkritizálni.

Drámai jelenet a moszkvai szabottázsper tegnapi főtárgyalásán

Az egyik vádlott angol mérnök súlyos támadása a szovjet bíróság ellen — Macdonald mérnök beismerte, hogy fémdarabokat tettelet az egyes gépekből

Londonból jelentik: Az angol lapok három nap óta kimerítően foglalkoznak a moszkvai szabottázsper tárgyalásával. A lapok rámutatnak arra, hogy a vádlott angol mérnökök a bíróság előtt visszavonják azokat a beismerővallomásokat, amelyeket a GPU előtt tettek és kijelentették, hogy sem mielő katonai kémkedést nem követtek el. A londoni lapok kiküldött tudósítójának egybehangzó megállapítása szerint a GPU ügy-
nőket a beismerő vallomásokot kizsákolód és kábítószerekkel csikarták ki az angol vádlottakból.

A tegnapi tárgyalás drámai jelenetek zött nyílt meg. Amikor a szovjet bíróság tárgyat egyenként bevonultak a tárgyalótetembe, az egyik vádlott angol mérnök, a Wickers-gyár főnöke felugrott helyéről és kiabálni kezdett:

— Az egész tárgyalás nem más, mint közönséges szemlenyvesztés!

A tárgyaláson ezután főként az oroszországi szabottázsaktusok ügyét világították meg. Összesen hat súlyosabb szabottázs esetet állapítottak meg. Kotlarevszky orosz vádlott kijelentette, hogy Macdonald mérnök és Mondhouse, a Wickers művek vezetője megbízták avval, hogy szerkezeti bonyolultabb gépekből fémdarabokat helyezzen el és ilyen módon akadályozza meg az üzemeltetést. Ezt a feladatot ő Szujevkában el is végezte. Macdonald a szembesítés alkalmával beismerte, hogy tényleg ilyen megbízást adott Kotlarevszkynek.

Roosevelt inflációt tervez

Newyorkból jelentik: Beavatott helyről szerzett értesülés szerint Roosevelt elnök komolyan foglalkozik azzal a tervvel, hogy feladja a kormány eddigi deflációs politikáját és az infláció valamilyen formájára tér át. A kongresszus legközelebbi ülésén már meg is vitatja ezt a kérdést.

Tavasszal betegszik meg a legtöbb ember! Miért?

A tél vége felé a tavasz elején a legtöbb ember a napfény hiánya az elégtelen táplálkozás következtében, úgy hogy tavasszal meg az egészséges emberek is érzik az úgynevezett tavaszi fáradtságot. Sok cuberméi járhatnak, mert ellenálló képességük a betegségek csúszái szemben annyira lecsökkent, hogy nem nyújthat nekik kellő védelmet. Így jelentősen azután különböző, sokszor hosszantartó betegségek, amelyek végzetesek lehetnek az emberi életre. Ezért szükséges hogy mindenki tisztítsa meg minél előbb testét a betegség megától, amit csak jó emésztéssel lehet elérni. Ha ezt elakarja érni, akkor igyok rendszeresen naponta két-három pohár **radetini gyógyvizet**.

Levegőt és áramlást:
HOFFMANN ARNOLD NOVISAD
Futaki ut 37.

Noviszád területi fejlődése 1716-ig

Egyes városok, falvak, várak területi növekedése, valamint egyes területeken történelmi változások megállapítása térképek nélkül el sem képzelhető. Minél több és minél régebbi térképekkel rendelkezünk valamely helyről, annál pontosabban alakíthatjuk meg annak különböző korbeli rajzát. Nagyobb méretű és az egyes helyek külterületét is részletesen felülmért térképek nem nagy számmal maradtak reánk és azok is, amelyek megvannak, nehezen hozzáférhetők a kutató számára. Nehéz feladat el állítja a kutatót az is, hogy a régi térképekre vonatkozólag irodalmunkban nem talál utbaigazítást. Nagy szükségét érezzük egy összefoglaló munkának, amely legalább 1882-ig az addig ismert térképek hiteles jegyzékét tartalmazza. Megfelelő irodalom hiányában és ilyen útmutató nélkül, mint magunk is tapasztaltuk csak a helyi levéltárak nagyon is szegény anyagára és néhány publikációra szorítkozva kénytelen munkáját elvégezni, amelyről maga is elismeri, hogy több és régebbi térkép alapján feladatát pontosabban oldhatta volna meg. E térképek ugyan a településkutatásnak csak egy kicsiny részét teszik ki, jelentőségük mégsem kicsinyelhető, mert a kartografus szeme sok olyant látott meg, amiről az egykoru oklevelek és feljegyzések megfeledkeztek. Egy-egy régi pontosan megrajzolt térkép több topográfiai adatot tartalmaz, mint egy egész akadémia! Sajnos azonban az 1700. előtti években nem igen van térképeink bácskai és bánáti városainkról. Ezek között a legelőkelőbb helyet Noviszád városa foglalja el, de e tény csak a pétervárad vár hadászati fontosságával magyarázhatjuk.

Legrégibb térképeink mindig háborúval vannak kapcsolatban. A sok időt, fáradságot és pénzt megkivánó térképkészítés természetesen csak állami támogatás mellett történhetett. Akkori városaink, amelyek a mai bácskai községek szerény kereteit sem érték el, ilyenre nem vállalkozhattak. Noviszád is csak az épülő pétervárad vár és környékének gyakori katonai térképezéseinek köszönhető térképekben való aránylagos gazdagságát. Lássuk azonban magukat a térképeket vagy inkább azt, hogy mint társak élnek városunk időbeni és térbeli változásait.

1694. szeptember 10-től október 2-ig hatalmas török sereg ostromolta a pétervárad várát. Caprara gróf vezérlete alatt a császári sereg vitézül védelemezte a várat úgy, hogy a török feladja az ostromot és elvonul. Ez ostromnak két térképe maradt meg, amelyek tökéletesen adják az egész környék térképét és az ostromművek, valamint az egyes állások rajzát. A császári hadsereg táborát a mai Noviszád helyén állott, ahol településnek vagy háznak semmi nyoma sincs. Petrovaradinban csak a vár által védett helyen, a mai Strosmajerova uccában állt egynéhány polgári ház. Egy régebbi térkép (1692) szerint a várost a vár előtti fensíkra Kamenjca felé akarták elhelyezni, de ugyilátszik elilltak ettől a tervről, mert nem igen akadt ember, aki házáat erre az elhelyezésre al legelőször megtámadott helyre építette volna.

Egy 1697-ből kelt olasznyelvű térképen láthatók a mai tulajdonképpeni Noviszád első nyomai. A Duna árterülete és tulajdonképpeni medre teljesen más volt mint ma. A főág a mai Vág-híd és Hadisziget között folyt és merőleges az egész hadiszigetet, csak jóval Tekija alatt egyesült az akkori mellékággal (a mai főág), amelynek partját a ma Tengernek nevezték majori Dunaág képezte. A balparti árterület a Szapcsicsa, Zseljeznicka, Kralja Alekszandra, Kralja Petra, Halér, Loncsarszka és Dj. Rakovicsa uccáig terjedt, ettől nyugatra egy kis dombháttal emelkedett, ahol a régi Zlatna Greda, vagyis a mai Greda, Olcszka és Zmaj Jovanovicsa uccáknak a Danicsicsa uccáig terjedő részén 29 házhely

Kihullott fogakat

Kihullott fogak — elvesztett ifjuság!

nem lehet
vissza-
vásárolni!

Kihullott fogak — mily gyakran a fogkő miatt!

Mészök-, bakteriumok- és gombafélékből keletkezik a fogkő. Ha idejekorán nem távolítjuk el, meglazulnak a fogak. Előzze meg a veszélyt — Sarg-féle Kalodont-al! **Ebben az országban egyedül Sarg-féle Kalodont** tartalmazza a tudomány által elismert Dr. Bräunlich-féle Sulforizinoleat-ot, mely a fogkövet lassan de biztosan eltávolítja. Helyes fogápolás egyenlő: évente 2x fogorvosi ellenőrzés — naponta 2x Sarg-féle Kalodont!

SARG-FÉLE

KALODONT
fogkő ellen

látható. A házak sűrűn vannak egymás mellett, kicsi udvarral és kert nélkül. Ezt tekinthetjük Noviszád legrégebbi térképének. A következő évből (1698) maradt meg városunk legrégebbi összeírása, amely szerint husz polgári lakosa, hat lovas és hat gyalogos granicsárja volt. Akkori neve Pétervárad Sáne, Sanae, Peterwardener Schanze, Suburbium Petrovaradinensis trans Danubium adjacentis. Petrovaradin városa, a mai alsó vár a Starcsicsa és Filipovicsa uccák között terült el.

Következő térképünk 1716-ból való és az augusztus 5-iki híres pétervárad csatát ábrázolja. Az e csatát megörökítő sok kézirat és rézmetszetű térkép közül Peretice császári hadmérnök századosnak a bécsi hadiüldés árban őrzött kéziratos térképét kell hitelesnek ismernünk, mert a többi csak torzított térkép, amelyeken sem a vár, sem pedig a környék pontos helyrajza nincs felülmértve. E térkép gyönyörűen mutatja városunk rohamos fejlődését. A Duna jobbpartján Petrovaradin városa mellett két új település: Majerhöfe (a mai Ljudevitól) és Schwabendörfel (a mai sörgyár helyén a Dunaparton) láthatók, míg a balparton a Duna mellett a Kroatendörfel terült el, a már meglévő Sáne mellett. Lássuk ezeket most már egyenként:

A Pétervárad Sáne a legtekintélyesebb közöttük, már csak azért is, mert a szárazföld fölül földszáncal, karókkal és árokkal van körülvéve. Kiterjedése a következő: Kralja Alekszandra, Kralja Petra, Ribni trg, Loncsarszka, Vukovicsa, Gundulicsa, Temerinszka, Jovana Szuboticsa, Safarikova és az Uspenszka uccáktól övezett terület. A helysérnek egy katolikus és egy görögkeleti temploma van. A katolikus: a mai belvárosi plébánia templom helyén, a gör.

keleti pedig a mai püspöki templom helyén állott. A két temető közül a katolikus a mai plébánia templom helyén (Porta), a gör. keleti pedig a mai Nikolajevszka templom körül volt. A mai Kneginja Zorka tértől a Gundulicsa uccáig terjedő területen gyümölcsösök és egyes elszórtan álló házak állottak. A híd sánc uccáinak neveit sajnos nem ismerjük. A Duna árterülete még nagyobb, mint 1697-ben volt. Egy Dunaág a mai Szokolszka és Szkerlieseva uccák között egészen a Trifkovic terig nyomul a helység közepéig. A mai Dunavszka ucca elejétől (a püspöki palotától) egy körülbelül 150 lépés hosszú hid vezet az egyik Dunaágon át a szigetre, amelyen a háromszög alakú hidsánc állott (Ezt 1762-ben építették át.) Ezen és a mellett a fő hosszú szigeten ütöttek fel a törökök elmenekülő karlovci és bukoveci menekültek sátraikat. Az ez évi (1716) hadjárat idején két hid vezetett Petrovaradinba. Az egyik a hidsáncból a petrovaradini alsó várba, a másik pedig a Horvátfaluból a Németfaluba. Béke idején állandó hid nem volt a két part között.

A Horvátfaluból (Kroatendörfel) a Duna balpartján a mai vasúti híd felépítésének két oldalán terült el, két mocsaraktól körülvett szigeten. Az egyikén kilenc, a másikon tizenkét szabálytalanul elszórt ház állott. Ez valószínűleg kis falu volt, mely nevevet horvát lakosairól vette.

Petrovaradin városa. Nagyrészt a mai alsó vár (viziváros) helyén állott és a Starcsicsa, valamint a Filipovicsa uccák határolták. A régi beogradi belső kapu a mai Jelacsicsa ucca legmagasabb pontján állott. Házainak számát nem ismerjük. Itt lakhattak a környék legvagyonosabb polgárai, mint a vidék legvédettebb helyén. Két kolostora és temploma volt. A mai ferenc-

tendi kolostort és templomot a jezsuiták építtették és csak II. József idejében, a rend feloszlatása után került a ferenciek birtokába. A Szent Ferenc-rendi szerzetesek kolostora és temploma a mai katonai kórház épülete volt, amonnan 1732-ben költöztek a jezsuiták helyére. A beogradi kapun kiérve a mai park helyén volt a temető.

Maior (Majerköhl, a mai I. Jüdevitói) A Karlovcra vezető országút baloldalán terült el, a mai Ribarszka, Szvaesicsseva, Petkovicsseva, Kumicsicsseva, Preradovicsseva és Juricsicsseva utcák között. Hogy volt-e temploma? nem tudjuk biztosan, de valószínűleg már akkor előtt mai temploma a körülötte elterülő temetővel együtt. Házainak száma 114 volt. Bizonyos, hogy a mai park helyén elterülő temető közös volt Petrovaradin városával. Az országút (Preradovicsseva uca) jobb oldalán a Bökusvölgy felé a téglalehető terület el, amelyek a becsinai hatalmas téglalehető, együtt szállították a vár kiépítéséhez szűk öres rengeteg mennyiségű téglát. Neve onnan ered, hogy a várparancsnokságnak és a vagyonosabb polgároknak maioniai állottak e helyen s lakossá-

ga kezdetben bérselekből és a később letelepedett I. művelőkből tevődött össze.

A Nemetfalva (Schwabendörfl) a mai sárlózi helyén, a dunaparti erőreva, a Kamenicára vezető országút két oldali terület el. Tizenkilenc elszórt házból állt, amelyekben a várépítésnél elfoglalt és drága pénzért leszerződött tiparosok laktak. Ezek legnagyobb része Németországból és Ausztria tartományából jött ide, valamennyi német származású volt és e telepet valószínűleg ezért nevezték Nemetfalvának.

Rövid tizenkilenc év alatt annyira nőtt meg a város területe, de sajnos lakosságának számát nem tudjuk, sőt megközelítőleg sem tudjuk meghatározni.

Két különböző térkép, amelyek keletkezése között csak tizenkilenc év a különbség és mégis mennyi helytörténeti és topográfiai adatot tartalmaznak. Ebből a körből sem erre vonatkozó adatunk, sem feljegyzéseink nincsenek. Ez csak példa szeretne lenni arra, hogy a hája a mértékadó körök és a helytörténettel, valamint településtörténettel foglalkozók figyelmét arra, hogy őrizzék meg régi emlékeinket. A világh-

rendkívüli sikerrel gyógyít szív-, ideg-, vese- és anyagcsere-bajokat. A tavaszi szezonban (május 1-től június 30-ig) leszállított árak: húsznapos teljes ellátás (lakás, étkezés, fürdés, orvosi vizit és felügyelet) személynként 1400—2000 dinár. **Prospektusi** díjtalanul ad a **Patnik** minden kirendeltsége és a **Sztalina-Badeni Gyógyfürdő**

háboru után Petrovaradinban és Noviszádon a költők régi kéziratok térképekben és régi aktákban árulják a gyűjteményeket — vajha akkor jobban ügyeltünk volna!

Dr. Schmidt Rudolf

Tudnivalók a noviszádi bérmláláshoz

A bérmlálás Noviszádon május 14-én és 15-én lesz

Ki jöhet bérmlálkozni?

1. Azon iskolás gyermekek, akik már áldoztak: az idei első áldozók nem fognak még most bérmlálkozni.
2. Mindenki egyébként, aki még nem bérmlálkozott.

Jelentkezés

Az iskolába járó gyermekeket a hitoktatók írják össze az iskolákban. A többi bérmlálkozó husvét után azonnal jelentkeznek a belvárosi plébániahivatalban.

Jelentkezni lehet minden köznapon délelőtt 8—12 óráig.

Akik nem Noviszádon születtek, szeressenek maguknak keresztszületet születési helyük plébániájáról és ezzel jöjjenek jelentkezni.

Tanítás

Azon bérmlálkozóknak, akik iskolába nem járnak, kétszer el kell jönni a templomba bérmlálási tanításra.

A tanításokon kapott két cédulát fel kell mutatni a bérmlálási átvevésénél. Aki nem volt a tanításokon, nem bérmlálkozhatik.

Horvát nyelven vasárnap április 23-án és április 30-án délután 2 órakor a nagytemplomban lesz a tanítás.

Német nyelven vasárnap, április 30-án a nagytemplomban délután 4 órakor, és május 7-ikén ugyanott délután 2 órakor.

Magyar nyelven április 30-ikán és május 7-ikén a nagytemplomban délután 4 órakor lesz tanítás.

Kik lehetnek bérmlálók?

- Bérmlálók csak római katolikus vallású egyén lehet, aki tizennegyedik életévét betöltötte, aki már meg van bérmlálva; aki házasságát katolikus templomban kötötte; aki husvétii gyónását elvégezte.

Kik nem lehetnek bérmlálók?

1. A bérmlálkozó keresztszületője
2. A bérmlálkozó hitvestársa, vagy szülei.
3. Papok, szerzetesek, apácák.
4. Akik vadházasságban, tisztán polgári házasságban, vagy nem katolikus templom-

ban kötött érvénytelen házasságban élnek. Egy bérmlálkozónak legfeljebb két bérmlálógyerek lehet. A bérmlálkozót csak olyan helyettesítheti, aki maga is lehetne bérmlálkozó. A bérmlálkozótól is lehet bérmlálkozni.

Miért kellett eltűnnie a csantavíri aljegyzőnek

A hirtelen meggazdagodás rejtélye

Csantavírről jelentik: Tanurdzsics Sztánko csantavíri segédjegyzőt április 1-én Csantavírről Sztanisicsre helyezték át, az aljegyző Csantavírről el is utazott, azonban Sztanisicsre egyelőre mind a mai napig nem érkezett meg és senki sem tudja, hol tartózkodik. Érdekes, hogy Tanurdzsics mielőtt a lapokból értesült áthelyezéséről, elutazott Csantavírről, úgy hogy amikor az áthelyezési végzést ki akarták neki kézbesíteni, csak felesége tartózkodott otthon, aki nem akarta átvenni, mire a kézbesítő egy rendőr és egy tanu jelenlétében otthagya a végzést.

Tanurdzsics eltűnése után a topolai főszolgabírósról azonnal elrendelték a hivatalos vizsgálatot, amelynek eredményét mindeztől még nem közölték a nyilvánossággal.

Tanurdzsics Sztánko négy évvel ezelőtt

érkezett Csantavírré és mindenkinek azt mondta, hogy szegény szülőktől származik és így szerény fizetéséből kell magát és családját tartania. Ezért kellett nagy feltűnést, hogy a következő évben nagy sertes-hizlaldát rendezett be magának, a harmadik évben pedig telepesektől és dobrovoljácoktól 100 hold földet vett bérbe. Tavaly átvette és átjavította Damjanovics Pajo zselicki darulómalmát is, amelynek helyére az idén egyemeletes őrlómalmot akart építtetni. Kidolgozta ennek tervét is, de amikor a vállalkozó átakarta adni a tervet, Tanurdzsics már nem volt Csantavíren. Nagy sportbarát is volt az aljegyző, a csantavíri AK-nak volt intézője és sok pénzt áldozott kedvence csapatára.

Csantavíren nagy érdeklődéssel várják Tanurdzsics Sztánko eltűnésének további következményeit.

Tegnap délután 4 órakor letartóztatták Tanurdzsics Sztánkót

Csantavírről jelentik: Tanurdzsics Sztánko, a sikkeszással gyanúsított és szokásban lévő csantavíri segédjegyző elfogatásáról szóló parancsot tegnap délelőtt 11 órakor közölték a csantavíri rendőrséggel. A rendőrség és csendőrség azonnal széles-

körü nyomozást indított Tanurdzsics kézrekerítésére, ami rövidesen sikerült is.

Tanurdzsics Sztánkót Zsedniken sikerült elfogni, amint Damjanovics Paja kosmija előtt levő padon ült. Átszállították Topolára, ahol megkezdték kihallgatását.

Hogyan díszítsük lakásunkat?

Mutasd meg lakásod és megmondom ki vagy. Valóban az ember jellemére és esztétikai érzésére karakterisztikus, hogy lakását hogyan rendez be. A lakás díszítésére úgy esztétikai, mint gazdasági szempontból kétségtelenül a legalkalmasabb a művészi kép. Amely egyszerűsége a legbiztosabb tökélyt érte el is. A kép értéke örök, sőt az idő múlásával egyenes arányban növekszik.

A napokban nyit meg Noviszádon a Jevrejka uca 5. számú egyik helyiségében Lengyel Zoltán immár országshírű képauciója. Száznál több kép van a képvá-

sáron, közöttük több beérkezett jogoszláv festő műve: mint Eskicsics, Kumrics, Tomjanovics, Konyovics, Nikolics képei, Perics párisi vásárai, azután több kiváló magyar művész, így Iványi Grünwald, Kézdi-Kovács Sándor István, Hermann Lipót, Szüle Péter, Csalány, Viski, Gyertyáni-Német, Rotmann Mozart, Dudics Andor és mások művészi alkotásai.

A nagy művészi értékkel bíró képeket rendkívül előnyös ár mellett szeresheti be Noviszád művészetszerető közönsége a Lengyel-tele képaució során. Az aukció megtekintése díjtalan.

Urbs aeterna

Írta: Blazsek Ferenc

Nines nap, hogy ne szerepelne az újságokban a neve, amelynek eszengésével a világ egyetlen más városneve sem veheti fel a versenyt. Nines nap, hogy valamely földi hatalmasság el ne záródolna a hét halom városába: Gombás, Göring, Dollfuss, De Jouvenel, Papeu, Hitler s a büszke Nagybritannia feje is, mind-mind elmennek Rómába, mint a néphit szerint nagycsütörtökön a harangok. „Itt a világ közepe, ha nem hiszed, gyere be” — ez nemesak a Duce jelszava, hanem az Örökváros mottója, azé a városé, amely több-kevesebb kihagyással mindig a civilizált világ súlypontja volt s amely nélkül bizonyított évszázad óta nem lehet történelmet csinálni...

Nem véletlen, hogy éppen most, amikor Rómának szinte döntő szava és szerepe van a nemzeti öncéluság jegyében megújuló világra, — nem véletlen, hogy éppen most fojtnak fokozott erővel az ásások, a régi kúcssek restaurálása. Róma úgy tesz, mint a vézna kisgyerek, aki erősebb társába is bele mer kötni, mert erős apja van, aki szükség esetén majd segít neki; Róma kiássa a romok közül a dícső multat, összeköti a Vittorio Emanuele emlékművet a Szent Péter templom kupoláján keresztül az „isten Titus” diadalkapujával, hogy évezredekre visszamenőleg igazolja öröklött elsőszegnek jogfolytonosságát...

Rómának három arca van: a pogány Róma, a keresztény Róma és a fasizta Róma. Mindhárom arc hűséges képírása a történelem egy-egy fejezetének. Az első romokban hever, a második megállapodott, míg a harmadiknak csak most alakulnak ki határozott körvonalai. Ez a három arca teszi a legmaradandóbb benyomást az idegenre, mert nem mindennapi, csak Rómában tapasztalható élmény, amikor például az ember mezitlábos, csuklyás barátot lát felszállni az autóbusszra a Trajanusz-oszlop tövében, vagy amikor repülőgépet lát keringeni Marcus Aurelius oszlopa felett, amelynek csúcsán Szent Pál bronzszobra áll. Másutt mese-szerűnek tűnnek a három különböző korszak és világ összeolvadása, itt azonban egészen természetesen tetszik. Mert mindhárom világ ebben a talajban vetette el a magvát...

A pogány Róma tanulatlan ember számára nagyrészt élvezhetetlen, de még a klasszikus műveltségű intellektuel számára is bizonyosfokú csalódást jelent. Mert egészen másképp festenek ezek az ókori maradványok a képeslapokon és tankönyvekben, színezve és restaurálva, mint itt a valóságban. Megközelítőleg épségben csak a Pantheon, Vesta-templom, Colosseum, Konstantin és Titus diadalkapuja, Trajanus és Marcus Aurelius oszlopa, Cecilia Metella és Hadrianus sírja (a mostani Angyalvár) és Caius Cestius piramisa maradtak. A híres Via Appia s a fórumok, amelyekről annyi szöveg tanítanak a gimnáziumokban, nem egyebek, mint hepehupás alapon mohos, szürke törmelékhalma. Tagadhatatlan azonban, hogy a kevésszámú ép emlékek is untig elégséges ahhoz, hogy az embert ámulatba ejtse. Másrészt viszont leihatalanul különös, lelekedzőítő érzés például beülni a Circus Maximusban abba a páholyba, amelyben Nero hívelykujjával döntött ezrek élete vagy halála felett aszerint, hogy milyen költeményéhez keresett ihletet; vagy pedig felállni a Via Sacrán arra a lépcsőre, amelyen Brutus leszúrta Julius Caesárt...

Egyébként meglehetősen sivarak, az esti órákban pedig szinte kísértetiesek ezek a fórumok, amelyekben csak kíváncsi idegenek és szomjas tudósok ólálkodnak. A benszülött közömbösen halad el mellettük, s a napszámok unottan alusszák ebéd, utáni álmukat a csonka Saturnus-templom árnyékában. Őket a fényes multnál jobban érdekli a holnap kenyér; ők talán nem tudják, hogy Augustus isten-császár nyolcvankét ilyen márványtemplomot épített, de azt tudják ők is, hogy most már Augustus isten-császár minden dícsősége felfér egy kúbos szekerre. Mert: sic transit gloria mundi...

Róma második arca a középkori, helyesebben a pápai Róma, amely a hatodik század végén, Nagy Gergely pápa idejében indult virágzásnak, hogy visszahódítsa a hegemoniát, amit átmenetileg Bizánc elvesztett.

Nem akarok vizet hordani a Dunába, nem

akarok sokat írni erről a Rómáról, amelyről már óriási könyvtárakat írtak össze. Nem tudom, mennyi háborus adóssága van Olaszországnak, de biztosra veszem, hogy Amerika elengedné az egész tartozást, ha csak egyetlenegy templomot is áttölnének nekik az Oceanon, olyan templomot, amilyen Rómában csekély háromszáz van. És mind a háromszáz jelentékeny, mindegyikre ráillik egy felsőfoku jelző: legszebb, vagy legnagyobb, vagy legrégebbi, vagy leghíresebb, vagy legstulusosabb stb. A lateráni templom homlokzatán ez a büszke felírás díszel: „Ecclesiarum mater et caput” (A templomok anyja és feje); egy másik templom Szent Pál hamvait őrzí; egy harmadik Szent Péter rabláncait; egy negyedik feltucat pápa sírját s így tovább, mindegyiknek megvan a maga külön nevezetessége. Még a Via Appia végén levő szerény „Quo vadis?” kápolnában is, természetesen egy-két lira reményében, két férfilyomtot mutat egy öreg néni, amelyek állítólag Krisztus lányomai, aki itt jelent meg Szent Péternek... Ez a sok látványosság persze az ajtatosság rovására megy, mert a római — és általában az összes olaszországi — templomok elsősorban muzeumok s csak azután kegyhelyek. Itt szakadatlanul jönnek-mennek s míg például az egyik oltárnál éppen Urfelmutatásra csöngöttek, addig a másik oltár előtt embercsoportok állnak és tanulmányoznak, Paedeckerrel a kezükben és vitatkoznak s még azon sem botránkozik meg senki, hogy a nők egyszerű zsebkendőt raknak a fejükre, mert földetlen fővel nem szabad belépni...

A pápai Róma központja természetesen a Vatikán. Önálló állam ugyan, de fizikai határai nincsenek s ha az ember a Tiberisen túl átmegy a Borgo-városrész szűk és sötét, nagyrészt kocsmákkal teli sikátorain, minden hivatalos akadály nélkül eljut a világ leggyönyörűbb terére, a Piazza San Pietro-ra, ahol a világ leghatalmasabb templomán Michelangelo szédítő kupolája ragyog a napfényben. Közel száz pápa fekszik itt holtan s hogy mennyi élő fordul meg itt a föld minden tájáról, annak bizonyítéka Szent Péter fekete bronzszobra, amelynek egyik lába egészen lekoptott a hívők csókjaitól. Méreteiben és jelentőségében fogva kétségte-

lenül a Szent Péter bazilika a katolikus Róma központja s ami körötte van, a Vatikán falain belül, Myron, Perikles, Michelangelo, Raphael, Tiziano stb. szobrai, festményei, a könyvtár-erdő s a felbecsülhetetlen értékű tárgyak: mind-mind csak kerete az első apostol sírjának...

A Vatikánba néhány líráért mindenki minden további nélkül bemehet s öszentségéhez is könnyebb bejutni, mint sok állam miniszteréhez. Elég egy házassági okirat vagy külföldi utlevél, vagy messzibb városból kelt vasútjegy s az ember máris megkapja a titkárságtól a meghívót: „Sua Santita riceverrà in udienza...” Hogy a férfiak szürkében vannak? Nem tesz senmit. Hogy a nőknek kalap van a fejükön? Ez se baj; van a bazilika mellett egy kegyes-áruház, ott három líráért kölcsönadják az előírásos fekete fátylakat... Az audiencia déli tíz órakor van kitéve, de két óra is lesz belőle, mert sokan, közel négyszázan várakoznak, elosztva különböző termekben... A híborruhá, lakk, cipős szolga int, mindenki térdreborul, a szárnyas ajtó kinyílik s díszes kíséretében, alabárdosok, frakkos urak és kardinálisok között, hófehér ruhában, friss ruganyos léptekkel belép XI. Pius, a pápa. Sorra megy mindenkihez, megáldja, csókra nyújtja peccsétgyűrűs kezét, megkérdezi honnan való s emelkül átad egy rózsafüzért vagy érmet. Azután leül a trónusra s vagy negyedóra hosszat kellemes, csengő hangján beszél (olaszul), még egyszer megáld mindenkit s átmegy a következő terembe. A közönség egy része (az olaszok) tapsolnak s éljenek: „Evviva il papa!” — Öszentsége pedig az ajtóból mosolyogva int vissza... Oly egyszerűen és simán megy minden, hogy az ember csak kint, a San Pietro oszlopsorai alatt eszmél fel arra, hogy Krisztus helytartójánál, a legnagyobb földi méltóságnál volt kihallgatáson...

Amíg a pápaság ehhez a nagy fényhez és hatalomhoz jutott, addig néhány évszázad mult el szenvedésekben, vértanu küzdelmekben. Ott vannak a katakombák, a Via Appia mentén, a mélyben leut, sötét és nyirkos falaikkal, amelyek között még a jóidogzetű ember is kissé megborsad. Feleltük jámbor trappista-barátok ápolják kertjüket és öntözik

R.2.5-33

a virágokat, amelyek, mint a vallásunk is, halottak porában nőttek ki...

Róma harmadik arca: a fasiszta Róma.

Nincs olyan utja, mint a bécsi Ring, nincs olyan korzója, mint a pesti Dunapart, de valahogy érzi az ember, hogy itt van erő, hit és önbizalom, három biztos pillére a fényes múltból a fényes jövőbe átívelő hídnak.

A romantikus ösdi utcákat, amelyek közepén lovakat patkolnak vagy fehéreneműl szarítanak, irgól, matlanul lebontják, hogy modern hérszobákat és szökőkutas tereket építsenek a helyükbe. A hét halom egyike alatt, a város szívében, mintegy nyolcszáz méter hosszú alagút van, véges végig ragyogó fehér majolikával kifelé a több vilánykörtével mint amennyi eszillag van az égen. A fővárosból Ostiába, a gyönyörű kis tengeri fürdőbe vezető út huszonöt kilométer hosszú és tizenhat méter széles tökörlap-símású aszfalt, jobbról és balról is minden századik lépésre egy-egy hatalmas ívlámpával. Az autók, autóbuszok s a külvárosok villamosai beláthatatlan sorokban szakadatlanul nyüzsgenek a kavargó emberáradatban, mint a megzavart hangyaboly. A kávéházak, színházak és mozik (amelyekben előadás közben is szabad dohányozni) állandóan töltve vannak, akárcsak a Corso Umberto elegáns üzetei... Gazdasági válság van ott is bizonyára s ezt a iüktető életet talán csak az idegenforgalom teszi felfröszölve, — de itt könnyebben megszűnik a krízis, s nem csüggednek, ahogy nem estek le a kávéházak akkor sem, amikor Hannibal vagy Attila horvát állít a kapu előtt. Mert megvagyon írva: Róma az Örökváros, amit semmiféle hatalom el nem pusztíthat...

Azért tévedes volna azt hinni, hogy ez a duzzadó öntudat talán pöffeszkedésre vagy mások lekicsinylésére vezetne. Ellenkezőleg: ez a nép rendkívül barátságos, előzékeny és udvarias, hiszen évezredek rutinjuk van az idegenekkel való érintkezésben. Rómába érkezve, például arra a kellemetlen tudatra ebredtem, hogy Firenzében, valószínűleg a pályaudvar környékén elvesztettem egy kis csomagot. Irtam egy lapot a firenzei állomásnököseknek, megneveztem a csomag tartalmát s kértem

J. F. a legmodernebb finom fénytelen **harisnya.** - **Ugyeljen tehát az U. F. védjegyre és utasítson vissza érték-telen utánzatot.** — Az **U. F.** harisnyák dezens ajourral mindenhol a következő megállapított árakon kaphatók:

U. F. sima ezüstmárkával	Din 48'—
U. F. sima arany Márkával	> 51'—
U. F. azsuros ezüstmárkával	> 51'—
U. F. azsuros arany Márkával	> 54'—

küldjek el római címre, ha esetleg megtalálnák. Nagy reményem persze nem volt hozzá, hiszen a firenzei pályaudvar forgalma legalább ötször akkora mint például a beográdié. Másnap bekopogtat a szállodai szobámba egy vasúti tisztviselő és átadja a kis csomagot; a horvátot mosolyogva hárítja el: „Grazie tante signore” — kötelességem volt.”

Mussolini miniszterelnöki ablaka előtt, a Piazza

Venezia közepén a „haza atyjának”, II. Viktor Emmanuélnek óriási emlékszobra áll, csupa fehér márványból, aranyozott bronzfigurákkal. Szinte fáj az ember szeme, ha ránéz, olyan vakító és talán csak száz év múlva lesz élvezhető, amikor majd belepte „az idő moha”. Ez a jelképe az egyesült Itáliának, az ifjú és izmos Rómának. Egyelőre még nyers és festékszaga, egyelőre még ki kellene fűgeszteni a táblát: „Vigyázat, frissen mazolva.”

Noviszádon letartóztatták Rind Lajos topolai buza-kereskedőt, aki több mint száz gazdát megkárosított

Rind Lajos Noviszádon is kisebb nagyobb családokat követett el

A noviszádi rendőrség tegnap délelőtt letartóztatta Rind Lajos topolai buza-kereskedőt. Rind Lajos nevét már ismeri az olvasóközönség. A múlt év decemberében a topolai és környékbeli gazdák közül mintegy ötvenen feljelentést tettek a topolai esendőségen és járásbíróagon Rind Lajos ellen. A feljelentők elpanaszolták, hogy Rind Lajos megjelent náluk, igen előnyös feltételek mellett megvette tőlük buzaesztüket, lefoglalta azt, majd másoknak

eladta, de a tulajdonosoknak nem fizette ki a vételárat. A feljelentések száma később mintegy százra szaporodott fel, mert Rind nemcsak a Topola körüli falvakban és községekben, hanem távolabb eső helyeken is követett el hasonló csalásokat.

Rind néhány nappal ezelőtt Noviszádra jött, ahol szintén néhány kisebb-nagyobb csalást követett el. A rendőrség Rind ellen megindította az eljárást és rövidesen Topolára toloncoltatja.

A rossz férfi

Irtá: Erdős Renée

Egy este — a gyerekeket a bonne már lefektette, — ők egyedül maradtak a nappaliban, amikor a férje hirtelen megszólalt az újságja mellől, csendes, nyugodt hangon.

— Olvasta, milyen szerencsétlenség történt Bittó Kálmánnal?

Az asszony sötét szempillái megrezkentek és egy pillanatra pirosra vált arccal nézett az ura szemébe:

— Nem olvastam. Hol? Mikor? Mi történt?

— Berlinben. Egy autókarambol. Bevittek a kórházba.

Az asszony leeresztette horgolását az ölébe s egy pár percig úgy ült hallgatagon s akkor megkérdezte:

— Súlyos eset? Meg fog halni?

— Talán. Még nem bizonyos, — mondta a férj és letette kezéből az újságot, fölállt, odalépett az asszonyához, egy kicsit megsimogatta a fejét, aztán fölemelte az állát és úgy kényszerítette, hogy a szemébe nézzen.

— Mondja csak Anna, rossz volna ez magának, ha meghalna? Fájna? Feleljen őszintén!

— Sajnálám, — mondta az asszony — hiszen még fiatal és olyan tehetséges!

— Csak ezért? — kérdezte a férje. — Nézze, beszélhet őszintén.

— Ugy beszél. Miért kérdez? Adtam rá valami okot, hogy kételkedjek bennem?

— Nem. Semmit. De tíz éve, már tíz éve Anna, hogy a feleségem, és soha egyetlen egyszer sem beszélt nekem róla. En mindig vártam, hogy egyszer majd fölemlíti. Nyugodtan, közömbösen, mint ahogy a régi emlékekről beszél az ember, — nem tudom, hogy.

— Olyan tulzottan, tárgyilagosan, ami nem is lehet természetes! Hiszen a vőlegé-

nye volt mégis. És szerette akkor. Igaz?

— Igaz, — mondta az asszony és egy kis gyanakvó pillantással mozdította el arcát az ura kezéből, — de mit mondhatok már róla? Tíz év után, mit mondjak róla?

— Egyszer csak vége lett a jegyességnek. Miért?

— De hiszen tudja, édes. Tudja, hogy a szüleim nem akarták. Nem bíztak benne. Művész: azt mondták. Városról-városra, országról-országra jár. Ma itt koncertezik, hol nap ott. Hogy micsoda életem lett volna mellette? Mindig uton, mindig másutt, sohasem otthon. Anyamék tudták, hogy elvesztem volna számukra, ha hozzámegyek.

— Szóval a szülői önzést okolja azért a szakításért? Vagy volt más ok is?

— Oh igen. Azt mondták róla nekem, hogy, — amolyan rossz férfi — nincs semmi erkölése. Apa és Gáborbácsi mindent kikutatott róla. Az egész életét. Kalandjai voltak, — sok kalandja volt. Mindenféle nők az életében. És elhagyott gyermekek. Igen, amik ezt mind megtudták. Már itthon is, mikor még csak kezdő volt, az akadémia-ra járt, egy férjes asszonnyal volt dolga, egy gazdag asszonnyal, együtt utaztak külföldön — és többféle.

A férje egy percig hallgatva nezi s akkor megszólalt:

— Szóval kikutatták róla mindent és amikor magának ezeket a dolgokat elmondták, maga nyomban kibránult föléle?

Az asszony egy pillanatra lehunyta szemét és engedte, hogy az izzó pirosság elborítsa az arcát, arra a gondolatra, ami agyán átszágaldott, hogy most hazudni fog az ő urának. Eddig sohasem hazudott, de most mindjárt hazudni fog neki. Akkor egyszerre valami hősies elhatározás támadt benne. Nem. Nem fog hazudni, és megszólalt kissé habozva, bizonytalanul.

— Miért mondtam, hogy így volt? Nem így volt.

— Tovább is csak szerette? — kérdezte a férfi kissé izgatottan.

Igen. Megijedtem tőle, de továbbra is szerettem.

— Miért? Nem hitte el, amit róla mondtak magának?

— Elhittem, de nem tudtam segíteni rajta. Mégis csak szerettem.

— Szép, hogy ezt ilyen becsületesen bevallja. De aztán mégis csak felbontotta véle a jegyességét.

— Nem én. A szüleim. Nagyon fiatal voltam. Fízennyolc éves és nem voltam eléggé erős. Féltém, hogy nekik van igazuk. Aztán meggyőződtem róla, hogy ugy is volt! Mennyi botrány történt véle azért! Megházasodott, elvált. A volt felesége 7: akarta löni. Egy városban, ahol koncerteznie kellett volna, nem léphetett föl. És pénzdolog, csunya dolgok, perek. Igen, igen, a szüleimnek volt igazuk.

Most ne a szüleiről beszéljen, hanem magáról. Arról, hogy mégis csak szerette. Meddig?

— Oh? — kérdezte mosolyogva, — ezt kérdi? Hiszen két év múlva férjhez mentem magához!

— Ez nem felelet arra, amit kérdeztem. Hozzám jött, de ez nem zárja ki, hogy még akkor is szerette.

— Hova gondol? — kérdezte az asszony ijedten. — Hogy esküdhettem volna meg magával? Képesnek tart erre, hogy hamisan esküdjem az oltár előtt?

— Talán nem tudta, hogy hamisan esküdött. Nem gondolt rá akkor soha?

— Gondoltam rá, de csak úgy, mint egy rossz álmra. Féltém tőle.

— De hát ha ez a félelem is csak szerelmem volt. Nem tudja.

— Dehogy. Milyen turesa maga. Sohasem beszélt erről. Sohasem kérdezett. Mi jut most eszébe?

— Semmi! Ne gyanakodjék! Tudom, hogy nem is találkoztak azóta. Csak épen tudni szeretném, hogyan lett vége ennek a szerelmemnek?

(Folytatjuk.)

Hírek

1933

Április

16

Vasárnap

SZUBOTICAI VÁROSI SZÍNHÁZ:

Szombat, április 29: Vasa Prihoda hegedűművész hangversenye.

Kedd, május 2: Bőregér (Fledermaus), klasszikus operett. Irta Johann Strauss.

Szerda, május 3: Don Quichotte, balet. Irta Minkuc.

A bogardi opera szezonzáró vendégjátéka.

—o—

— Kellemes husvétii ünnepeket kívánunk lapunk előfizetőinek, olvasóinak és hirdetőinek.

A Reggeli Ujság szerkesztősége és kiadóhivatala.

— Érettségi találkozó. Felkérem volt osztálytársaimat, kikkel 1923 június 20-án együtt érettségiztünk a szentai főgimnáziumban, hogy közzéadják velem pontos címüket. Dr. Kopasz Pál községi orvos, Bocsar (Bánat).

— A bolgó hollandi Noviszádon. Teodor P. Osterhaus hollandus kapitány és felesége, akik egy régi Ford kocsin már 12 év óta járják a világot, tegnap Noviszádra érkeztek, ahol Osterhaus bemutatja kocsiját és előadást is tart. Osterhaus kapitány és felesége két napig maradnak Noviszádon.

— A jó feleség vigyáz arra, hogy a férje mindig erős és egészséges legyen. Ezért mindig **radeini gyógyvízzel** szorgalmazza ki őt.

— **Hát lehetséges?** Ezt a felkiáltást hallottuk több oldalról a napokban, a TIVAR-kirakatok előtt. Az ismert hazai ruhagyár ugyanis újból leszállította az árakat, úgy hogy a mostani árak már nincsenek arányban a minőséggel, amely a szakértők szerint kiünő. A gyárnak az a feltevése, hogy ezzel szaporodni fog vevői száma, helyesnek bizonyult, mert ma már majdnem mindenki TIVAR-ruhát hord, amely nagyon olcsó s amellet nagyon jó.

2 helyiségből álló

modern iroda

a város központjában olcsón kiadó.

Klein Jenő, Novi Sad, Kralja Aleksandra ul. 8.

— A titok műtét következménye. Tegnap délelőtt értesítették a noviszádi államügyészséget, hogy Fratesné, Napravni Katalin plávnai kocsmárosnő pénteken délután Plávnán meghalt. Az asszonyon avatlatlan kezek tiltott műtétet hajtottak végre, amelynek következtében vérmérgezés lépett fel és az asszony tegnap délután meghalt. Pappics Milan vizsgálóbíró vezetésével törvényszéki orvosi bizottság szállt ki a helyszínre, amely megejtő és honcolást és megindítja a vizsgálatot annak megállapítására, hogy a halál oka két emberrel van-e összefüggés.

— Lillian Harvey hőditásainak egyik főtitka: karcuság! Ezt minden nő elérheti, ha fűzőjét, melltartóját Barth Lauránál vásárolja (Noviszád, Petra Zrinjska 17.)

— Gyomor- és hólyagbetegségeket, emésztési zavarokat, székrekedést, hasi fájdalmat, gyomorégést, felbőlgő szél, székürítést, homokkőképződést, hánynier és 1-2 pohár természetesen „Ferenc József” keserűvíz alaposan kitisztítja az emésztőutakat.

Husvétii hit

Nem mítikus ünnepi játék ez nekünk és szent szimbólumoknál is több, a husvét lényege az, ami dalra sarkallja a költőt, ezredévek óta, minden halálon túl is híre sarkantyuzó gondolat, amelyben az élet dus tartalma forr. Nézz most az égbe, áprilisi napfény lohol fölötted végtelen futótűz a századok labirintjában, elhunyt és lobban s szüntelen kigyózik előre. Szemünk csak osodát les, árka mélyén hiába buzódnak az árnyak, a husvétii napfény tüzzel locsolja frissre őket s pogány tojásból és krisztusi koporsóból egyként és újra csak kipattan az élet. Kipattan az élet s hőmpölyög előre, nem fáradó erővel újra és újra áraszt földet és sziklát s ámulva látod, várak sziklafalából is zöld szikrája hogy szökken előre. Hitek dagálya árad most is szerte a világon s fekete péntek nyomában új magokkal rohan s madarak csőre helyett aeroplánokról szórja vetését az élet. S te régi költők örök ámulásával nézed hogyan emeli mindig újra égnek a fejt minden tigráson túl és túl minden viharokon s miben erősebben: tölgyben, emberben, vagy rezzenő libbenésével is az égetőre könnyű fűszálban?

CSUKA ZOLTAN

ODZSACI HIREK

Az odzsaci kerületi iparoskör e hó 17-én hétfőn délelőtt 9 órai kezdettel az iparos otthon tartja rendez évi közgyűlést. — Husvétihétfőn az odzsaci ping-pong klub nagyszabású gyermekbálat rendez a Heitz szálló nagytermében. A bál délután 3 órakor kezdődik. Belépőjegy ára 5 dinár. — Az odzsaci iparosság husvétihétfőjén, e hó 17-én este 8 órai kezdettel rendez meg az iparos otthon nagytermében nagy husvétii bálját. Belépődíj személyenként 5 dinár.

—o—

— Elfogott kerékpártolvajok. A noviszádi rendőrségen csütörtökön jelentette Justus Henrik, hogy ismeretlen tettesek a noviszádi posta épülete előtt hagyott 700 dinár értékű kerékpárját ellopták. A rendőrség erélyes nyomozást indított az ismeretlen kerékpártolvajok felkutatására. A nyomozás tegnap sikerrel is járt, amennyiben a rendőrség felfogta a tolvajokat két kiskoru inasgyerek személyében, akik a lopást beismerték. A rendőrség megindította ellenük az eljárást.

B LONDEL' rámákat, képkerezést minden m. ret után legolcsóbban készít
Lerch János
 képkerező specialista, Noviszád, Futaki u. 9.
 szanott szentképnek nagy választékban.

— Egy megvadult ló nagy riadalmat okozott Noviszádon. Tegnap délelőtt 9 óra tájban a noviszádi Pirosi uton egy gazdátlanul hagyott koci elé fogott ló megvadult és örült iramban vágatni kezdett az utcán. A megvadult állat addig rohant a kocsival, amíg a koci saroglyája teljesen össze nem tört. Ekkor sikerült nagynchezen megfékezni. A gondatlan gazda ellen megindították az eljárást.

A Népkör husvétii műsora. A szubotikai Népkör műkedvelői vasárnap este mutatják be az új operettet, a Cigányszerelmet. Husvét vasárnapján délutáni előadás keretében tízedszer hozzák színpadra a Zsákbamacskát és hétfőn este másodszer a Cigányszerelmet. Az előadás után reggelig táncmulatság lesz. A délutáni előadás három órakor és az esti előadás nyolc órakor kezdődik. A népköri műkedvelő előadások iránti nagy érdeklődésre való tekintettel, a jegyeket kiadták a megszokott elővételi helyre, az Auróra tralikba, ahol azokat szombat estig lehet előjegyezni.

— Követ fejbeverte haragosát. A noviszádi rendőrséget az elmúlt éjjel 2 óra 15 perckor értesítették, hogy a noviszádi vilanytelep egyik kiskoru alkalmazottja összeveszett régi haragosával Stác Jánossal és verekezés közben egy nagyobb darab követ fejbesújtotta a szerencsétlen fiatalembert. A sebesültet a mentők részcsítették első segélyben. A verekedőt a rendőrség letartóztatta és megindította ellene az eljárást.

MENRATH NOVISAD

GYERMEKKOCSIK
 GYERMEKSZÉKEK
 VASBUTOR
 ACZÉLBUTOR
 NAGY VÁLASZTEK
 ELŐNYÖS ÁRAK!

Megszökött a szuboticei Heisler-szanatóriumból és a fürdőben öngyilkos lett egy gyógyíthatatlan beteg szentai uriaszony

Az életunt egy fürdőmedencében vízbefojtotta magát. — Sorozatos öngyilkosságok Szubotícán

Megrendítő öngyilkosság történt szombaton hajnalban Szubotícán. Özvegy Kovács Dezsőné 59 éves asszonyi magánzónó a Pasiceva ucai Heisler félszoborfürdő egyik luxuskabinjának fürdőmedencéjében vízbefojtotta magát. Az öngyilkosságot Flamanu Gábor fürdőmester fedezte fel, aki szombaton reggel végigjárta a fürdőkabinokat és az egyikben leltan találta az idős uriaszonyt. Azonnal értesítette a rendőrséget, ahonnan dr. Osztragonac Béla városi tisztviselő és Milinov rendőrfelügyelő vezetésével bizottság szállt ki a fürdőbe és megejtette a nyomozást.

Megállapították, hogy az életunt özvegy Kovács Dezsőné a fürdővel kapcsolatos szanatórium ápolója volt. A súlyos beteg asszonyt rákos megbetegedéssel április 12-én szállították be a szanatóriumba, mert állandóan nagy fájdalmáról panaszkodott. Özvegy Kovácsné tudatában volt gyógyíthatatlan betegségének és még régebben bejelentette hozzátartozóinak, hogy égető fájdalmi miatt öngyilkos lesz, a családtagok azonban örködték a beteg felett. Így a szanatóriumban Gráf László 16 éves fiák állandóan nagynénje mellett volt és a végzetes cselekedet is egy szobában aludt vele. Özvegy Kovácsné minden jel szerint megvárta, míg unokanőce elalszik és a szanatórium ápolószemélyzete is nyugvóra tér és ekkor óvatosan kiosont szobájából és besurrant a teljesen elhagyatott fürdőbe, ahol nagy elszántsággal vizet engedett az egyik fürdőmedencébe és befojtotta magát.

Az életunt asszony a rendőrorvos megállapítása szerint az éjfél utáni órákban követte el végzetes tettét.

Zsirszódát ivott egy péksegéd mert elhagyta a felesége

Pénteken délután hat óra tájban Csik György 26 éves szuboticei péksegéd Draskovics uca 5. szám alatti lakásán öngyilkossági szándékból zsirszódát ivott. Az életuntat súlyos állapotban kórházba szállították. Csik azért akart megválni az élettől, mert összeveszett a feleségével, aki elhagyta.

Életunt cipőfeszítő

Zvekanov Pál szuboticei ucai cipőfeszítő Jugovics uca 40. szám alatti lakásán öngyilkosságot kísérelt meg. Az életuntat kórházba szállították, ahol megállapították, hogy Zvekanov úgy akart megválni az élettől, hogy egyszerre bevette mindazt a gyógyszert, amit súlyos betegsége gyógyítására adtak neki.

Ismerőse házában felakasztotta magát egy fém munkás

Nagytorma János 47 éves szuboticei vasbutor fémező szombaton reggel elment sógorához, Molnár Megyeri József henteshez, aki a Vukovics uca 18. szám alatti házában lakik és ott öngyilkosságot követett el. Nagytorma észrevétel nélkül felment a ház padlására és egy ruhaszárítókötélre, amelyet a padláson talált, felakasztotta magát. Az életunt hosszabb ideje munka nélkül élt, teljesen elzüllött és emiatt rokonai megszakították vele az érintkezést. Valószínűnek tartják, hogy az életunt ember ittas állapotban követte el tettét.

Szkenderovics Jusztinián bevallotta, hogy ő gyilkolta meg Szkenderovics Márkót

A gyilkosságot Kollár Ferenc rábeszélésére követte el

Szkenderovics Jusztinián a súlyos fejnagybűntetésre ítélt tavankúti gyilkos tegnap reggel kihallgatásra jelentkezett a vizsgálóbírónál és bevallotta, hogy annakidején ő gyilkolta meg Szkenderovics Márkót. Szkenderovics Jusztinián most azt

állítja, hogy a gyilkosságot Kollár Ferenc béreslegény felbujtására követte el, mert Márkó folyton zaklatta mindkettőjük feleségét. Ő csak Márkó lábába akart löni, a golyó azonban célt tévesztett és halálos sebet okozott.

A szuboticei járásbírószágon ítéletkihirdetés előtt összeesett és meghalt egy földmunkás

A szuboticei járásbírószágon tegnap tragikus haláleset történt. Kulundzics Andrija földmunkás, aki munkaadóját perelte, ítéletkihirdetés előtt hirtelen összeesett és meghalt. Kulundzics halálát a nagy legelőn következtében fellépő szívbénulás okozta.

A puszta tűzében

A Városi mozi húsvéti programján igazi ünnepi díszre szánt filmet vetít. A kitűnő filmoperét elővezető Kálmánnak csodálatosan szép regényét „A véro gazember”-t dolgozza fel. Ez a pazar kísértésű, nagyszerű filmoperett, amely minden tekintetben jóval felülmúlja az ideai filmek szintjét. A film szereplői már nevükben biztosítékot nyújtanak arra, hogy a közönség valódi művészetet lásson.

A kétféle operett műfaját érdekes és új formákban mutatja fel. — 0 —

— Gyomor és bélfekélyt sikeresen gyógyít a rademir gyógyvíz. Ígyek naponta három pohárral bevéve, úgy hogy lehorralja s akkor maga szabadon újra lehül.

Értesítem igen tisztelt nevőmet, hogy lérfiszabó üzletemet a Srpska Matice épületéből, ahol közel fél évszázadon át tartottam len urizabóságomat, az igen nagy költségek miatt a

Fuloski put 7 szám alá helyeztem át.

Mindig arra törekedtem, hogy igen tisztelt ügyfeleim szolid árakon legbizalmasabban szolgáljam ki, a most is az a cél velem, hogy csökkentett kártásam mellett még kezeletesebb árakon tudjam a szakmába vágó legkényesebb igényeket is kielégíteni.

Kérem, szíveskedjen meg róla, hogy nálam utányos áron kiváló minőségű ruhát készíthet!

Szíves tisztelettel: **Krausz Dávid tér szabó**

1933 tuladonos Baioz Dezső, Noviszád

Az „Angyalt vettem feleségül” a Népkörben. A jövő hét esütörtökjén és szombatján, 20-án és 22-én mutatják be a Népkörben Vasary János mulattató háromfelvonásos vígjátékát, amelynek címe: Angyalt vettem feleségül. Az előadásra most folynak az utolsó próbák s a szereplők nagy ambícióval készülnek. A személyek a következők: Az angyal—Dr. Havas Emilné, Tamás—Garay Béla, Szalai—Kalmár Mátyás, Anni—Biermann Ibi, Malynka—Dr. György Imréné, a titkár—Dr. Szász Imre, Pollák—Dömötör Imre, Aliz—Rácz Magda, professzor—Inotay Béla, Harry—Csávoosy Gyula, grófné—B. Török Margit, vezérigazgató—Szobonya László, művész—Kiss Ida, szobalány—Gyelnise Ilus, pincér—Sánta Sándor. Mindkét előadásra már most lehet és tanácsos jegyeket előjegyezni a Labor palotában levő Áuróra trafikban, mert már eddig is igen sok jegy elkel.

— LYSOFORM CSAK EREDETI CVEGBEN VALÓDI. KIMERVE HASZONTALAN HAMISIT. VANY.

PARK SZÁLLODA

BUDAPEST, Baross tér 10

A Keleti pályaudvar mellett.

Elsőrangú, központi fűtéses szobák már négy pengőtől kezdve. Állandó hideg-meleg víz! Kitűnő polgári étterem, olcsó panziórendszer! A vidéki úriközönség szállodája!

Minden olvasónk, aki lapunkra hivatkozik, 20% engedményt kap.

— A vér fölírissítése céljából ajánlatos néhány napon át korán reggel egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet inni. Az egész világon rendelkeznek az orvosok a valódi Ferenc József víz használatát, mert ez szabályozza a béműködést, erősíti a gyomrot, javítja a vért, megnyugtatja az idegeket és ezáltal új életerőt teremt. A Ferenc József keserűvizet gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— A vetési varjú pusztítja a sáskákat. A Reggeli Újság egyik kiküldött előfizetőjétől kaptuk az alábbi sorokat, amelyeket az illetékesek figyelmébe ajánlunk: A noviszádi báni földművelésügyi osztály a fenyegető sáskaveszedelem miatt széleskörű óvintézkedéseket rendelt el a sáskák kiirtására. Ezzel kapcsolatban alábbi megállapításaimra kívánom az érdekeltektől közlést és az irtást végző bizottságok figyelmét felhívni: Köztudomású, hogy a bányai községek nagyrésze kötelezi a vadászberlőket a fekete varjak kiirtására. Ilyen esetből kifolyólag az elmúlt évben magam is résztvettem a Banatski Dvor mellett elterülő erdőszéleken tartott varjuvadászaton és többen az életű varjakat megvizsgálva tapasztaltuk, hogy a varjak a fiókák etetésére kizárólag sáskákat és cserebogarakat hordtak esőreikben, amiből megállapítható, hogy ezen veszedelmes rovarok képezik a varju főeledelét. Igaz ugyan, hogy a vetési varjú, ott ahol nagy tömegben fejlőd, összel szórványosan a kőrökben is némi kárt okoz, de ez nincs arányban a haszonnal, melyet a sáskák, a cserebogár és azok patéinak pusztításával kifejt. Kívánatos volna tehát, hogy az illetékes hatóságok a varjak irtását legelőbb a sáskaveszedelem éveiben megtiltsák. — Egy előfizető.

Elegans öltönyöket és felöltöket

készít BRANOVACSKI Noviszád, Carinska 9.

— Fűzőket, melltarlókat méret szerint legelőcsöbbsen készít: Fischer és Fia, Noviszád.

Nagy húsvéti vásár !!

Megerkeztek Bécsből

a legújabb

legmodernebb

tavaszi újdonságok

Női kiegészítők kamelion és az összes divatszínben

F. DIETRICH
NOVISZÁD és SZUBOTICA

GAZDASÁGI SZABADEGYETEM

Földes Béla a geokrata köztermelésről

Dr. Földes Béla egyetemi tanár nemzedéket vezetett be a pénzügyi és gazdasági tudományok rejtelmeibe. Mint tudós egy egész könyvtárra való tudományos munkával gazdagította a szakirodalmat és tette világhírűvé nevét. Mint miniszter és gyakorlati politikus elévülhetetlen érdemeket szerzett az által, hogy a kiuzsorázó koncessziós közüzemek ellen és az elmúlt gazdasági korszak legfőbb feladataért: a termelés fejlesztéséért sikeresen harcolt. És már 1877-ben előre látta, hogy a fogyasztóképeség fokozása lesz a gazdasági politika jövő feladata. Mielőtt a geokrácia eszméivel a nyilvánosság elé léptem, „Die Schaffung von Kommunalarbeiten als Hauptproblem der Volkswirtschaft” és „Kommunalarbeiten und Volkswirtschaft” c. füzetem kapcsán azal a kéréssel fordultam a nagy tudóshoz, hogy gondolatmenetemet előszóval is ismerthessen. A kegyelmes ur a következő szavakkal fogadott:

„Amint már levelemben is megírtam, javaslatom olykor és megfontolásra méltó és nagyon örülök, hogy ha azokat előszóval közelebbről is megvilágítja.” Természetesen ön mint városi mérnök nem tanult pénzügytant és minthogy — amint azt egyik füzetében megjegyzé hivatásán kívül sem tanulmányozta a szakirodalmat, nem tudja, hogy a közszolgáltatás és ellenszolgálat elvét a legmélyebben gondolkodó pénzügyi tudósok is hirdették, mint olyat, melynek alapján az államháztartás egyensúlya könnyen biztosítható volna.

De a tudósok abban a hitben voltak, hogy a közszolgáltatás érdekének is az érdekelttség arányának meghatározására gyakorlati kulesot találni nem lehet és azért nincs más megoldás, mint hogy a fizetőképeség elvénél hűsít folyton enyíteni igyekezzünk. Ön megtalálta ezt a kulesot

és ez lehetővé teszi annyi hasznos közmunka végrehajtását, amennyi a munkanélküliség megszüntetéséhez és a fogyasztóképeség folytonos fokozásához vagyis az új gazdasági élet új problémáinak megoldásához szükséges.

„Ön tételeit saját tapasztalataiból vett példák-al alá is támasztja, de hogy azokat tudományosan is meg lehessen erősíteni, meg kellene vizsgálni, hogy vajon a fokozott köztermelési tevékenység folytán nem fog-e kimerülni a megoldásra váró hasznos közmunkák most végtelennek látszó sorozata és meg kellene vizsgálni, hogy vajon tételei minden egyes közintézményre alkalmazhatóak-e? Mindez óriási munkát igényel és ki vállalkozhat erre?” A kegyelmes ur nem várva be válaszomat, következőleg folytatta: „Égyébként ezek a kérdések inkább akadémikus jellegűek, mert egyelőre legelőször hasznos közmunka vár megoldásra és mert nem egyes közmunkákról van szó, hanem a legéves nagyobb beruházási programokról és ennél fogva nem egyes intézmények hatásait kell vizsgálat tárgyává tenni, hanem azt a telekértékemelkedést kell meghatározni, melyet az egyes beruházási programok végrehajtásának biztosítása inkonkrét maga után vonna. És abban is igaz van, hogy gyakorlatilag az sem okozna nagy bajt, ha a nyomban bekövetkező telekértékemelkedések meghatározásába hibák esusznának be, mert ezek csakhamar kiderülnek és korrigálhatók lesznek. De

nagy hibák, mint a mai rendszerben, nem is fordulhatnak elő.

Itt a nagy tudós egy kis szünetet tartott és ezt fölhasználva azt a kérdést vettem föl, hogy mi a véleménye a kegyelmes urnak a rendszer bevezetéséről? A válasz így hangzott: „Önök egy nagy vállalkozóra és egy nagy bankra volna szüksége, hogy mint egyesült vállalat egy nagyobb beruházási program végrehajtására és finanszírozására konkrét ajánlatot tegyenek. Szívesen beajánlom, de ne legyen majd meglepve, ha azt a választ kapja, hogy az elgondolás nagyon érdekes és gyakorlatinak is látszik, de már annyi kísérletük balul ütött ki, hogy előre nem kezdeményeznek semmit, csupán behajítják követeléseiket, koncessziók vagyonukat és várják a politikai és gazdasági helyzet jobbra fordulását. Azért inkább a sajtó útján kellene propagandát kifejteni. Egy jól megírt hírlapi közleménynek sokszor nagyobb hatása van, mint egy tudományos munkának. Magam is

szívesen népszerűsíténém javaslatait, de a közvélemény megszokta, hogy az elmúlt gazdasági korszakban az akkori helyzetnek megfelelő gazdasági politikát hirdették és nem azt venné észre, hogy a gazdasági helyzet változott meg, hanem csupán azt, hogy most mást hirdettek. Ezért önnek kell harcolni javaslataiért.

Az ut rögs, de nem szabad esüggednie.”

Ujabb javaslataimról a kegyelmes ur többek között a következőket írta: „Örömmel látom, hogy a nehéz gazdasági problémák tisztázásában határozottan előre haladt.”

A geokrácia kis kátéja

Földes Béla, a nagy tudós véleménye és buzdítása, melyért ezen a helyen is hálás köszönetemet fejezem ki, tette kötelességemmé, hogy fölhasználjam azt az alkalmat, melyet a Reggeli Újság Gazdasági Szabadegyetem rovata nyújtott és a geokrácia eszméjét a füzetek sirjából kiemelve a nyilvánosság szabad levegőjén életre keltsem. Közleményeim, bár egyenként egy-egy önálló gondolatot öleltek föl, együttvéve mégis egy szerves egészet képező gazdasági rendszert határoznak meg, melynek gondolatmenete és alapelvei a következőkben foglalhatók össze:

A mehanizált termelés fejlődése száz év alatt fokozatosan egy egészen új gazdasági helyzetet teremtett. A többtermelés megszünt probléma lenni. A világgazdaság elvesztette régi szerepét. Nemzeti feladattá vált a gazdasági élet egyensúlyának és fejlődésének biztosítása. A nemzetek és társadalmi osztályok ellentétes érdekei egymás felé tolódtak és

a leggyengébb érdeké vált, biztosítani azt, hogy a termelés a folyton fokozódó termeléssel lépést tartson. Egyszerűen mert képesek vagyunk mindenből annyit termelni, hogy mindenki részére paradicsomi életet biztosíthassunk.

Ettől a gondolatmenettől önként adódnak a bevezetendő új gazdasági rendszer a-

E kettő nélkül nincs mosás!

Henko-val, Henkel házi- és mosószódájával beáztatni és Persillel, az önműködő mosószerral kifőzni... ez a kíméletes Persil-mosómódszer. Hófehér és illatos lesz fehérneműje és emellett munkát, időt és pénzt takarít meg. Ugyeljen mindig a használati utasításra.

lapel. i. Leglényegesebbek a következők:

1. Gazdasági függetlenség, hogy minden harmadik állam beavatkozása nélkül oly külkereskedelmi szerződéseket köthessünk, melyek nemzetgazdasági érdekeinket szolgálják.

2. Új világgazdasági tájékozódás, a kész árut kész áruért és nyers árut nyers áruért elve alapján, hogy életszínvonalunkat emelhessük.

3. A munkanélküliség teljes megszüntetése hasznos közmunkákkal és a munkaidő szabályozásával, hogy a nemzet minden egyes tagja vagyona és munkája erőforrásait egyformán kifejtthesse.

4. A közszolgáltatás és ellenszolgálat elvének gyakorlati bevezetése a közintézmények értékének és az érdekelttség mértékének a nyomban bekövetkező telekértékemelkedés alapján való meghatározása által, hogy senkitől áldozatot követelni ne lehessen.

5. A fennálló közüzemek megváltása a közszolgáltatás és ellenszolgáltatás elve alapján, hogy egy a koncessziós, mint a hatósági üzemek hátrányait kiküszöböljük.

6. Jegybank reform száz százalékos arany és aranyértékű ingatlan fedezettel a földért pénzt és pénzért földet elve alapján, hogy a pénz bőségét, értékállandságát és oledőjét biztosítsuk.

7. Általában a kereslet és kínálat kiegyenülése a gazdasági élet minden megnyilvánulásában, hogy konjunktúra a fogyasztóképeséget és dekonjunktúra a termelőképeséget ne csökkenthesse.

Ez a geokrácia kis kátéja.

Igen tisztelt olvasómat, akik esetleg más állásponton vannak, arra kérem, hogy azt ne az ellentétes állásponttal helyezzék szembe, mert ez nem azonos a geokráciával. Aki pl. a szabadkereskedelem híve, hasztalan harcol az autarkia ellen és megfordítva, mert a geokrácia sem az egyiket, sem a másikat nem hirdeti. A geokrácia éppen úgy nem internacionalizmus, mint a hogy nem sovinizmus, hanem nacionalizmus, mely az internacionalizmust a nemzet szolgálatába állítja. Nem kapitalizmus a szó régi értelmében, de nem is kollektívizmus. Nem akarja megszüntetni az aranyat, mint a föld, tőke és munka értékmérőjét, de nem is akarja fentartani az arany egyeduralmát. Állást foglal a hatósági beavatkozás túltengése ellen, de a koncessziós üzemek ellen még fokozottabb mértékben. Előterbe

tólja a jó gazdasági politikát, de csak azért, hogy egészséges alapokra fektesse a hatalmi politikát. Vagyis

a geokrácia a harmadik eset, vagy ha úgy tetszik az ellentétes álláspontok kiegyenlítő kombinációja.

Ezek után arra kérem igen tisztelt olvasóimat, hogy ezzel a harmadik esettel legyenek szívesek foglalkozni. A Reggeli Újság erre a célra Geokrácia cím alatt új rovatot nyit. Ebben az új rovatban az időszert gazdasági kérdésekkel is foglalkozni kívánunk. Mindenkor a geokrácia szemszögéből. Reméljük, hogy így egy egészséges közvélemény alakul ki és annak nyomán mielőbb megalakul az első geokrata vállalat. És visszatérve első közleményem alappondolatára, így készülünk föl a gazdasági világkonferenciára.

A nagyhatalmak világgazdasági kis konferenciája

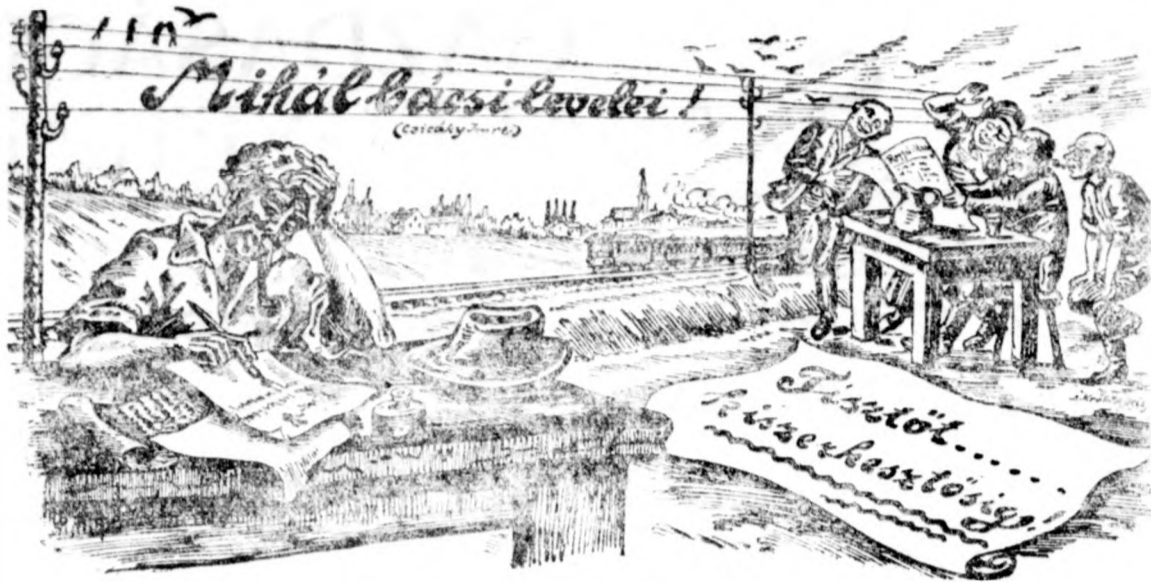
Készülünk a gazdasági világkonferenciára, mert a nagyhatalmak is ezt teszik. Ezen a héten Rooseveltt meghívására Washingtonban a Fehér házból tárgyalnak. A makai kisgazda, ha kaputos ember közeledik feléje, nem közvetlenül szavai értelmét mérlegeli, hanem azt a kérdést forgatja elméjében, hogy vajon miért mondja, mi haszna van belőle? A kis agrárállamok tudhatják, hogy az ipari államok szeretnék, hogy a földké agrárállamok maradjunk. Mert az ipari állam százszor annyit tud termelni. Programjuk első pontja: a szabadkereskedelem biztosítása. De az eget a nagyhatalmak sem tudják bemészni. Hiába internationalista minden író, művész, tudós, egyház, kereskedő, munkás, az ipari állam minden iparos és az agrárállam minden földbirtokosa vagyis csaknem az egész világ: mégis minden nemzet folyton magasabbra emeli a vámsorompókat. Egyszerűen, mert a szabadkereskedelem és az agrárállamok agrárjellegének fenntartása lehetetlenné vált. De az autarkia is képtelenség. A megoldás az, hogy

szabadkereskedelem legyen az általános elv, mégis korlátozva azokra az árucikre, melyekre a nemzetnek szüksége van, de maga nem tud vagy nem kíván termelni. Ezeket engedjük be vámmentesen, más árut azonban, se-hogy sem.

Roosevelt fölismerete, hogy a világgazdaság elvesztette régi jelentőségét és székfoglaló beszédében már rámutatott arra, hogy előbb saját gazdaságuk egyensúlyát kell biztosítani. Meg is tette ezt. Törvénybe iktatván a 30 órás munkahetet. De a szabadkereskedelem rendületlen hívei észre sem veszik, hogy Roosevelt alig egy hónap alatt előbb megoldotta az Egyesült Államokban a gazdasági kérdést és csak azután vette programjába a világgazdasági kérdés megoldását. Az Egyesült Államokban száguldanak az események és mi még mindig ott tartunk, hogy más államoktól és a világgazdaság régi, lejárt szerepének visszaállításától várjuk a segítséget.

Vegyük végre észre, hogy amint a nemzeti munkaterv Olaszország megerősödését jelentette, azonképen a 30 órás munkahét az új világrész új feltámasztását jelenti. Saját erejéből. Válasszuk mi a harmadik megoldást, a legegyszerűbbet, a racionalizált termelést és ragaszkodjunk gazdasági függetlenségünkhöz, hogy gazdasági frontunkat átesportolhassuk és termelésünk értékét kultúránk nyitnak s in vonalára emelhesük. Ne emeljünk kőfalakat, de a nemzetközi szerveket állítsuk a nemzetgazdasági élet szolgálatába.

Orbán Ignác.

Oesmány ez a világi népség, meg köll engenni, hogy retent oesmány. Kivált a nőt illető személeket manapság!

Vagy két esztendeje esett meg velem ez a történet, de mer jó adat, hát megírom, chene!

Alig, hogy vége lett a cséplésnek, mondom az anynyukomnak

— hallod e hékám, maj lemék a tiszára vízé, mer neked is köll a víz, de Nekem se árt egygy kis fürdés, no meg a Julesát is megmosogatom egygy kiesit.

Aki nem tunná még annak most leádom hogy a Julesa nem a komamaszszonyom, hanem a lovam. Csak az igaz, hogy Julesának tisztöljük a komamaszszonyt is, meg a Julesát is. Mä mind a lovat.

Nevettem is oszt magamba, mer buslakottam is, hogy lám e, velem män csak a négylábu Julesák gyünnek fürdeni. No de bár ez hü állat, ha fészeme van is. A nyelve ugyan van akkora, mind a komamaszszonynak, csak nem uzováli ojan sürün, meg ojan hegyessen.

De azé helzeti tévedés vót itt is! No de gyerünk sorjába!

Kérlek, kifogok. Levetközök. Fölülök a Julesa hátára, oszt beleereszkedünk a vízbe.

Alig fordulunk ott egygyet kettőt, látom ám, hogy egygy esönyikba háromnégy ojan siglajefurma gyerek gyün ára éntélem. No hogy aszt se kék mondani!

Igaz, hogy meszteleny állapotban ütem a Julesa hátán, de avvá vótam, hogy csak nem huszhati föl az ember az ünneplő lajbiját meg a pantallóját, ha a lovat usztati! Nem igaz?

Reten, sivalkottak, oszt még avvá vótam, hogy maj odaszöllok nekik, hogy ne kajabájonak, mer ijedős a Julesa, de akkora rára män ki is szátak a esönyikbu.

Bótos leginyeknek sacótam őket, mer hogy ijen nagyon ráérnek, de mikó odatelintek, csak akkó látom én, hogy hej a kirelajzumát, baj van.

Mer ezek a bótosleginyfurma siglajcek alighanem nőt illető személek! Bár a furmabeli állapotuk aszt mutatí. Hogy a rossz nyovoja üssön ebbe a bubifrizurába, mer azé tévettem!

Hát hajják, retent elszégyeltem magam, mer hogy meszteleny vótam. Igaz, hogy a Julesán se vót semmi, de hát az teheti, mer hogy ló.

Azokon a nőt illető személeken is csak úgy képlag vót rájuk akasztva valami gúnya. De hát ök is tehetik, mer ök meg kis-

aszszonyok! Hogy a nchissig csapjon az erkölcsükbe!

Hát mondom, mihelest a furmajukri észrevettem, hogy nőt illető személek, rögvost farrá fordítottam feljük a Julesát, hogy mondom bár mink ne botromoskogyunk. Mä mind a Julesa meg én. Avvá oszt hajes ki a kocsihó, oszt föl a gatyát, inget!

Mikó män oszt fölkiészütem, oszt látam, hogy egymagamon több a gúnya, mind örajuk egybevëve, akkó vettem csak szemreüket.

Haja nincs egynek se. Csak amojan bubris. Cigaretáznak. Mesztelenynek meg elég meszteleny mind. Onan a partrú tróbatam ugyan sacóni a külső helzeti állapot után, hogy mellik az ember, de nem tuttam kivenni. Az egygyik meg igenvest felém tart, oszt tüzet kér a cigaretához.

Szóba keverettünk.

Aszongya

— de hoszszú a fürdőnadrágja bácsi!

Mondom

— hát biz a maguké is hoszszabb lehetne, mer még a combjukat se takari be rendessen.

Nevet, oszt aszongya

— nem baj az!

Mondom

— no ha magának nem, éntülem lehet akarmijen, de maj szorának a mamátó, ha megtugygya, hogy ijen áncúgba botromoskonnak. Bär ha az en lányom lenne, most ugyanesak kifaszóna a vizes kötélbü!

Megest nevet oszt aszongya

— haszen ahun a mamám is e!

Avva odamutat egygy másik ojan siglajefurma személre, csak az vót a külömb-ség, hogy nyakba meg derékba kiesit vastagabb vót.

No, aszt se kék mondani!

Oda is szalatt a kis nyovoja a bandához, oszt nagy rihegöss! a ta le, mit ment m. Bányaság, még kinevettek a prandák!

Megmérgestem oszt én is, visszafordítam, rácsaptam a tenyeremmel a Julesa farára, mondtam.

— gyere Julesa a frász üssön beléd, hagy rakom rád a hámot, hogy hagy mondhasd el, ha majd a hámot fölveszed, hogy jobban föl vagy ötöszködve, mind azok ott odale!

Mikó män a kocsin ütem, odakajbál a mama hogy aszongya

— de bácsi, haszen ez az egissighó tartozik! Köll nekünk is egy kis napfürdő, meg egygy kis strang!

Mondom

— mi?

Aszongya megest

— strang!

(Mer hogy urassan úgy hijják aszt, ha fémesztelenyre levetköznek, oszt kifekszenek a homokra).

Mondom

— bizony elkelne magukra strang, de istrang a kirelajzumát, vízbe ásztatva!

Avvá belevágtam a Julesába, oszt ott hattam őket.

Marattam tisztelette
Mihál bácsi

Igazis! Szerkesztők még a levelem végebe eszt a nyilatkozmányt.

Nyilatkozmány. Aszt monta akkorijába egygynémelik tepsiszáju nőt illető személ, hogy ha mán ojan nagyon főkevertem a strangosok miatt, minek jártam opet a ti-

szára. Ennek okájé kinyilvánítom, hogy a Julcsa fájts lába miatt. De csak a Julcsa strangolt! Én nem. Igazoli a helzeti állapotot a sógor is, meg a koma is, akik ott vótak. Nem azé, hogy így vagy úgy, csak hogy ne legyek magam.

A Kalangya-könyvtár első kötete és előszava

A jugoszláviai magyar irodalom fejlődésével kapcsolatosan egyúton halad a magyar könyvkiadás fejlődése is. Röviden megemlékeztünk arról, hogy a Kalangya-könyvtár első kötete is elhagyta a sajtót és már azok kezében van, akik az itteni magyar könyvkiadás egyre növekvő táborába beléptek. Farkas Geiza „A fejnélküli ember” című regénye minden tekintetben megfelel a local couleur kívánalmainak, a cselekmény — amelyről igen sokat és érdekeset lehetne írni — Beeskereken játszódik le és azok, akik Beeskerek társadalmi életét ismerik, a regény egyes a'akjaiban élő beeskereki egyéniségeket is felfedezhetnek.

A könyv egyik értéke és érdekessége az a bevezető, amelyet dr. Vilt Vilmos, a jugoszláviai magyar irodalom egyik lelkes és hívő támogatója és harcosa írt meg. Vilt Vilmos dr. egészen közölről vett részt irodalmi életünk utóbbi esztendeinek kialakuló életében és a megértő szeretet gondosságával kísérte ezeket a mozgalmakat a Mi Irodalmunk megszűlésétől a Kalangya életre jöveteléig és egészen a Jugoszláviai Magyar Könyvtár és Kalangya könyvtár megteremtésén át napjainkig. Eppen ezért dr. Vilt Vilmos volt a leghivatottabb arra is, hogy a Kalangya-könyvtár megindításával kapcsolatban utabocsássa ezt az irodalmi vállalkozást és megírja mindenképpen figyelemreméltó előszavát ebbe a kötetbe.

Az első gyermek megszületése a legnagyobb öröm a családban — írja dr. Vilt Vilmos bevezetőjében — az első szó az első lépés határtalan örömet vált ki. Ez a változhatatlan kiírhatatlan szerencse és öröm mindig állandó, bármilyen fejlődésen is megy át az emberiség.

Igy vagyunk mi az első gyermekünk, a Kalangya-könyvtár első kötetének a megjelenésekor. Ez a gyermek azonban születése pillanatában már meg is szólal, beszél hozzánk és nem baba-típegéssel, hanem határozott, férfias, kemény léptekkel közeledik hozzánk, hogy örömmel fogadjuk és szívünkbe zárjuk.

A nagyszülők és szülők, a Vajdasági írás és a vajdasági napisajtó irodalmi melletének egyenes folytatása és leszármazottja a Kalangya-könyvtár, szél hozzánk, felénk jön, mint élő cáfolata annak a tévhitnek, hogy a Bácska, Bánát zsíros földjéből csak acéls buza terem és ezzel együtt csak a testi jólét, a bőség uralkodik az emberek gondolatain és igen kevés az írók száma, kiket ez a föld termel ki.

Igenis vannak írók, vannak költők, kik élő bizonyítékai annak, hogy itt van iro-

dalom. A kezdet kezdetén még csak kevés számú író állott az itteni magyar irodalom szolgálatában, a közönség közönye pedig az írók összefogásakor még olyan nagy volt, hogy a szépen induló „Vajdasági írás” megszűnt. A becejei Helikon semmit se hozott, de a költők és írók energiája nem lanyhult, ők csak daláltak, írtak, a maguk gyönyörűségére elhivatottságuk tudatában, hiszen a közönségtől vajmi keveset kaptak és most sem kapnak anyagi ellenszolgáltatást.

A nemesüggő Szentéleky Kornél kezdte meg a szervezést, az írók egybegyűjtését és nemsokára már olyan kiváló gárda állt a rendelkezésére, hogy az „Almanach” már az írók imponáló seregszemléje volt, melyre a külföldi sajtó is felfigyelt. Ezt a sikert kihasználva jelent meg a „Kalangya” irodalmi folyóirat, melynek ugy a bel, mint a külföldi sikere szinte váratlan volt. Mind forma, mind szerkesztés terén a Kalangya ma a jugoszláviai magyar irodalom reprezentatív folyóirata.

Szentéleky Kornélnek ismételt felszólítása a Mi Irodalmunkban és a napi sajtóban, hogy az íróink ne menjenek idegen talajra vagy a teljes talajtalanságra témét keresni, hanem merítsék azt az itt élő magyarság életéből és ezt dolgozzák fel, úgy az írók, mint az olvasók köztudatába ment át és így fejlődött ki a mai jugoszláviai magyar irodalom, — mely már olyan sok erős tehetségnek nyitott utat, adott irányt és alkalmat a fejlődésre és beérkezésre.

Tehát az őstalaj, a humus, nemesak acélos buzát terem, hanem kitermelte önmagából az íróit és ezzel az itteni irodalmat is.

A „Kalangya Könyvtár” első kötete Farkas Geiza a „Fejnélküli ember” című regényét adja. Farkas Geiza az őstalajból származó író, az őstalajból meríti regényének a tárgyát és az örök ember lelki küzködését és életvergődését állítja elének. Minden ízében, szavában a bánáti magyar ember mai elgondolását adja az ő szokásos finom analízisében, hatalmas lélektani tudásával. Tehát az író, regényének alakjai, a vidék, a megrázó lelki probléma mind ide való, az őstalajból fakadt és ezért kell, hogy megragadja az idevaló magyarság lelkét és az írón keresztül az egész jugoszláviai magyar irodalmat, elsősorban a Kalangya Könyvtárt magához ölelje és fejlődését elősegítse.

Kell, hogy az irodalom, a művészet, a kultúra legyen az összekötő kapocs, ami nemesak a jugoszláviai magyar kisebbség lelkét forrasztja egybe az irodalom szeretetében, hanem közelebb hozza egymáshoz a jugoszláv és magyar kultúrát, ami a közös megértés legbiztosabb alapja.

Az első kötet megjelenésénél remélünk, hogy ez a vállalkozás is megismódik és a magyar közönség szíves fogadtatásban fog részesülni, hogy irodalmunk a mi magyar népünkben ne csak élni tudjon, hanem fejlődni is.

A Kalangya-könyvtár első kötetének megjelenésekor érdemes ezeket a keménykötésű és férfias szavakat a napisajtóban is megörökíteni, azokhoz is elvittatni, akiknek eddig talán még nem került a kezébe a Kalangya-könyvtár első kötete, az itteni magyar irodalom reménysugarainak kéréjében az egyik legszebb fényugár.

Zsongor

— Fej-, váll- és agyérreumánál, ideggyulladásoknál, szagaatásnál és zsabánál a természetes „Ferenc Iózséf” keserűvíz rendkívül hasznos házi szer, mely kora reggel egy pohárral bevéve, az emésztőcsatornát jól tisztítja.

BUDAPESTI NEMZETKOZI VÁSÁR

május 6-15-ig

Több mint ezer gyáros és iparos kiállító! - Tömegárúk! - Minőségi cikkek! - Magyar mezőgazdasági exportárúk bemutatója!

Exportüzlet pengő ellenében.

Nagyszabású divatfelvonulások — Kozmetikai kiállítás — Repülőgépek kiállítás — Bélyegkiállítás és bélyegforgó — Telepítési és építkezési kiállítás — Mintatartanya — Öntözés, fűtés — Baromfi és apróállat kiállítás — Borcsoport — Képzőművészeti galéria — Házilipari csoport.

Nagyszabású utazási-, vízum-, szórakozási- és gyógyászati kedvezmények a vásárigazolványok alapján május 1-20-ig.

Vásárigazolvány és felvilágosítás kapható:

Novisadon: Putnik Utazási Irodánál, Lustig Lajos banküzletében, Kralja Alexandra 13.
Jugoszláv központi képviselő: M. Kir. Kereskedelmi Megbízott, Beograd, Vuk Karadjica u. 11.

1218

Keresztretjvény megfajtás. Április 9-én megjelent keresztretjvény megfajtás. Vizszintes: 1. Rim-szki Korzakov. 14. Edeni. 15. Lak. 16. Skaia. 17. Sör. 18. T. M. 20. Me. 21. Jar. 22. Zs. 24. Omega. 28. Jó. 29. Kénsavasviz. 32. Li. 34. Leó. 35. Ale. 36. Po. 37. Hárit. 39. Ulm. 41. Indák. 42. Ae. 43. Szaar. 45. Ae. 46. Talalos. 47. Moszkva. 48. Ej. 49. Korom. 51. La. 52. Rőpit. 55. Kor. 56. Minta. 58. On. 59. Kés. 61. Kár. 62. De. 63. Név-telenvár. 66. Of. 68. Opera. 69. Bo. 70. Rév. 72. Er. 73. PS. 75. Les. 76. Arkád. 78. Eta. 80. Odera. 82. Giuseppe Tartini. Függőleges: Részeshatározórag. 7. Kalevala. 13. Városok tanácsosai. 23. Téliját(i) kép. 23. Hiéna, zsiráf. 50. Roulette.

A héten a helyes megfajtok között az alábbiak részesülnek jutalomban. A szelvények a szerkesztőségben vehetők át.

Egy fénykép

„Foto Boulevard“

Maier János, Noviszád

Egy-egy ondlálás a

„Martinovics” féle

fodrásüzletben

Bársony Margit és Németh Lili, Noviszád

1 csomag teasütemény

„Fehér György”

fűszerestől

Magyar Évi, Noviszád

Egy fényképet a

Víg fotoszalonból, Szombor

Vörös Kató, Szombor

Egy fénykép

„Hering fotó”

Studióból

Wunder Vilma, Noviszád

Borotválkozás a

„Martinovics” féle

borbélynál

Pajer József, Noviszád

Aphrodite arckenős a

„Michels”

Sztankovics Miklósné, Noviszád

Egy üveg

Lysoform

Boros György, Noviszád

Weithofer V. Viktor bírósági jegyző, Szabotica, Könyvjutalomban részesül.

MA ESTE

HABAGBAN
másodszor az

EGY KIS SENKI

TANCCAL

Kezdeté pont fél 9

Sport

Ma Brigittenauer—Vojvodina a Karadjordje-pályán

Alsó sor. Balról jobbra: Pollák, Gottwald, Wiesbauer, Gallas, Rieder kapus, Novacek, Fasl, Bydovszki. — Térdeplők: Kundrat, Kait, Bock csapatkapitány.

Novizád husvéti bécsi vendégei — megmásva taratervüket — már szombat este megérkeztek Novizádra a bécsi gyorsal. Az állomáson a vendéglátó egyesületek vezetőségén és tagjain kívül, megjelent Novizád sportszerető közönségének nagy csoportja is. A vonat beérkezéskor háromszoros „Zdravo” kiáltással köszöntettek a vagonból trissen és nevetve kiszálló bécsieket, akiknek láthatóan jól esett a nem várt szívélyes fogadtatás. Az üdvözlő beszédek és válaszok elhangzása után a vendégek autóra szálltak és Park hotelbeli szállásukra hajtottak.

Úgyes előgondolás volt a vendégeket a Park Hotelbe szállásolni, mert a fürdőpark Novizád egyet-

len szép része és a város idegenforgalma szempontjából is esetleg hasznossá válik.

Ma délután lépnek először pályára a szimpatikus bécsi futballisták a Vojvodina reorganizált csapata ellen. Nagy felelősség hárul a Vojvodinára, mert méltóan kell reprezentálnia a városunk sportját. Bár győzelemre nem igen számíthatunk a kitünően összeszokott bécsiek ellen, mégis a Vojvodinának mindent el kell követnie, hogy minél szebb eredményt érjen el profi ellenfél ellen. Egy esetleges Vojvodina győzelem kellemes meglepetés volna, habár erre kevés a kilátás, mert a Vojvodina egyénileg nagyszerű játékosokból álló csapata ma játszik először ebben a felállásban.

Husvéthétfőn Brigittenauer—NAK A NAK pályán

Másnap a NAK-nak már könnyebb — ha könnyebbnek lehet nevezni — dolga lesz a bécsiekkel. A Brigittenauer a vasárnapi mérkőzéssel a labában áll ki a NAK ferge csapatát ellen. A hétfői mérkőzés nagyon szépen ígérkezik. A NAK új összeállítása gyorsan kombináló és telfrissített csatársa, ha ismét visszatér az egyidőben nagyszerűen bevált lapos összjátékra, könnyen meglepetést szerezhet a bécsieknek. A győzelemhez azonban szív kell és tekintetben a NAK nem áll a legjobban, de reméljük megembarélik magukat a játékosok és szív-

vel-lélekkel fognak küzdeni a győzelemért, vagy legalább is tisztas eredmény eléréséért.

A bécsiek nagyon jó játékerőt képviselnek. Csapatukban extra klasszist csak Hanel a válogatott center és Bock a válogatott centerhalf képviselnek, de a csapat nagyszerűen összeszokott együttes, amely a legjobb bécsi csapatoknak is igen sok kellemetlen percet szerzett.

A mérkőzés mindkét napon délután 4 órakor kezdődik. Az előmérkőzések délután 2 órakor.

A husvéti ünnepek nemzetközi programja

A husvéti ünnepek alatt magyar, osztrák és román csapatokat látnak vendégül csapataink. Futball egyesületeink nagyon helyesen fogták fel dolgukat, mert hiába csak erős nemzetközi mérkőzéssel lehet futballsportunk nyilvános bemutatása szempontjából első helyen a

Hungária beográdi szereplését kell megemlítenünk.

A kiténő magyar proficsapat husvét vasárnap és hétfőn játszik Beogradban a BASZK 30 éves fennállásának ünnepi seriegért. Első nap a BASZK, másnap a Jugoszlávia—BSK mérkőzés győztese lesz a Hungária ellenfele.

Zagrebben a bécsi Wacker játszik

a HASK jubileumi futballtornáján. Az első nap a HASK, másnap pedig a Gradjanszki lesz a bécsiek ellenfele.

A bécsi Brigittenauer novizádi vendégszerelésével lapunk más helyén számolunk be. Betetőzi a fenti mérkőzéseket a Spárta április 20-i novizádi vendéglátása.

Ljubljana, április 16: Illiria—Grázi ASK.

Ljubljana, április 23: Illiria—Szlován Wien.

Domzsale, április 16: SK Domzsale—SK Ausztria

Klagenfurt.

Domzsale, április 17: Domzsale ISK—Ausztria

Klagenfurt.

Maribor, április: SK Maribor—Nemzeti Buda-

pest.

Maribor, április 17: Zseleznyicsár—Nemzet, Buda-

pest.

Varazsdin, április 16—17: VSK—SK Ausztria

Klagenfurt.

Oszijek, április 16: Szlavia—Pécsi Sport Klub.

B. Manasztir, április 17: SK Spárta—Pécsi SK.

Kikinda, április 16: Zsak—Hajduk Temesvár.

Kikinda, április 16: Koszovo—TMTE Temesvár.

Kikinda, április 17: Szloga—TMTE Temesvár.

Mokrin, április 17: Delija—Hajduk Temesvár.

Maribor, május 25: SK Rapid Maribor—Rapid

Klagenfurt.

Csapatok külföldön:

Grác, április 16—17: Csakovszki SK—GS Ausztria.

Pécs, április 16—17: Gradjanszki Oszijek—P. E. A. C.

Klagenfurt, május 7: SK Rapid Maribor—Rapid Klagenfurt.

Grác, június 4—5: SK Rapid Maribor—SK Sturm Grác.

A zágrebi I. b. osztály élcsoportja a zágrebi Graficsár lesz az OSC husvét vendége

Husvétkor nagyszabású sportprogrammal kedveskedik az OSC, közönségének. Husvét mindkét napjára a zágrebi Graficsár csapatát kötötte le a törekvő egyesület. A Graficsár a zágrebi I. b. osztályu bajnokság első helyén áll. A mérkőzés iránt óriási érdeklődés nyilvánul meg. A mérkőzés mindkét napon délután 4 órakor kezdődik.

Osztrák csapatok külföldön

Drezda: Ausztria Wien—Dresdner Sport Klub 7:4 (3:1). A gólok at Szindelar (3), Molzer (2) és Stroh, Biertl 1—1 lőtték.

Neunkirchen: Admira Wien—Borussia 2:1 (1:1). Hetezer néző előtt győzött az Admira Schall és Vogl góljaival.

Hamborn (Németország): FC Wien—Hamborn 3:1 (2:0). Abszolút gyenge ellenfelét biztosan verte az FC Wien.

Ujabb nagy sikereket értek el a lurázó magyar csapatok

Kopenhága: Újpest—Fremd Boldklub 5:0 (3:0). Az Újpest csapata káprázatos csatárjátékkal megsemmisítő vereséget mért a dán bajnokra. A gólok at Sárossy (3), P. Szabó és Avar 1—1 lőtték.

Rotterdam. III. kerület—Rotterdami kombinált 4:0 (2:0). A budaiak nagyformában levő csapata biztosan verte a rotterdamiakat. A mezőny legjobbjai: Biró és Kármán.

Palánku husvét sportprogramja. Husvét vasárnap a palánkai Szloga a Beográdi USK első csapatát látja vendégül. A csapatot a palánkai közönség már ismeri a múlt évi pünkösdi szerepléséről amikor a sportkörök általános tetszését vívta ki. Ugyancsak a BUSK együttesével játszik hétfőn délután a Szloga-pályán a palánkai Jugoszlávia bemutatkozó mérkőzést, mely mérkőzésen az ujonnan alakult Jugoszlávia először mutatkozik be Palánkán nyilvános mérkőzésen. A PSK vasárnap nem játszik, míg hétfőn saját új pályáján vendégül látja a novizádi Makkabít. Így Palánkán mindkét ünneppontra szép sportprogramja van.

Ivancsics Mihály, Budapest, vezeti Beogradban április 30-án a jugoszláv—spanyol válogatott futballmérkőzést.

Sievert, a német dekalion-bajnok a nürnbergi fedettpálya versenyen 16.11 méterre javította a súlydobás német rekordját.

A noviszádi Grafionér husvét másnapján Indjában játszik. A második csapat mindkét napon Kacyon játszik.

Póbitöröküldelek a szubotici alszövetség területén. A szubotici alszövetség bírókületbizottsága, a vasárnapi és hétfői mérkőzésekre pótlólag a következő bírókat küldte ki: Vasárnap: Obilics—Temesvári Hajduk: Avramov, Crvenkai SC—Oszijeki Makkabi: Cvetkovics, Szentai AK—BUSzK: Danis, Tri Zvezde—Dulcisz: Szegedinszki, Szivac—Noviszádi PAK: Molnár, topolai JAK—Krivaja: Vukelics, Bajmoki AK—Bezdán: Perosics, Szombori AK—Oszijeki Hajduk: László, kulai Rádnieski—Beográdi Jugoszlávia: B. Tusanovics, Vrbászi SC—SzMTC: Krausz. Hétfő: Crvenkai SC—Oszijeki Makkabi: Cvetkovics, szentai Rádnieski—BUSzK: Danis, szombori Szlávia—Szubotici Villanytelep: Szegedinszki, Dulcisz—Noviszádi Vojvodina: Sefesics, moravici Krivaja—Topolai JAK: Vukelics.

Ma Beograd hazena válogatott a Fruskogorac hazenacsapatával mérkőzik a Rádnieski pályán. A beográdi hazena válogatott csapat ma délelőtti 10 órakor mutatkozik be Noviszád közönségének a Rádnieski pályán, ahol a kamenicai Fruskogorac nagyképeségű hazena csapatával játszik bemutató mérkőzést. Vasárnap délután a Fruskogorac Kamenicán a parki pályán látja vendégül a beográdiakat, míg hétfőn a petrováci Szlovaeski látja vendégül a beográdiakat.

Sportbarátainak ezton kíván kellemes husvétü ünnepeket a Reggeli Újság sportrovat vezetője

Nagyon élénk volt a noviszádi állatpiac

A kettős husvétü ünnepek előtt szokatlannul élénk volt a noviszádi állatpiac. Nagy pénteken és nagyszombaton olyan forgalom volt, amilyent régen tapasztaltak. Különösen sok bárány került eladásra, de mivel a kereslet is arányban állott a kínálattal, az árak tartottak voltak. A bárány 5—5.50, a sertés 3—3.50, a borju 6—6.50, a marha 2.50—3 dinár volt különként. A baromfi piacon ismét emelkedtek az árak, a hizott liba, amelynek kilója szerdán és csütörtökön 6—7 dinár volt, ismét 8—9 dinárra emelkedett. A tojás még mindig olesó, tíz dinárért 25—26 darabot adnak.

Cukorrépatermelési kilátások Európában 1933-ra

(MEK) Berlinből jelentik: A várható európai cukorrépatermelés 1933-ra a következő képet nyújtja:

Németországban a termelés növekedésével kell ugyan számolni, ami azonban a nemzetközi helyzetre nem lesz befolyással. Minthogy az 1932—33. termelési időszakban mintegy 350.000 tonnával kevesebbre lehet számítani s ennek megfelelően a készletek is csökkeni fognak. A vetésterület várható növekedése 35—40 százalékra tehető.

Csehszlovákiában a cukoripar és a termelők közötti tárgyalások befejeződtek. E szerint a vetésterület kb. akkora lesz, mint az előző évben.

Ausztriában évről évre növekszik az érdeklődés a cukorrépatermelés iránt és ezért a vetésterület növekedésére számíthatnak, habár a gyenge fogyasztás miatt nagy átviteli készletekkel kell számolni.

Franciaországban az 1932—33-as kampány termelése messze túlhaladta a gyárak által megállapított kontingenst, s ezért az ezévi vetésterület jelentékeny csökkenése várható. A termelők viszont ragaszkodnak az eddigi arányokhoz, mert a cukorrépatermelés fizetődik ki nekik legjobban. A cukorgyárak azonban elhatározták, hogy az

MINDEN ALKALOMRA TIVAR RUHÁK

1933—34-es termelést 800.000 tonna fehér-cukorra korlátozzák. Előreláthatólag a közeputat fogják választani.

Lengyelországban a vetésterület az előző évhez viszonyítva valamivel csökkeni fog.

Olaszországban is erősen korlátozzák a vetésterületet s a múltévi 80.000 ha. helyett csak 65.000 ha-n fognak cukorrépat termelni. Az érdekeltek között oly megállapodás létesült, hogy a gyártási kontingenst kb 14 százalékkal csökkentik. A cukorrépa termelés a 17.8 millió mázsát nem haladhatja meg egész Olaszország területén.

Spanyolország: A cukoripar helyzetének javítása érdekében szintén a termelés csökkentésével foglalkozik.

Dániában tárgyalások folynak, hogy a termelést és bevitt ellenőrző monopolszerű cukorgazdálkodást egy évvel meghosszabbítsák. Ez évben kb a múltévi 37.000 ha területre számíthatnak.

Svédországban a termelés növekedésével számolva néhány gyár, amely már évek óta nem dolgozik, öszre a munka felvételét tervezi.

Angliában a termelők és a gyárak a verseny megszüntetéséről tárgyalnak, amire azért volna szükség, mert az 1934-es kampány végén a cukorrépatermelők állami segítségével megszűnnek. Abban a reményben, hogy a kormány továbbra is támogatni fogja a fiatal angol cukoripart, kb a múltévhez hasonló termeléssel számolnak.

Lettországban a cukorrépatermelést jelentősen növelik. A gazdák részéről akkora érdeklődés nyilvánul meg, hogy a kormány

Kontingentálásra gondol.

Oroszországban a vetésterület csak 1.2 millió ha lesz az előző évi 1.5 millió ha-val szemben. Ennek ellenére a cukorrépatermelést mindenképpen növelni akarják.

Romániában a kormány hosszas tanácskozás után az 1933—34-es cukorkampányra a cukorrépa árát vagononként 5700 leiben állapította meg, tekintet nélkül arra, hogy a cukorárak miként fognak alakulni. A répával bevethető területet 40.000 ha-ban határozták meg.

BUDAPEST
Svábhegyi Szanatórium
Speciális kezelések, speciális berendezések
**asthma
migrén
szénalázás**
betegék részére.

Jól tenniszezni csak jó rakettel lehet
Modernül berendezett rakethúrozó műhely, garantáltan kitűnő Chr. Aug. Otto-féle húrok, valamint elsőrendű rakettek állandó nagy választéka:
Partümerija LESZMEISTER, Odzaci
- Vizsontelárusítóknak nagy árengedmény -

Szépek
a
izlésesek
HERING FOTO-STUDIO
FENYKEPEI
APOLLO UDVAR

HETI RÁDIOMŰSOR

Európa nevezetesebb hullámhosszai:

Allomás	m	kW	kHz
Nürnberg	217	0.5	1256
London National	261	67	1148
Ostrava	263	11	1139
Bratiszlava	279	14	1076
Leipzig	250	2.3	1157
Köln	294	2.6	1022
Zágreb	307	0.8	978
Göteborg	322	15	932
Boroszló	325	1.7	923
Nápoly	381	1.7	905
Brno	342	2.8	878
Barcelona	349	5	859
Strassburg	345	12	869
Grác	352	9.5	851
London Regional	356	45	812
Műhlacker	360	75	833
Hamburg	372	1.7	806
Toulon	385	15	779
Bukarest	394	16	761
Katovice	409	16	734
Berlin I.	419	1.7	716
Beograd	431	2.8	696
Stockholm	436	75	689
Róma	441	75	680
Langenberg	473	17	635
Midland Regional	479	38	626
Prága	487	5.5	617
Milánó	501	3.5	599
Brüsszel	509	1.5	590
Budapest I.	550.5	20	590

Vasárnap, április 16.

Beograd. 10: Pravosláv istentisztelet. 12.05: Gramofon. 12.30: Népdalok. 13.30: Hírek. 15: Jovancsics Lale népdalokat énekel. 15.30: Gramofon. 16: Balajka hangverseny. 17: Táncelemek. 19: Pichler Milán operacénes hangversenye. 19.30: Kostana. Népszínmű zenével. 22: Kávéházi zene.

Budapest. 8.30: Hírek. 9: Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból. 10: Egyházi zene és szentbeszéd a belvárosi plébániatemplomból. 11.30: Evangélikus istentisztelet. Utána: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. Majd: az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Vezényel Fleischer Antal. Közreműködik: Székelyhídi Ferenc dr. Mozart: G-moll szimfónia; Mozart: Don Juan ária (Székelyhídi); Schubert: Rosamunda, közzene; Mendelssohn: Két ária az „Eliás” oratóriumából (Székelyhídi); Mendelssohn: Ruy Blas, nyitány. 2: Gramofonlemez. 3: A földművelésügyi minisztérium rádióelőadás-sorozata. 3.45: Rádió Szabad Egyetem. 4.30: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. Majd: Magyar nóták. Előadja Bodán Margit és Cselényi József és Rácz Béla cigányzenekara. 5.45: „András tisztelendő az asszonyokról” Móra Ferenc vidám elbeszélése. 6.15: Az 1. honvédegyalozred zenekara. Fricsay Richárd: Diadalmi induló; Vollstedt Róbert: Harmateppepek, keringő; Ischpold Adolf: Operettszemle, egyveleg; Popper Dávid: Magyar rapszódia; Hoppe Jenő: Valse de ballet; N. Dostal: Amire táncoltunk, egyveleg. 7.15: Helyszíni közvetítés a magyar-cseh válogatott ökölvívó mérkőzésről. Konferál Machán Tibor. 8: Színműelőadás a Studióból. „Husvétli vakáció” Vígjáték 3 felvonásban. Irta Romain Coolus. 10: Pontos időjelzés, hírek, sport- és löversenyeredmények. Majd: Gutenberg György szalonzenekara és Horváth Gyula cigányzenekara Kalmár Pál énekszámával.

Hétfő, április 17.

Beograd. 10: Istentisztelet. 11.30: Gramofon. 12.05: Gramofon. 12.30: Rádiózenekar hangversenye. Műsoron: Andrejevics, Binicski, Krsztics, Hrisztics, Szmétana, Moszkovszkij és Csajkovszkij művei. 13.30: Hírek. 15: Népdalok, előadja a szubotical tamburazenekar. 16: Nussics Branislav humoreszket olvas fel. 16.30: Népdalok harmonikán. 17: Petkovics Milivojevic asszony népdalokat énekel. 19: A rádiózenekar jugoszláv hangversenye. Műsoron: Jenko, Mokranjac, Krsztics és Binicski szerzeményei. 20: Operaátvitel a beogradi Nemzeti Színházról. Egyik szünetben, kb. 21.30: Hírek.

Budapest. 9: Egyházi zene és szentbeszéd az egri főszékesegyházról. Szentbeszédet mond Holik Samu dr. teológiai tanár. Bemutatásra kerül Meiszner Imre főszékesegyházi karnagy „Missa in hon. Scti Stephani reg. et patr. R. H.” című zenés műveje. Vezényel és befejező orgonaszámot játszik Meiszner Imre. 10.45: Hírek. 11.15: Görög katolikus istentisztelet. Utána: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. Majd kb. 12.30: Előadás a királyi Várról. Irta: Turcháni István. Felolvassa: Rádó Árpád. Utána kb. 12.55: Örösváltás. Közvetítés a budai Várból. 1.30: Gramofonlemez. 3: Benedek Rózi meséje: „Igaz mese egy kis művészről”. 3.30: A Magyarországi Munkásdolgalevek Szövetsége képviselőtében a Budapesti Emsz Dalkör és a Budapesti Bőripari Munkások Dalkara. 4.15: „A legnagyobb magyar mint insurgens főhadnagy”. Rexa Dezső előadása. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. Majd: G. Hoór-Tempis Erzsébet énekel, zongorán kísér Galánffy Lajos. Marx: Velencei bölcsődal; Strauss: Szerelmem titkon-csendben hordom; Züllter: Szerelmi bölcsődal; Tosti: Április; Liszt: Ó, bár ne láthatnának; Zádor I.: Ejszaka; Kun I.: Sosem nyit; Lányi Viktor: Bakonyerdőn; Rossini: A szevillai borbély, Rosini belépője. 5.20: Kurina Simi és cigányzenekara. 6.10: Orfeumi közvetítés. „Jelentem alásan” Vidám operett két képből. Irta Benedikt Hus. Zenéjét szerezte Kiszely Gyula. Rendezte Pártos Gusztáv. 7.10: Zagon István vidám eszevege. „Minden gyerek jó gyerek”. 7.45: Sporteredmények. 8: A bécsi rádióállomás műsorának közvetítése. „Rádiógyűveg”. Összeállította Dr. Lotthar Riedinger. Vezényel Josef Holzer. Közreműködik: Berta Kuirina, Mária Keining, Leonardo Aramesco, Dario Madina, Friedrich Klapper. a bécsi népepera női kórusa és Josef Holzer zenekara. 10: Pontos időjelzés, hírek, sport- és löversenyeredmények. Majd: Thomán István zongorázik, Thomán Mária hegedül. 11.20: Pataky-jazz.

Kedd, április 18.

Beograd. 11: Gramofon. 12.05: A rádiózenekar hangversenye. 13.30: Hírek. 15: Cigányzene. 16: Népdalok. 16.30: A rádiózenekar hangversenye. Műsoron: Borodin, Dvorzsak, Bizet és Kálmán szerzeményei. 19: Gramofon. 19.20: Előadás. 20: A királyi gárda fuvózenekarának hangversenye. Vezényel Pokorny Dragutin. 1. Gervais: Crnogorka (nyitány); Urbán: Boszniai képek; 3. Tijardovics: Trio a „Kis Floramye c. operettből”; 4. Pokorny: Balkániáda; 5. Marinkovics: Népgyűlés; 6. Pahor: Szlovén világ; 7. Heinrich: Az Adriai tenger (dal); 8. Binicski: Mijatovka (egyveleg). 21.30: Hírek, majd kávéházi zene.

Budapest. 9.15: Gramofonlemez. Közben 9.30: Hírek. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12.05: S. Falvy Margit énekel. Ihar Ferenc tárogatózik, zongorán kísér Polgár Tibor. Jacobi: Oh holdugár, a „Van de nincse” c. operettből; Lehár: Friderika, Lányka „oh lánykám”; Lehár-Harsányi: Fraszitából, Hogy a csók jó; Köla: Madonnám, az élet...; Eredeti Rákóczi-nóta; Bercesényi nótája; Nagybercsényi Miklós; Csinom Palkó (Ihar); Sándor Jenő: Weekend — Gondol majd rám; Lehár-Falvy: Néked szól dalom; Abraham-Falvy: Toujours Pamour, a „Bál a Savoyban” című operettből (Falvy); Fördök a holdvilág; Nincs cseresny tanám; Kakukmadár zöld erdőben búsan szól; Iszik a betyár a csapon; Csárdás és gyorscsárdás (Ihar); Sándor Jenő: Tele van az égbolt; Pete Lajos: Nem való bokréta; Szabados Béla: Ripogós, ropogós. Közben 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 2.45: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyámhírek. 4: Asszonyok tanácsadója (Arányi Mária előadása). 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: „Örökösök keresztetnek”. Csaruka Péter elbeszélése. 5.30: Bura Károly és cigányzenekara. 6.10: Francia nyelvoktatás. (Garzó Miklós dr.). 6.40: Gervay Erzsébet énekel, zongorán kísér Polgár Tibor. 7.15: „Ruzsitska Ignác és a Vespriemi Zenetársaság”. Major Ervin dr. előadása. A zongoraszámokat Polgár Tibor adja elő. 7.45: A Budapesti Hangverseny Zenekar közvetítése a Zeneművelésügyi Főiskola nagytornából. Vezényel Bruno Walter. Mendelssohn: Szentivánéji álom, nyitány; Mozart: Zongorahangverseny D-bur. Előadja Bruno Walter; Mahler: I. szimfónia. Ezt a közvetítést a

hírsversumi rádióállomás is átveszi! Utána kb. 10: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: Veres Károly és cigányzenekara. 11.15: Toll Árpád és Jancsi cigányzenekara.

Szerda, április 19.

Beograd. 11: Gramofon. 12.05: A rádiózenekar hangversenye. 13.30: Hírek. 15: Gramofon. 16: Grozdanovics Dobrica népdalokat énekel. 16.30: Horvát Edit zongorahangversenye. Műsoron: Mendelssohn, Debussy és Albeniz szerzeményei. 17: Orvosi előadás. 19: Előadás. 19.30: Bosnyákovics Miléva népdalokat énekel. 20: A vonósnegyes hangversenye. D'Indy: Trio op. 29. 20.40: Hangjáték. 21.20: Tavaszí motívumok. A rádiózenekar hangversenye. 22.10: Kávéházi zene.

Budapest. 9.15: Az 1. honvédegyalozred zenekara. Vezényel Fricsay Richárd. Blankenburg: Diadalmi zászló, induló; Fall Leó: Pompadour, operettkeringő; Mikus-Csák István: Elégikus nyitány; Csajkovszkij: Anyegin, ábránd; Anyos L.—Pécsi József: Magyar ábránd; Urbach: Zenei pillanatfelvételek, egyveleg; Kéler Béla: Sempre crescendo. Közben 9.30: Hírek. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12.05: győri Vörös Misi és cigányzenekara. Közben 12.25: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyámhírek. 3.30: A rádió diákköréje. „Hogyan készül az újság”. 4: „Elektrórosság a háztartásban” Lampel Géza előadása. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: Gramofonlemez. 6: Olasz nyelvoktatás. 6.30: Faragó István hegedül, zongorán kísér Polgár Tibor. 7.10: „Mi van a föld belsőjében?” Párbeszéd Cholnoky Jenő és Halász Gyula között. 7.35: Losonczy Lajos és Virányi Jenő szerzeményei. Közreműködik Nagy Margit és Csóka Béla, zongorán kísér Virányi Jenő és Polgár Tibor. 8.40: Vigjáték-előadás a Studióból. „Süt a nap”. Vigjáték 3 felvonásban. Irta Zilahy Lajos. Rendező Csanády György. Utána kb. 10.30: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek, löversenyeredmények. Majd: Farkas Jenő és cigányzenekara.

Csütörtök, április 20.

Beograd. 11: Gramofon. 12.05: A rádiózenekar hangversenye. 13.30: Hírek. 15: Népiszkolások órája. 16: A rádiózenekar hangversenye. 17: Előadás. 18.30: Francia párbeszéd. 19: Milutinovics Mile népdalokat énekel. 19.30: Gramofon. 20: Átvitel Bécsből. 22: Hírek, majd kávéházi zene.

Budapest. 9.15: Szervánszky szalonzenekar. Csajkovszkij: Miniatúr, nyitány; Ponchielli: Gioconda, órák tánc; Járny István: Valse idill; Buchner Antal: Intermezzo; Szirmai Albert: Ballerina, egyveleg; Stephanides Károly: Rokoko-idill; Tango lirico; Ludvig Siede: Nyáregi ünnep; Vértés Henrik: Ejszaka, foxtrott; Abraham Pál: Napsugár az égen, tangó. Közben 9.30: Hírek. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12.05: Házikvintett. dr. Schemmel Emilné: Magyar fantázia; Buzás Mihály: Román; Kondor Leó: Néger dal (hegedűszóló); Stefániai Imre: Palomita mia; Rózsa Miklós: Eszackmagyarországi parasztdalok; báró Korányi Frigyes: Scherzo (vonósnegyes); Mikus-Csák István: Erdély. Közben 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 2.45: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyámhírek. 4: „Csillag”. F. Nagy Rózsa elbeszélése. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: A földművelésügyi minisztérium rádióelőadás-sorozata. Szilágyi Gyula kir. főmérnök: „Kétföldi öntözések tanulságai”. 5.30: Angol nyelvoktatás. 6: Riegler Ernő orgonahangversenye a Szent István Bazilikából. 7: „Rádiózenénk néhány időszaki kérdése”. Papp Viktor előadása. 7.25: Az Operaház előadásának közvetítése. „Bohémélet”. Dalmű né y képből. Szövegét írta Giacosa és Illica. Fordította Radó Antal. Zenéjét szerezte Puccini. A II. felv. után: Pontos időjelzés, hírek, ügétversenyeredmények. Az előadás után: Időjárásjelentés. Majd: Rácz Berci és cigányzenekarának hangversenye. Közben kb. 11.10: Dr. Ernst Haekkel németnyelvű előadása Cuceyosról: „Der ungarische Siemens.”

Péntek, április 21.

Beograd. 11: A rádiózenekar hangversenye. 12.05: Gramofon. 13.30: Hírek. 15: Gramofon. 15.30: Tornaóra. 16: A rádiózenekar hangversenye. 17: Előadás. 19: Gramofon. 19.30: Szokol-előadás. 20: Cvejics Zsárkó, az Operaház tagjának énekhangversenye. 20.30: Rádió vonósnegyes. 1. Arcibusev: Serenade, 2. Szokolov—

EGÉSZ NOVISZÁD

arról beszél, hogy a „Higiea“ K. Zsivojnovics drogéria, Trg Oslobođenja 2, 30%-kal leszállította a husvétii parfümök és kölnivizek árát. Francia parfümök és kölnivizek minden illatban, kimérve és eredeti csomagolásban mélyen leszállított áron óriási választékban kaphatók

Glazunov—Ladjov: Polka, 3. Vitol: Menuett, 4. Szokolov: Kánon, 5. Maximilian D'Osten-Baeken: Berceuse, 6. Ljadov: Mazurka, 7. Blumenfeld: Sarabande, 21. Todorovics Ilja szakzongorahangversenye. 21.30: Mikulesics Evka operabékesítő hangversenye. Műsoron Lehár: Paganini, Kálmán: Hollandi menyecske, Kálmán: Marica grófnő, Albini: Trenk báró, 22: Hírek, majd tánclemezek.

Budapest. 9.15: Az államrendőrség zenekara. Vezényel Szöllőssy Ferenc. Kéler Béla: Rákóczi nyitány; Strauss János: Déli rózsák, keringő; Erkel Ferenc: Bánk bán, ábránd; Sándor Jenő: Részletek a „Halványsárga rózsá“ c. operettből; Lincke: Révnyitány; Szöllőssy Ferenc: Részletek Erkel Elek „Piros bugyelláris“ c. népszínművéből; Jessel: Az álomkatonák díszszentéje; Jansen János: Dániai emlék, induló. Közben 9.30: Hírek. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12.05: Gramofonlemez, Közben 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás- és vállásjelentés. 1.30: Tanfolyam a Testnevelési Főiskoláról. 2.45: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak. 3.30: A rádió diáklérelője. „A győzelmek tavasza“. 4: „Játéktanácsok kezdő tenniszeloőknek“. Kehrling Béla előadása. 4.30: Állástalan Zenészek Szimfónikus Zenekara. Vezényel Melles Béla. Adam: Ha én király volnék, nyitány; Jacobai: Leányvásár, keringő; Hubay: A cremonai hegedős, ábránd (a hegedűszólót játsza Czeizing Lajos); Lincke: Lysistrata, egyveleg; Lehár: Dal a „Frasquita“ című operettből; Kálmán: Részletek a „Tatárjárás“ című operettből; Jessel: Rózsák nászmenete, intermezzo. Közben 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 6: Gyorsírotanfolyam. 6.30: B. Kenéz Lili zongorázik. 7.10: A rádió külügyi negyedórása. 7.30: „Humor a zenében“. Kazacsay Tibor előadása zenei illusztrációkkal. Közreműködik dr. Fyssen Tiborné és Maleczky Oszkár (ének), Lászlóffy Margit (zongora), Kazacsay Tibor, Szendy Lajos zenehumorista és az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 9.30: Pontos időjelzés, hírek. Majd: Bura Sándor és cigányzenekara. 11.10: Időjárásjelentés. 11.25: Antonio Abussi hegedűl. Zongorán kísér Polgár Tibor.

Szombat, április 22.

Beograd. 11: Gramofon. 12.05: Rádiózenekari hangverseny. 13.30: Hírek. 15: A közönség kedvenc lemezei. 16: Rádiózenekari hangverseny. Műsoron: Rendla, Janko, Szedlacek, Kálmán, Waldteufel. 17: Gramofon. 19: Zsezsely Mary hegedűtanárnő hangversenye. 19.40: Rádiósevegés. 20.20: Átvitel Zagrebből. 22: Hírek, utána séta Európán keresztül.

Budapest. 9.15: Nagy Ilonka hegedűl, Rajnoga Klára énekel és Lakatos Apád szaxofonozik, zongorán kísér Polgár Tibor. Közben 9.30: Hírek. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12.05: Házikvintett. Nádor Mihály: Könnyű portéka, szvit; Kozma Géza: Merengés (gordonkoszó); Polgár Tibor: Intermezzo (vonósnégyes); Kodály Zoltán: Székely keserves; Esik eső; Székely nótá; Jacobi Viktor: Leányvásár, keringő. Közben 12.25: Hírek. 1: Időjelzés, időjárásjelentés. 2.45: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak. 4: A Rádióélet gyermekjátsszóórása. 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: „A játék mint tanító- és nevelőeszköz“. Horváth Károly előadása. 5.30: Gudimel-énekkar. Vezényel Lajtha László. M. Franck: Husvétra; G. Vopelius: Feltámadás; H. Schütz: Könyörgés; Molnár Antal: XXII. zsoltár; Lajtha László: Két kórus Áprily Lajos verseire. 6.10: Rádióamatörposta. 6.40: Bodrics Béla és cigányzenekara. 7.30: Tóth Imre emlékirataiból. „Paulay, a rendező“. 8: „A Budapesti Nemzetközi Vásár és a mezőgazdaság“. Marschall Ferenc dr. előadása. 8.15: Daljátékelőadás a Studióból. „Tündérszerelem“ daljáték 3 felvonásban. Irta Martos Ferenc. Zenéjét szerzette Huszka Jenő. Rendező Kiss Ferenc. Vezényel Polgár Tibor. 10.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek, löversenyeredmények. Majd: Gramofonlemez.

A szerkesztésért felel: TOMAN SÁNDOR
A kiadásért felel: BLAZSEK FERENC

APRÓHIRDETÉSEK

ugy hétköznap, mint vasárnap
egy szó 1 dinár, NAGY BETŰS 2 dinár
a legkisebb apróhirdetés 10 dinár

Levelezés

V. L-né és férje. Levele teljesen értetetlen. Kár volt nevtelen levélíráshoz folyamodnia. Lepésemet nem változtatom. Tudtommal nem vétek senkinek. Mindenestre személyes magyarázatot kérnék.
Hilda. 1287

Eladó

Jól bevezetett fűszerüzlet forgalmas helyen be rendezéssel együtt eladó. Cím a noviszádi kiadoban. 1167

Vadonat új TÚZHELY eladó. Megtekinthető Noviszád. Futaki ucca 48. 1211

Három cséplőgarnitúra Fordson traktorral teljesen eladó. Szabó Ferenc, Temerin. 1295

100 darab különböző méretű atlak eladó Prelis asztalosnál, Noviszád. Pirosi u. 14. 1312

BENZINMOTOROK 3-40 HP, benzin- és szivógázlokomobilok 6-25 HP, cséplőgarnitúrák minden nagyságban. — Szivattyúk minden teljesítményre olcsón raktárról Jugoslovensko Ganz a. d., Beograd, Karadjordjeva 65. 1125

MAGISZTER PHARM.

nagy praxissal állást keres május 1-től. Cím: **Firany István** Sombor, Skopljanska 1.

30-40.000 din.

kézpénzzel rendelkező intelligens egyén állandó jó biztos állást kaphat. Levelek „Május 1-től“ jelt ére a szubotica kiadoba küldendők.

A Ribnjak közepén két hold lapályosan fekvő

parcella rendkívül olcsón eladó. Cím a kiadóhivatalban

KLISEK

négyszetcentimétere **25 para** elsőrendű kivitelben

ORIENT papírúgyár és grafikai műintézet r. t. NOVI-AD Bana Dunica 10 a kálitási csarnok mellett

ELADÓ szabadkézből szép családi ház a Darányi telepen 10 percnnyire a Futaki vilamos végállomástól, elsőrendű tiszta téglaépítve, 20 évig adomentes, van rá jelzőlog kölcsön amit a vevő átvehet, szép kert, udvar, fűtőberendezés, k. l. magasan fekvő jó levegő és nagyon jó mélykúti ivóvízzel. Cím a kiadoban. 1287

Alig használt Case-tractor 18-32 és 54 cosos magyar állami cséplő olcsón eladó. Trombitás Anta nál, Baeska-Topolan. 1307

Két szőnyű vasredőnyös búzaitató és egy vasredőnyös korakát eladó. Vodnikova 15. 1308

ELADÓ vagy bérbéadó május 1-re új ház pékséggel 600 m²-ol fűtési gázmelegvízzel. Érdeklődni Kamenecka u. 4 alatt. 1310

KIADÓ 3 szobás lakás teljes komforttal május hó 1-re — pincuzetletheziség, szoba, konyha, előszoba, azonnalra a város központjában, Sremska ul. 3. 1311

ELADÓ 8 HP gőzcséplőgarnitúra és egy új e evator jutányos árral. Készítetek új szalma és tőrekrázo tenge yeket mérsékelt áron — **FÜCHS L.**, Kula. 1227

Essex luxus és egy teherauto és egy Renault turauto kifogástalan állapotban sűrűgően eladó. Bővebbet Eng. Noviszád. 1265

ELADÓ vendéglő a kamencica szigeten, a Pecskené-lele csárdá. Bővebbet Back Antal, Futaki ut 79. 1294

6 cilinderes 645-ös típusú nyitott „Skoda“ gyártmányú nagyon jó állapotban levő majdnem új AUTO olcsó áron eladó. Cím a kiadóhivatalban. 1293

ELADÓ HAZ szép telttel — Bratye Ribnjak ut 17. (volt Lovász ucca). 1284

Fűszerüzlet-állványok, kirkákat és aptó rolóval és különböző berendeési tárgyak eladók. Miskov Sava, Noviszád. Petra Kocsicsa ul. 13 (az Almásai templomnál). 1284

Keveset használt gyaszta! és egyéb motorok eladók. Noviszád, Kralja Petra 3. I jobbra. 1285

NYILT TÉR

KÖSZONETNYILVANITÁS

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik felejtethetetlen halottunk

Peikeri Károly

építési vállalkozó

temetésén megjelenésükkel, részvénytílvánitásaikkal vagy v rágadómanyaikkal mérhetetlen fájdalomkon enyhíteni igyekeztek.

Külön köszönetet mondunk a Tehnikus egyesületnek testületileg való megjelenésükért, valamint Dr. Wagner István és Dr. Lacković Dusan orvos uraknak az önzetlen és lelkiismeretes kezelésért. Noviszád, 1933. április 16.

A gyászoló család.

Mélyen leszállított árak mellett

Vasárú: Rudvas, Winter tengely, sínyas, fekete lemez, borganv és borganvított vaslemez, fehér bádóg, drótkerítés, német vaslemez, áso, kapa, gereblye, szeg, drót, tűrhelyőváltó, láncúru, zomincuzott lemez, szerszámru stb. Összes vasaru cikkkel állandóan nagy választékban rsktérőn. **Ha olcsón akar vásárolni forduljon**

Ivaticovics és Kolarshi

vaskereskedő céglet, Noviszád, Temerini ucca 25. 1165

Mindennap iries vilaszreggeli és teletes ebéd kaplato: jomnósos szerszám, bútorok és beograd Weifert sörök.
Szives partiótást vár
Fiedler M. vendéglő, Noviszád, Futaki ut 38. ABO NENSEK FELVETETNEK

3 és fél tonnás utitipusu **TEHERAUTO** kitünő állapotban, gummi szereléssel, kézből olcsón eladó **SEITZ** gőzmalom, Stari Futog

Kellemes husvétii ünnepeket kíván vendőineik barátainak és ismerőseinek
Martin Robert és fia hentes és mészáros. Noviszád, Kr. Petra 30

Kellemes husvétii ünnepeket kíván vendőineik
Grand Hotel Sloboda r. f. igazgatósága Noviszád

Kellemes husvétii ünnepeket kíván vendőineik és ismerőseinek
GAMBRINUS vendéglő Noviszád, Njegoseva u. 2

M. t. vevőinek és ismerőseinek kellemes husvétii ünnepeket kíván
Blazsek József a kulai posztólerakat vezetője

Kellemes husvétii ünnepeket kíván vendőineik
HABAG kávéház es étterem Noviszád. Telefon: 30-28

Kellemes husvétii ünnepeket kíván t. vevőinek
Sustran V. Djoka angol uri divatszabó Noviszád, Miteticseva 13.

Kellemes husvétii ünnepeket kíván vevőinek és ismerőseinek
WEISZ RUDOLF fértiszabó Noviszád, Futaki ucca 48

Kellemes husvétii ünnepeket kíván vevőinek, ismerőseinek és barátainak

Kellemes husvétii ünnepeket kíván vendőineik
Hotel Kraljica Maria igazgatósága Noviszád

Kellemes husvétii ünnepeket kíván vendőineik
Gausz Viktor fűszerkereskedő Noviszád Haltér

LIFKA MOZI - SZUBOTICA

Szombattól kezdve naponta

Puszta tűzében

Mikszáth Kálmán „Von gazember” c. regénye után látványos operett.

Személyek:

- Inokay báróné . . . Hansi Arnstadt
Marta a lánya . . . Bárony Rozsi
Balassa gróf . . . Halmay Tibor
Rorly Péter . . . Wolf Albach Retty
A von gazember . . . Sugár Károly
Draskoczy generális . . . Venzel Béla

HUSVÉI vasárnap és hétfőn délelőtt 4:11 órakor mesedelelőtt

új MIKI EGER és FLIP filmekből

Házihelyek eladók a Futaki villamos végállomás közelében. Bővebbet Aleksandar Adamovicsa ulic 63. 1326

A Futaki uton a villamosvégállomásnál 1240 négyszögletes területű háziépítési parcellára jutányosan eladó. Érdeklődni a Reggeli Ujság kiadóhivatalában. 1313

Eladó kerékpár, Laverak-szetter vadászebec, Rhodolander tyúk toás, ferzics Noviszad, Szlovacska 7/a. 1320

Eladó ház sok adossággal Kambeava 9. Bővebbet Csuresics trafikában Noviszad, Ribnjil trg. 1323

Egy fekete nonius mén 4 éves, 169 cm magas fedeztetési engedéllyel eladó. P. Anli Mariónnal Bacski Bresztovac. 1327

Perzsaszőnyegek, Vampir-porszívó és francia faligoblein eladó. Cim a noviszádi kiadóban. 1337

Műhely és raktárhelyiségből álló épület 100 öles telekkel eladó. Noviszad, Mušicka 1. 1121

BILLIARD ASZTALOK, kávéházi asztalok, székek, tákrók, zongora eladó. Érdeklődni lehet Mezei igazgatonál, Noviszad, Grand Hotel Sloboda. 1329

A Futaki ut mellett 3 hold föld eladó. Garbacs Minály, Noviszad, Orosz ucca 6. 1335

Az új pasicsevói gyógyfürdő gyorsan és biztosan gyógyít!

Ismeret csak ismételt konzultációval, ideig és ott betegséget kiemelni stb. Az ivókúra előtt a vesekövet vértizés szükséges.

hátsó 8-10 dinár, masszázs 3 dinár - teljes napi ellátás 25-30 dinár.

A víz természetes hőmérsékletén 38°C. Minden nap nyitva van. Már eddig is bizonyított eredmények.

Néplárdó r. t. PASICSEVO.

Eladó egy állatintás perzsaszőnyeg. Cim a noviszádi kiadóban. 1326

MAGYAR SARGA VIZSLA importált s betémitott szulóknek március 17. született kölykei 7 hetes korban pedigrel együtt 500 dinárért kaphatók. Nagyapjuk végvári Betyár IV. 165. örökös champion, Sábria gyoztes és orkos vándordíjas. Bodnar Sándor Sztari Becsi. 1332

Kiadó

Noviszad központjában egy kétszoba-konyhás lakás, gázzal, villanval, vízvezetékkel, irodának is alkalmas azonnaira kiadó. Cim a kiadóhivatalában. 1036

3 szobás uccal, 2 szobás udvari lakás kiadó. Masarikova 13. házmester-nél. 1198

Elegáns külföbefejratu szoba fürdőszobával, Jevrejska uccában május elsejére kiadó. Cim a kiadóban. 1478

Magányos sarokház, tizletihelyi seggel és lakással együtt igen toronyas helyen azonnaira kiadó. Bővebbet Noviszad, Grob-hjanszka ucca 19. 1306

KIADÓ egy szoba-konyha és speisből álló lakás. Zseljeznicska u. 78. 1309

Teljesen modern lakás negyedik emeleten, mely áll négy szoba és mellék-helyiségekből, május 1-re kiadó. Érdeklődni Vardar irodában, Kr. Marija Bulevar. Ugyznott két ázlet-helyiség azonnaira kiadó. 1285

SZOBA KONYHA, speiz azonnaira olcsón kiadó. Nov szad Aleksandar Adamovics (ilics szanatorium) ucca 61. 1275

Szép udvarlakás: szoba, konyha, speiz és kamra, május 1-re kiadó. Din 350. Kamenicka ul. 16. 1274

Uzletihelyiség forgalmas helyen és egyszoba konyha speizos lakás olcsón kiadó. Noviszad, Salarkova u. 15. 1284

VILLA 4 szobás, mellék-helyiségekkel Noviszad, Szajajevszka ucca 8. szfm alatt május 1-re kiadó. Megtekinthető d. e. 10-4 délután. 1314

Két szoba, konyha, speiz és mellék-helyiségek kiadó. Noviszad, Volvoda Suptiva ucca. 1325

APRÓHIRDETÉSEK

Ugy hetköznap, mint vasárnap egy szó 1 dinár, NAGY BETŰS 2 dinár a legkisebb apróhirdetés 10 dinár

APOLLO

Vasárnap

DOLLY HAAS - WILLY FORST határozott reprezentatív operett

YO-YO KISASSZONY

Szövegíró: Robert Gilbert, Zenéíró: Ralph Erwin Főszereplők: Oscar Sims, Ida Wüst Paul Hörbiger Szenzációs kísérőműsor

A kék Duna mentén

(Jászai felvételek Bicsodól)

FOX HIRADÓ

New York: A tavaszi női divat - Nemzetközi motor verseny - Rugbi: Franciák - n. metek 58-17 - stb. stb.

Jegyekről ajánlatos előre gondoskodni - Telefon 21-93

Legközelebb: ÉJFÉLI SZERELEM

ODIFON

Vasárnap - hétfő

Szenzációs ünnepi műsor!

A világ leghíresebb gyermekszínesze

Fehér J.

továbbá

Eugen Klopfer, Mada Sonja, Camilla Spira

A múlt árnyai

cinu 100%-os német forgalmas, elejétől végig le- hetséges túlrégenyben

Egy volt lezencé udjósága, üldözése, előgátása és végtelmentése

Jegyekről ajánlatos előre gondoskodni!

Telefon: 21-93

Uzletihelyiség új sarok- házban kiadó. Daranyi te- lep III. 12. 1324

Kereslet

Jókarban levő fürdőkád kályhával együtt megvé- telre keresetk. Cimketet ármegjelöléssel a noviszádi kiadóba kérek. 1212

Megvételre keresek sür- gösen egy szántogépet eké- vel, lehetőleg Hoifner vagy Kornik. Fizetési feltételek megjelölendők vagy kész- pénz. Borbas Jovana Dozsa Matyas Sztanigrad- szka 1. Beograd, Batival 40. km. 1333

FEHER AGY, éjjeli szekrényel, toilette tükör, szekrény es egy új perzsaszőnyeg eladó. Cim meg- tudható Kardos hirdetővállalatnál Vilsonov trg 7. 1328

TÖKFERŐS társ kerestetik biztos jövedelmet nyújtó kereskedelmi vállalathoz, levelek a szubot- icai kiadóba intézendők „Ingatlanfedezet” jeligére.

STOEWER portabie irogép, csaknem teljesen új, 2500 dinárért elköltözés miatt eladó. Megtekin- thető naponta delután a Reggeli Ujság szerkesztő- ségében.

GŐZGÉP 6 HP Ruston - Prokton - Linkoln legjobb állapotban olcsón eladó. Noviszad, La- za Telečkog 17. 1138

FORGALMAS községnek legforgalmasabb helyén, országot mellett, betegség miatt kiadó, vagy eladó egy fűszertűzlet, teljes berendezé- sel, áruval vagy áru nélkül, trafikengedéllyel egy- két, vagy háromszobás lakással együtt vagy anélkül. Cim a noviszádi kiadóban. 1134

GAZDASAG vezetése azonnali belépéssel állandó alkalmazásra felvételt k szak- ember Csakis olyan szem- mélyek jelentkezését ker- sük, akik nagyobb bírtok vezetését vállalják és leg- alább 50.000 dinár kau- cioval rendelkeznek. Átlá- latokat „100%” biztosított „kautio” jeligével a kiadó- hivatal továbbít. 1291

Veszünk bankbetétköny- vet és egyéb értékpapírokat „lnka” Noviszad, Trg Osz- lobodjenja 6. 1316

GYERMEKTELEN házaspár házmesternek május 1-re felvétetik. Jelentkezni Kiszácsi ucca 12. 1330

Városi Mozi, Szubotica

UNNEPI ELOADASOK

FOX hangos hirdó

Hadnagy kisasszony

(LIEBE IN UNIFORM)

Fenomenális katona vígjáték.

Személyek:

Erry Boss, Harry Liedtke, Hans Junkermann, Halmay Tibor

Aréna-Ton-Mozi-Szombor

Szombat és vasárnap (április 15 és 16-án)

Nóti Károly katonai humoreszkje

Vidám cimborák

Werner Schmidt künő zenéjével.

A főszerepekben: Fritz Kampers, Paul Hörbiger, Vághl Jessie, Margot Walter.

Ezenkívül: UFA-KULTURFILM

Tiszviselet, ki szerbül, nemetül es magyarul is es olvas lehetleg nyugdíar- zott, keres Pinceregysulet Noviszad, Radmicska komo- ra II. emelet 8. Ugyanitt egy használt trogep meg- vételre kerestetik 1321

Jo Pianino bérbe ven- nek. Noviszad, Laze Kosz- ticsa 29. 1322

Szenzáció!!

1-a aprított gyertyán tuzifa . . . Din. 29

1-a aprított buk- tuzifa . . . Din. 27

1-a furészelt bukta- zifa (kis tuskó kaly- ha futeséhez) . Din. 24

100 kgr-ként házhoz szar- litta. Mindennemű tuzifát es 1-a bukktászenet vagon vételnél bármely állomásra igen olcsó árban azonnal szállitunk VUKOVICS J. es IARSA, Iatelep, SUBO- TICA, Jukicva ulica 11. Telefon 6-69. 280

KATOLIKUS TEMPLONOK

részere husvétra szent- sírok es stációképek azonnal megrendelhetők Bachinger aranyozó cégnél, Szubotica, H Su- darevicsva 34. Alexandrova u. 15. 069

Kerékpárok

keozzó részletfizese, hoz- závaló alkatrészek es javít-ások legolcsobban Ardlá- nál, Szubotica, Strossmaye- rova 16. 88

Üdülésre

pihenésre készülők legjobb ellátásban részeseinek Szu- boticán a Park Hotel- ben. Künő fürdők böse- ges ártézi víz, diétás kozt, nap- es légfürdők. Mérsé- keit olcsó árak. Telefon 70. 095

Betegtoló kocsi

beteges részere kapható vidékre is magánhajtású kocsi is. Ignacz Aleksander mehanikus, Szubotica, Krup- pezevics ul. 4. (a zsidó templom során) 096

HIRDESSEN

a Reggeli Ujságban

RECITIN advertisement with logo and text: 'Ezekben a nehéz időkben tei kell találni a magot...'

Különléle

Kellemes husvéi ünne- peket kíván vevő nek Gi- ric Jovan sütőmester Kato- licska porta. 1319

BETARSULHAT egy igen jól jövedelmező vállalatba 60.000 dinár készpénztöké- vel, garantálva, hogy 5 ho- nap mulva 120.000 dinárt visszakap. Közreműködés feltétlenül megkívánatik, lehet női személy is vagy megbízottja. „Biztosított jö- vedelem” jeligével a kiadó- hivatalba kérik ajánlatát. 1292

Jég- szekrényt

bármilyen használatra jótál- lással készít, árjegyzéket ingyen küld - UJVARI FERENC, Temerin. 1257

Mosolyogj, ember!

Lánya lebbenésü tavaszi szellő kel életre és megrezdül tuvalmától a föld sarába temetkezett mag élniakarása.

A szürke, lomha sár fölé igéretes, zöld pázsit borul, a durva takéreg kemény páncélját áttöri a gyenge, de éleletesen takadó rügy s a tar ták csontvázzá kopaszult testére habtehér virággalást borul,

A dermedt halott arcának tagyos közönye a járni kezdő gyermek bizakodó, ragyogó meleg mosolyává alakul át.

Felébredt a Természet, mely aludott!

Virágnylás, lombtakadás idején, a szürke hétköznapok sarából mosolyogva tör elő a kereszténység diadalmas ünnepe: a Húsvét.

A böjt, a szomorúsággal, gyásszal teljes Nagyheté telete napjai után allelujás húsvéti napok jönnek, telve igérettel és mosolygással. A melegedő napsugárral összetogódzva a húsvéti örömek rohamra indának a tél, a gond, a vigasztalan, szürke közöny darócába burkolt emberi szivek ellen s győzelmes csatadaluk meg-megismétlődő retrénje a diadalmas, örömteli kiáltás:

emberek, örvendjétek!

Dalol a Húsvét!

Utemes, érces dall harsog, de ezt csak azok hallják akiknek nem csak túl, de szív is adatott ennek meghallására.

Mosolyogj, ember!

Nézd, mosolyog a fűszál, mely meggyötörtén, sáppadtan, de mégis felülemelkedik a rögön és örvendező, élni akaró, életzöld ruhájával még a szürke rögöt is beföldi! Mosolyog a barackfa, melynek eltakult ágait mindent teledtélben eltakarja a napsugárban türdőző virágtüzér és az erdő kopasz tái közt már nem mer sírni, hanem lágy melódiákat kénytelen megszólalni a szél, a lombosodó ágakon.

Mosolyogj, ember!

A megtesztelt Megváltó tájdalmas keresztje lekerült az oltárokról, hogy helyébe a feltámadt Szeretet mosolygó szobra kerüljön, mely diadalmi zászlót tart szögekkel átvert kezében!

Mosolyogj, ember!

Felejtsd el a gazdasági élet nyomasztó terheit, nézd, új, szebb igérettel terhes a róna! Felejtsd el a nemzetközi politika piacáról teléd hangzó csunya, rémületes hangzavart, nézd és halld, a szelidlelkü emberek alleluját énekelnek! Felejtsd el a sebeket, nézd, az Ember fia öt nagy sebe sem heggedt be, mégis hinni, bizni, szeretni tanít arcának isteni mosolya!

Mosolyogj, ember!

Ha világnézet, gazdasági érdek, vagy érzelmi okok zsarnokoskodó ereje szakít is szét benneteket, ha a meg nem értés, a gyűlölet már mely ránkocokát vesett, arcotokra, simu janak ki arcod vonásai, hiszen allelujás örömré hitre, szeretetre vagy teremtvé!

A világ összes keresztény telekezétei ma egy napon ünneplik a feltámadt Krisztust.

Aldott ta'á kozása az öröm ünnepeire rendeít napoknak!

Emberek, nézzétek a feltámadt Megváltó mindent meg'ocsájló, mindent megéltó, mosolygó a cába es kéz a kézoen o.vassátok te onnan, ami ott tisztia netükkal írva áll:

Mosolyogj, ember!

Gziráky Jmpe

Aktuális fejek

Sir Josiah Stamp

Mikor évekkkel ezelőtt még mint diák először találkoztam Sir Josiah Stappal, jegyzetblokkal és csavariróval a kezemben, a London Midland & Scottish vasúttársaság elnökgazgatói szobájában, egyszer csak azon kaptam magam rajta, hogy ahelyett, hogy irtam volna azokat a szavakat, amelyek mint zuhatag törtek elő mosolygó szájából, rajzolni igyekeztem Anglia legnagyobb közgazdászát. Rajzolni. Én, aki csak kegyelemből nem buktam meg rajzról és soha életemben nem tudtam lerajzolni még egy kancsót sem az iskola rajzsztárából. Abban a pillanatban az volt az érzésem, hogy most találkoztam életemben először a Nagyemberrel és azonnal, mielőtt az impressziók elhalványulnának, meg akartam rögzíteni papíron, hogy néz ki egy igazi Nagyember. Le akartam rajzolni rendkívül magas, boltozatos, szép homlokát, amelyet félkör alakban deresedő haj vett körül, lecsüngő bajuszát, amely enyhíti a szája határozott erős vonalát, a szemét, amely mindig a beszélőn függött, azokat a jóakaró, igaz angol szemeket, amelyek egy egész népet tükröznek vissza; erős állát, komoly, egyszerű ruháját. A fej még csak ment volna valahogy, de akkor lettem volna megakadva, ha a teste többi részét akartam volna vázolni. Az a kis jegyzetblokk, ami a kezemben izzadt, nem lett volna elég a Sir Josiah hatalmas vázához, inkább görög atlétára, mint az Angol Bank igazgatójára emlékeztető figurájához...

Azóta öt esztendő telt el. Az ugynevezett „nagyemberekből” — a szerencse így hozta magával — szériákkal találkoztam: Bernard Shawval, H. G. Wellszel, Maughammal, Chestertonnal, Voronoffal, politikusokkal, művészekkel, milliomosokkal, de az audienciák végén rendszerint leverő érzéssel hagytam ott partnereimet, tele jegyzőkönyvvel és üres szívvvel. Stamp-pel kapcsolatban azonban még mindig az az érzésem, hogy ő volt az egyetlen az igazi nagyok közül, akikhez szerencsém volt az életben. Nem tudom, kire vár annak az eldöntése, hogy melyik Stamp nagyobb, az ember, vagy Stamp, az Angol Bank egyik igazgatója, az L. M. S. elnöke, volt egyetemi tanár és annyi vállalat igazgatója és annyi könyv szerzője, hogy a felsorolásukra nem lenne elég ez az értekezés; erre a kérdésre nem tudok felelni.

Ámulatból ámulatba estem az első találkozásnál. Aránylag kis szobában dolgozott az angol vasúttársaság elnöke: a falon térképek, a kandallóban angol szén, masszív, fényesre takarított butorok, de semmi pompa, semmi méltó keret, semmi „háttér” a nagyember megszokott portréjához. Stamp mindenütt lenyűgözi, mindenütt inspirálja az embert, ebben a szobában, az Angol Bank freskókkal diszített csarnokában, vasutállomáson, vendéglőben. Mindenütt.

És mikor beszélni kezdtünk, még jobban megkapott az a hallatlan természetessége, egyszerűsége, közvetlensége, kedvessége, amellyel úgy beszélt velem, akit akkor látott az életben először (ő, ki közel háromszázezer embernek parancsol, csak ennél az egy vállalatnál), mint ha évek óta ismert volna. Ugy nevet, mint a gyermek, ez a nevetés hallatlanul egészséges és hallatlanul angol. Nem tudok angolabb valamit elképzelni, mint ő és nem tudok emberibbet sem elképzelni. Akkor negyvenhét éves volt, ma ötvenkettő s maga mondta el, hogy kezdte az életét. Tizenhat éves korában állami szolgálatba lépett és négy penny keresett óránként az egyik hivatalban. Harmincegy éves korában fejezte be az egyetemi tanulmányait, kitüntetéssel. Mikor a kollégái már mint „szépreményű állami hivatalnokra” tekintettek rá, lemondott állásáról és a Nobel Művek igazgatója lett. Közben egyetemi díjakat nyert, előadó volt Oxfordban és Cambridgeban, tanára lett a londoni Közgazdasági egyetemnek, egyik igazgatója a világ legnagyobb vegytrösztjének, a Lord Melchett által formált Imperial Chemicals-nek, ennek néhány évvel később elnöke lett.

A kontinens akkor ismerte meg a nevét, amikor mint a Dawes és a Young bizottságok angol delegátusa a világháborúval kapcsolatos gazdasági kérdésekben igyekezett rendet teremteni és több ízben vett részt a Párisban tartott jövótéli konferenciákon.

Reggel fél nyolckor kel és tízig óriási postájával van elfoglalva, de akkor már benn is ül a hivatalában és dolgozik hosszú órákon át különböző ügyekben egy nagyszerű idősebb titkárnő társaságában. De a munka csak éjjel felé ér véget, mikor ezerfelé szétágazó ügyeit elintézte. Némelykor éjjel után is olvas. Soha nem nyugtalan, nem ideges, nem fáradt, mindig jókedvű és mosolygó.

Ashfield lord, a londoni földalatti vasutak elnöke, aki szintén közvetlen, kedves ember, de akin erős testalkata dacára is meglátszik az óriási munka fáradtsága, egy este, amikor vendége voltam ebédre, azt mondta kollégájáról:

— Stamp nagyszerű fickó. Csodálatos energia, bámulom, mennyit bír dolgozni. Folyton dolgozik, folyton szervez, folyton cikkezik, folyton előad és folyton beszél, mindig mosolyogva, egyöntetűen, kisiklás nélkül, egyenletes sebességgel haladva előre, mint az L. M. S. egyik nagyszerű lokomotívja.

Igy aztán meg lehet érteni Stamp nagy sikerét, óriási karrierjét. Az ilyen embernek tűzönvizen kell, hogy sikerüljön a dolga. Akit a részletek nem kötnek le, annak dacára, hogy nem síklik át felettük, aki egyik munkáját befejezve, úgy csap át a másikra, mint Napoleon (a császárt tudvalegőleg az ímént befejezett munkája többé nem érdekelte és nem zavarta a következőben!) Stamp nagyszerűen tud egymásután öt-hat-nyolc dologgal foglalkozni. Titka van, az természetes, ez a titok azonban aligha utánozható, ahogy a Pachmann zongoratechni-

kája sem utánozható. Ahogy az idejét használja, egyetlen percet sem veszítve. Azt hiszem, a zsenialitásnak egy faja az, amivel rácsap minden tétovázás nélkül az egyetlen helyes utra, mint a briliánstechnikájú golfbajnok, aki megüti az egyetlen helyen — ahol kell — a labdát s az széleseben repül a lyuk felé. Ez ösztönös nála, ez egy nagy angol kvalitás, a kontinentális ember skolasztikus, tanult, tétovázó rendszerével szemben. Nem tudom, mennyit lehet az energiámmennyiség, ami abban a hatalmas alakban, abban az acélszerű keretben lakik, ami Sir Josiah Stamp, de az is bizonyos, ahogy ebből az óriási energiámmennyiségből egy csepp sem vész kárba. A modern racionalizálás legnagyobb angol figurája nagyszerűen ért ahhoz, hogy hogy kell önmagát racionalizálni.

Dacára annak, hogy Stamp »szoborszerű megjelenés» annak a jövőbeli szobrásznak, akire az a szép feladat vár, hogy Stamp szobrát mintázza meg, nagyon nehéz lesz a dolga, ha a művészete eszközeivel vissza akarja adni a legnagyobb angol közgazdász óriási vitalitását, mozgékonyágát, élnékességét.

Nem politizál, nem pártember, de egyike azoknak a keveseknek, akik megvalósították az igazi demokráciát, amely abban áll, hogy az ember felemeli azt, aki lenn van és nem próbálja lehúzni azt, aki fenn van. Mélyen vallásos, minden munkájában, minden írásában ott van a hit és minden lépésében ott van a keresztény ember. A közgazdaság és vallás viszonyáról igen sok értékes könyvet írt, egyikben a keresztény etikát, mint közgazdasági tényező fejtegeti, a másikban arról a felelősségről ír, amelyet a tudás hárít az emberre. A stílusa világos és egyszerű, mint a beszéde. Nem újságíróskodik, nem csinál szövicceket, nem próbál versenyezni a regényírókkal stílus dolgában és a költőkkel hasonlatok dolgában, mint a kollégája, Keynes, de nem is unalmasak az írásai, ha meg is toldozgatják, meggondolásra is bírják az embert. A legközelebb fekvő hasonlat az írásaira az angol könyvek szoliditása: nagy, világos, roszszemű ember által is könnyen olvasható betűi.

—o—

Ahol az orvos küldi a másvilágra a gyógyíthatatlan betegeket

Kínai kuruzslók, akik gyorsabban és biztosabban gyógyítanak, mint az európai orvosprofesszorok

Beszélgés egy „csodatevővel”, aki porrá tört vizilógyarral, bagólével, tigriscsonttal és ismeretlen füvekkel gyógyítja a legsúlyosabb betegségeket

Nemrégiben tért haza keletázsiai utazásából Tenner Frigyes professzor, a híres kutató, aki közel két évtizedet töltött Kínában és a kínai tartományokban.

A professzor most tartotta beszámolóját a berlini Tudományos Akadémián és ez alkalommal rendkívül érdekes dolgokat mesélt el tapasztalataiból.

— Kína — mondotta Tenner doktor — alig pár évtizede ismeri a kémiát és az anatómiát. Primitív tudásokra jellemző, hogy azt képzeltek, hogy a testet életben tartó elem a levegő, amely a földön keresztül kering a testben. Orvosaik nem beszélve az Európát járt és az amerikai és európai egyetemeken végzett kitünő kínai orvosokról — inkább kuruzslóknak lehetne nevezni. A városokban természetesen egyetemet végzett komoly doktorok működnek, azonban vidéken, falun ma is csak a kuruzslókhöz van a népnek bizalma.

— Nem szabad azonban azt hinni, hogy ezek a primitív felcserek becsapják a babonás népet, amely ráimádkozást és hókuszpókoszt kíván az orvosaitól. A vándorló „csodatevők” a teátrális jeleneteket csupán azért rendezik, hogy ily módon megerősítsék maguk iránt a páciens bizalmát.

— Beszélgtem egy ilyen szakálas, mezitlábos, rongyos „kollégával”, akit nálunk aligha engednék be egy jobb házba vagy körtembe. Ez a koldusformájú ember egyike a legnagyobb tudású kínai orvosoknak. Vagy ötszáz gyógyfünek a titkát ismeri, mindenféle betegséget eredményesen gyógyít, még a kezdő stádiumban levő szerencsétleneken.

Ezt a bejelentést kételkedéssel fogadták az egybegyűlt orvosprofesszorok és akadémikusok. Tenner azonban elmondotta, hogy saját szemével győződött meg róla, miszerint a kuruzsló kenőcsével sikerült megakadályozni a lepra kifejlődését.

— Lehet, hogy később csak elhatárolódott a betegeken a rettenetes kórság — jelentette ki a professzor — az idő alatt, míg én a beteget tanulmányoztam, nem látam rajta az ismert tünetek terjedését.

— Ha már a lepráról van szó, el kell mondanom, hogy sokan visszaélnek a kétségbeesett betegek jóhiszeműségével és mindenféle kotyvalékot árulnak, amelyek elmulasztják a leprát. Szerintem sokkal többet érne, ha több gondot fordítanának a higiénára. Azonban ez egyelőre reménytelen küzdelem, a kínai proletár piszkos, hanyag és a betegeit nem különíti el nyomban.

gyakran láttam, hogy a megfertőzött emberek együtt éltek a családjukkal, amíg sorsa nem fertőzték a többieket is.

— Az uccasarkokon koldulnak a leprások és olyan tovakodóan viselkednek, mint sehol másutt a koldusok. Hogy magukra tereljék a járókelők figyelmét, elébe ugranak és átkulesolják a lábait, persze az egészséges ember ijedten tér ki előlük és gyorsan odavet pár garast, csak hogy szabaduljon tőlük.

— Kinában még ma is folyik a rabszolga-kereskedés. Ha valaki rabszolgát vásárol, elsősorban az egészsége iránt érdeklődik. Az eleven árucikket próbának vetik alá: savas, maró folyadékkal érintik a bőrét. Ha leprás az illető, akkor a savval maró bőrreszek megsötétednek. Ezt a próbát úgy játsszák ki, hogy a rabszolga szájába ezüst pénzdarabot tesznek. Állítólag ez eltünteti a sötét foltokat.

— A leprán kívül sok más betegségben szenvednek. Hideglelés, reuma, sőt kopaszág ellen száritott patkányhúst használnak. Csúszos fájdalomak ellen teknősbékahúst esznek. **Míg, ha a császári család valamelyik tagja betegedett meg, elefántcsontot és elefántbort etettek vele.** Állítólag mindenféle bajra biztos szer. Hajdan, a nagy kolera-járványok idején, gyilkoltak egy mákszemnyi adagért, amely állítólag megmentette a kalerabetegeket a haláltól.

— Az eféle ellenőrizhetetlen és többnyire babonás képzelődésen alapuló gyógy-szerek gyógyhatását nem ellenőrizhettem, azt azonban saját szememmel láttam, hogy gyógyfüvekkel milyen csodálatos eredményeket értek el a kuruzslók. Így például a hideglelést, lázat s ezek kóros tüneteit csodálatos biztonsággal kurálják ki. Van egyfajta súlyos betegség Kinában, amely a nyelvet és a gégefőt valósággal szétroncsolja. Ezt ismeretlen füvekből készült teákkal gyógyítják. Míg az európai orvosi tudomány tehetetlenül állt szemben ezzel a kórral, a mezítalás kuruzslók a különféle füvekből és gyökerekből kotyvasztott teákkal nyolc nap alatt kigyógyítják a bajából.

— Mérges kígyók harapását bagóléval kenik be. A kígyók levedlett bőrét valami titokzatos folyadékban kifőzik és ezt szemvizeként árulják. Egyes városokban valóságos specialisták vannak, akik szemgyulladás tól kezdve a hályogig mindent gyógyítanak.

— A tüdőbajra is van orvosságuk: li-liomhagyma. Ezt etetik a tüdőbajos betegekkel. Szívujjait vizont porrá tört rák kal táplálnak.

— A tigriscsont majdnem olyan drága mint az elefántcsont. Porrá törve és bizonyos keverék hozzáadásával gyógyszerként használják a legkülönbözőbb betegségek ellen.

A hallgatóság közül valaki megkérdezte:

— És hogy tudják, hogy melyik a „valódi“ tigriscsontból készült orvosság?

A professzor így felelt:

— Erre is megvan a maguk speciális módszere: Kutyával szagoltatják meg, ha a kutya nem reagál, akkor a csont hamis, ha azonban tényleg tigris csontjából készült az eb minden szőre ógnek mered és a farka körül forog, mintha megveszett volna.

Erre mifelénk valóban nincs példa, hogy egy orvosságot előbb a kutyákon próbáljanak ki!

— Mivel a tisztaságot nem igen kedvelik, gyakran kapnak különféle bőrbetegségeket. Ez ellen is gyógyfüvekből főzött kenőcsökkel védekeznek. Általában nagyon sok kenőcs van Kinában forgalomban. Hogy a beteg kihez fordul, az bizalom kérdése. Itt is általában sarlatánok, akik „karriert“ csináltak, rengeteg pénzt keresnek és a nép valósággal tódul hozzájuk. De a falusi ember inkább a „mezítalásokat“ pártolja. Fizetni nem mindig tudnak, hisz nagyon szegények, ezeket a páriákat azért nem utasítja el az orvos sem, hitelt kapnak, ha aztán módjukban áll, rizzsel, ruhane-mével vagy valaminek értékűtárggyal egyenlítik ki a honoráriumot.

— Európában még vita tárgyát képezi, hogy szabad-e az orvosnak megölni a gyógyíthatatlan beteget? A kínai doktornak nem probléma ez. Sőt, kötelességének tekintti eltenni a láb alól a reménytelenül szenvedőt. A legtöbbször maga a beteg kéri ezt és halálan fogadja a halálos adagot.

— Rendszerint nagy adag morfiummal küldik át őket a másvilágra. A gazdagabbak biztosan és gyorsan ölü mérget hordanak maguknál erre az esetre számítva. A kínaiak sokféle mérget ismernek. Van olyan mérgek is, amelyet bevesznek és nem

hat, csak akkor, ha vizet isznak rá. Nagyon finom és arisztokratikus módja az öngyilkosságnak: aranyat nyelni. Késsel vagy törrel nem szívesen végeznek magukkal. Ha könnyen meg is barátkoznak a halállal, a gyilkosságot, amely érdekből történik, nagy bűnnek tekintik.

Igy fejezte be az előadását a professzor:

— Érdekes, titokzatos ország, amely még sok meglepetéssel fog szolgálni a világnak!

A szellem gyémántmezői

„Varázstükörök“ árult százezrekért egy spiritiszta professzor, akinek szeanszain a jóakaratu szellemek kincsekkel teli földet ajándékoztak — Napoleon hőrzetippekét ad

Azt szokás mondani, hogy a tudomány és a felvilágosodás korszakát eljűk, az elektromos lámpa nemesak a városokra, de az elítélőkre, babonákra is világosságot hozott és meggyorsította a fejlődés tempóját az egész vonalon. Mégis történtek olyan esetek, mint most legutóbb Párisban, amelyek inkább a „sötétnek“ nevezett közep-korba, semmint napjainkba illenek.

A miszticizmus és a babona, úgy látszik, sohasem fog kihalni. Sőt, bizonyos időközben megújul, feltámad és erősebben virul, mint valaha. A modern technika pedig, ahelyett, hogy megsemmisítene, a segítségére siet!

Ezelőtt másfél évvel tünt fel Párisban Villeroy professzor, aki fizikusnak mondotta magát, kísérletei nagy feltűnést keltettek és érdekes előadásával sikerült neki a legelőkelőbb társaságokba befurakodnia. Mindenütt szívesen látták a „divatos“ tudóst, aki nyilvános vitadélutánokon jövevű tanárokat tromfolt le újszerű számításával és találmányaival.

A nagyobb iparvállalatok vezetői is gyakran megfordultak a körében, mert Villeroy néhány ipari tanulmányával is jelentékeny gyakorlati eredményeket ért el az autó és a textilszakmában.

A professzor egy napon nagy társaságot hívott össze a lakásán. Kijelentette, hogy a jelenlevőknek most olyan élményben lesz részükhöz, amit még sohasem tapasztalhattak: a szellemekkel fognak diskurálni. Mindenki csodálkozott, hogy az erősen merkantil szellemű és reális lelkű tanár spiritizmussal foglalkozik.

— Annál inkább hihetnek benne önök is, — felelte a kételkedőknek Villeroy — mert hisz magam se tartozom a könnyen megtévesztendő emberek közé! Hogy ma spiritiszta vagyok annak az a magyarázata, hogy meggyőződtem a szellemek létezéséről! Hisz naponta érintkezem tulvilági lényekkel!

A termet előtűtették és egy kis asztalka előtt helyet foglalt a médium: Eliz kisaszony egy párisi virágáruslány.

— Eliz! — mondta a professzor, — egy kis virágosbaltban fedeztem fel Ritka jó médium! A műveltsége eléggé hiányos, alig négy elemű végzett, de ez is csak igazolni fog engem, hogy mindenféle család kizár a!

Az asztalkán egy tábla feküdt, amelyen az abécé betűi sorakoztak. A táblán egy lefelé fordított szája pohár állott. Amikor a szeansz ünnepélyes csendben elkezdődött, a pohár megremegett a médium keze alatt, majd mintegy magától táncolni kezdett. Egyik betűről a másikra táncolt, ugrált, úgy hogy alig tudták szemmel követni és jegyezni a betűket, amelyeken átugrott. A boszorkányos gyorsasággal táncoló pohár végül megállt: a szellem nem mutatkozott többé.

Igatottan betűzték ki a szavak jelentését:

„Hitem vértanuja vagyok. Néző császár

idejében keresztre feszítettek. De nem haltam meg, ma is élek“.

A professzor megmagyarázta a jelenlevőknek, hogy a szellemek nem vesznek tudomást arról, hogy testnélküli lények, épp olyan elöknök tartják magukat, akár a husból és vérből való emberek.

Mondani se kell tán, hogy a társaság a professzor hatása alatt csakhamar újabb szeanszon vett részt és megidézték az ókor és a középkor összes érdekes nagyságait. Gladiátorokat, császárokat, költőket és katonákat. Egy napon az egyik szellem, aki hajdan földi életében kalóz volt, kijelentette, hogy Dél-Afrika keleti partjain hatalmas kiterjedésű gyémántmezőket ismer. A fanatizált gyárosok ekkor már olyan vakon bízták a professzort, hogy pénzt becsatoltak a rendelkezésére és a tanár a legnagyobb titokban elutazott. Mikor visszaérkezett, örömmel közölte, hogy a kalóz szel-leme igazat mondott, csakugyan értékes gyémántmezők fekszenek a megjelölt területen, amelynek gazdája nem sejtí, hogy milyen kincsnek az ura, azonban elég horsos árat kér a földjeiért: tízmillió frankot. Ugyanis azon a földön egy gyógyforrás is volt és — a tanár előadása szerint — a földbirtokos azt hitte, a forrás miatt akarják megvásárolni a nagy kiterjedésű, kopár területet.

Az üzlet hosszas huza-vona után létrejött: Villeroy tanár ur közvetítette. Potom nyolcmillióért „sikerült“ megvásárolni a szellem gyémántmezőit. Míg a különböző hatóságok eljárásokat lefolytattak és a gyémánttermelésre az engedélyt megkapták, a professzor tovább folytatta különös és homályos tevékenységét, nem annyira a fizika, mint inkább a spiritizmus terén. Egy nap új meglepetéssel szolgált kiterjedt ismeretségének: forgalomba hozta a „magikus tükröt“. Rövid idő alatt egész Páris erről beszélt.

Villeroy tükrei felfedték a múltat és a jövőt.

A varázstükör besötétített szobában hirtelen megvilágosodott és annak, aki kíváncsi volt sorsára, megmutatta a jövőt. Filmszerű képeken pergett le a tükör lapján egy emberi sors és mondani se kell tán, hogy az óriási élmény hatása alatt sokan valósággal könyörögtek a professzornak: adj a nekik a csodálatos tükröt. A professzor eleinte szabdkozott, majd „csupa barátságból“ ötven és százezer frankokért árulhatta a tükreit. Rövidesen egész sereg ember rendelkezett már ilyen varázstükörrel, amely szemre csupán egy csinos, ezüstkeretes tükörnek látszott és büverejét csak a gazdája ismerte.

Előklő politikusok feleségei, diplomaták és gyárosok hittek vakon Villeroyban, amíg csak be nem következett az összemérés napja.

Egyik ismerőse, Fantho bicikligyáros övegye egy reggel öngyilkosságot követett ell. Érhetetlennek találták a dolgot és a rendőri vizsgálatot, ámbár bebizonyult, hogy az özvegy sajátkezűleg vetett véget életének,

tovább folytatták. A professor akkor került gyanába, amikor kiderült, hogy a többmilliós hagyaték egyetlen örököse Villeroy tanár ur...

Megtalálták ugyanis az öngyilkos ur-asszony párnája alatt.

A nyitást vezető rendőrszervező hiába nézett bele a „esodatükörbe”, nem látott benne mást, csak a saját ábrázátát. Amikor aztán meghallotta, hogy a tükörnek varázserőt tulajdonítanak, felszólította a professzort, hogy bizonyítson. A produkció azonban nem sikerült.

A tükör nem fedte fel a jövőt, sem a múltat, „makaeskodott”.

— A tükör nem akarja elárulni az ön sorsát — mondta a tanár.

— Nem ám, mert én nem vagyok jó médium! Professor ur, ön hipnotizálni akart engem!

— És hiába kínáltak fel a barátai nagyszegű kaučót, Villeroyt letartóztatták és előzetes fogságba helyezték.

Kiderült, hogy a tanár összes áldozatait hipnotizálta, így aztán mindenki azt látta, amit a professor jónak látott. A hipnózis

hatása nyomban jelentkezett, amint a tükörbe pillantottak. Az ugynevezett éber szuggeszióknak az a természete, hogy a médium tudatában van a cselekedeteinek, de mégis a hipnotizőr befolyása alatt áll.

Egyre-másra jelentkeztek a méregdrágán vásárolt varázstükrökkel a becsapott áldozatok. A professor bevallotta, hogy a tükörket ő maga is úgy vásárolta egy párisi üzletben. — Lényegesen olcsóbban: 50 frankért darabját...

A kegyelemdíjért azonban a „gyémánt mező” adta meg.

A „résztvényesek” gyanút fogtak, elutaztak Dél-Afrika és rájöttek, hogy ők is áldozatai lettek a nagyarányú szelvényességnek.

Gyémántmezőknek se híruk, se hamvuk nem volt. De még azt a gyógyforrásos föld birtokot sem találták, amelyet pedig a Villeroytól kapott okiratok szerint nyolcmillió frankért vásároltak meg.

Hiába gyűltek össze ezúttal a professor nélkül spirítiszta szezánra, a gyé-

mántos szellem nem jelentkezett többé. E-liz kisasszonyt is vallatóra fogták. Eleinte nem akart semmiről sem tudni, később bevallotta, hogy bűntársa volt a tanárnak és előre megbeszéltek, hogy a szeánszokon milyen bőrre a peket fog „kinyilatkoztatni” Julius Cézár és Napoleon szelleme által...

Villeroy jelenleg börtönben ül és Páris mulat a hiszékeny áldozatokon. A legfurcsább azonban az, hogy sehogyse tudnak rájönni, hová rejtette a tanár a szellemek segítségével összeharásolt vagyont, amely a beavatottak szerint legalább tizenötmillió frankra rug. Se bankkönyvecskét, se ékszereket, sem értékpapírokat nem találtak a lakásán, mindössze vagy két tucat „varázstükör” sikerült lefoglalni a rendőrségnek, a tükörök után azonban már nem igen kap senki.

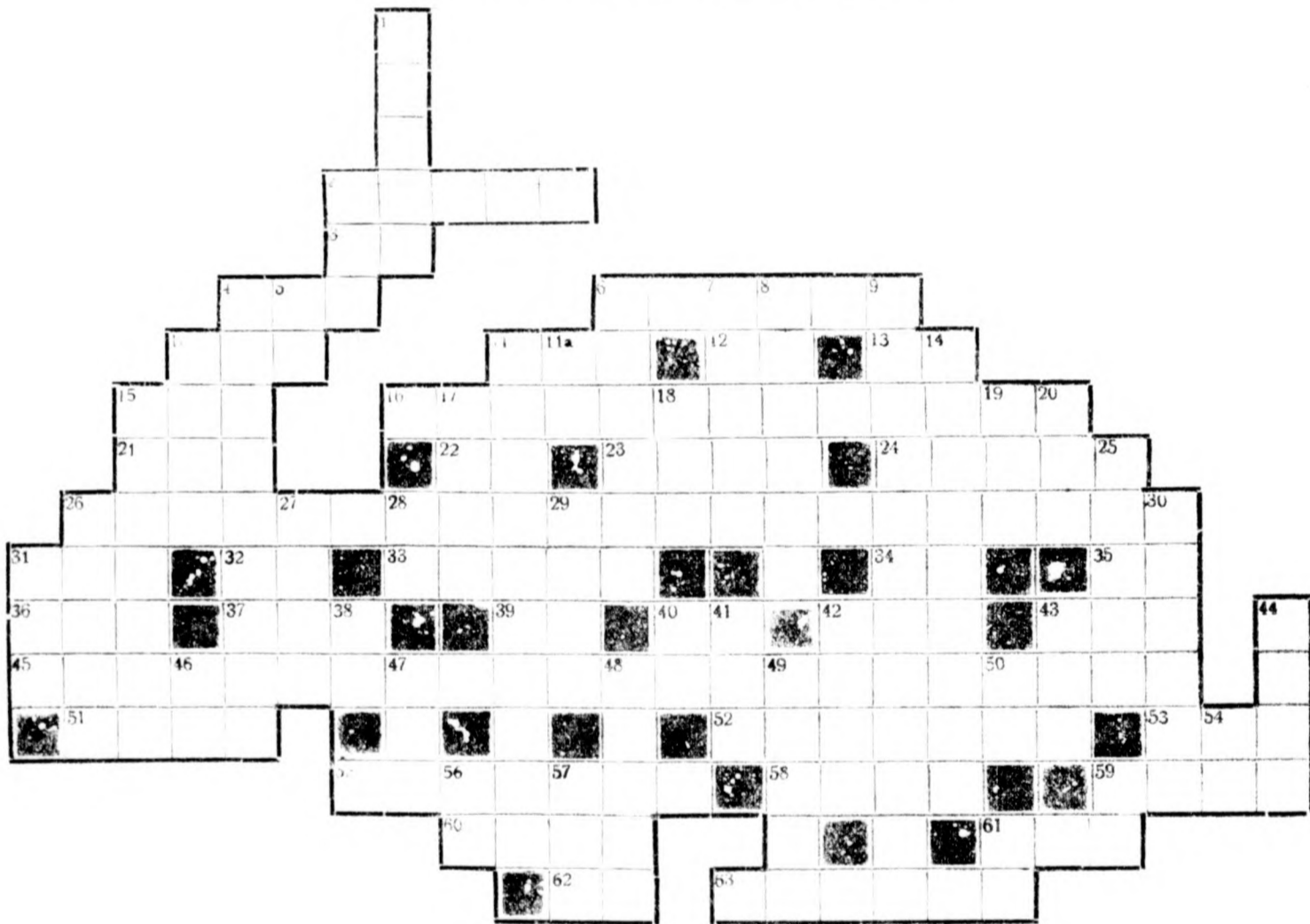
Fizessen elő a Reggeli Ujságra !!!

KERESZTREJTVEŒY

Közlö: Vig Bözsi, Noviszád

(161)

A megfejtés beküldésének natarideje 1933. április 22.

A megfejtő neve és címe:

Vízszintes: 2. Felvonás, cselekvés. 3. Klasszikus „a”. 4. Dunántúli folyó. 6. A telefonhírmondó feltalálója. 10. Dohányos teszi. 11. Pir anagrammája. 12. Megfordított névelő. 13. Kettős mássalhangzó. 15. Vissza: mutató szó. 16. Ilyen jog is van „i” vel a végén. 21. Szarvasfaj. 22. Igerag. 23. Japán sziget. 24. Bizakodik. 26. Nagyszombaton tartják. 31. Angol férlínév. 32. Azonos betűk. 33. Corday Sarolta ölte meg. 34. Idegen névelő. 35. Léha mássalhangzó. 36. Mars. 37. Zenei hang. 39. Az 53. vízsz. magánhangzó. 40. Kereskedelmi rövidítés nem magyarul (résztvény társaság). 42. Csepegtetésben van. 43. Idegen nyelven tö. 45. Jézus Krisztus legnagyobb esodatette. 51. Svéd

országi fő neve. 52. Majomfaj. 53. Női becenév. 55. A legkorábbi kőkorszak. 58. Előgy idegen nyelven. 59. Trick. 60. Egy írási németül. 61. Ilyen pont is van. 72. Idegen kettős. 63. A Legtöbb nyelvre fordított könyv.

Függőleges: 1. Virágvasárnap szentelik. 2. U. a. mint 36. vízsz. 4. Evangélista. 5. Azonos magánhangzó. 6. Egészségére. 7. Budapesti színész. 8. Hőegység egy betű híján. 9. Minden dalműben van, az egyik „e” betű törlendő. 10. Rombolni is tud. 11. Jézus árujának előneve. 11a. Mesterkelt tartás mássalhangzó. 14. Afrikai tartomány a hasonnevű folyóval, utolsó betű főlős. 15.

Hangrezgetés zenei nyelven. 17. Opera. 18. Noviszádi sportegylet. 19. Mutatószó. 20. Fontos a szerencsejátéknál. 25. Archeológusok öröme. 26. Etel része. 27. Hiteget. 28. Német datumrag. 29. Szt. Pál apostol ered. neve. 30. Achilles anyja. 31. Így hívják keleten a királyt. 33. Vissza: római pénzegység. 40. Kettős. 41. Dolog mássalhangzó. 42. Légköri lecsapódás. 43. Noviszádi drogéria. 44. Van házi és vad. 46. Előidéző. 47. Nyelvtani fogalom. 48. Kacérkodás, nem magyarul. 49. Arany János trilogiájának első része. 50. Őrmérték rövidítés. 54. Vissza: mutatószó. 56. Orosz folyó. 57. Amerikai polgárháború vezére volt. 59. Azonos betűk. 61. Megfordítva egy fém jelzés.

Ahol a harmincéves Napoleon legdrámaibb csatáját vívta meg

Egy tanulságos óra Marengo harcmezéjén

— Igen, ezt az ütközetet elvesztettük! De van még időnk, hogy új esatát nyerjünk!
Itt, ez alatt az ősi torony alatt, a Torre Garofoli aljában mondotta ezt Bonaparte 1800 június 14-én, késő délután. És mire besötétedett, meg is nyerte ezt az újabb esatát, amelyet a világhistoria a „marengói esata” néven ismer.

Marengo.
Kevesen tudják, hogy Olaszországban „marengói”-nak hívják az aranypénzt. Furcsa elnevezése a huszfrankos vagy huszfrász aranynak. De már több mint százharminc esztendeje ez a neve, éppen mert itt Marengó mellett verte meg Melas hadseregét Bonaparte és ennek emlékére aranyakat vertett: „marengókat”.

De az aranypénz elnevezésén kívül is Napoleonnak és a marengói esata emlékének még ma is, minden olasz-francia elmentél mellett is, különös varázsa van az Alpesek aljában és a marengói esatater — az emlékek valóságos szent ligete. Ma egy genovai báró tulajdona az az enyhén dombos terület, ahol az „első konzul” első döntő esatáját megnyerte. Odanéz az Alessandria Milánó közötti pompás országútra, amelynek autósorait mozdulatlanul szemléli Napoleon márványszobra: közel egy százada készítette el Benedetto Cacciatori. Virágokkal, ősi fákkal tarkított kis kert közepén áll ez a szobor, egy nagy, zömök palota előtt, amelynek oszlopsorai messziről láthatók. De ahogy közelebb érkezik az ember, a méltóságteljes oszlopokról kiderül, hogy csak oda vannak festve az ablakokkal együtt, egy nagy majorsági épület ható falára, mint színpadi díszlet. De lehet, hogy valami régi kuria volt ez az épület, amely látta az ifjú Napoleont és látta azt a „nagy esatát”, amely sorsdöntő volt az első konzul pályafutására és amelyben az egész francia hadsereg nem volt több, mint huszezer ember!

A majorsági udvarba ma egy kis olasz kocsman keresztül jut be az ember: a kocsmá egyúttal vegyeskereskedés is, ahol Napoleon-emlékeket ábrázoló képeslapokat árulnak. Az udvar végében áll a „Torre Garofoli” és a kocsmáros lánya, aki egyúttal idegenvezető is, odamutat a régi, hatszáz esztendő toronyra:

— Innen nézte Napoleon a marengói esatát!

Bonaparte napja emelkedőben volt már akkor, de veszedelemben is forgott. Ha az első konzul olaszországi hadjárata nem sikerül, minden elveszett volna számára. És már-már úgy látszott, hogy a szerencse cserben hagyja minden téren. De ő ahelyett, hogy elcsüggedt volna, felvetette fejét és kétségbeesett elszántsággal ragadta meg a szerencse üstökét. Szüksége is volt erre a győzelemre. Duroc tapogatózásai Berlinben kudarcot vallottak. Arra a mézédés levélre, melyet Bonaparte az angol királynak küldött, nem kapott egyenes választ. Ausztria halálos ellenség és Oroszország hideg közömbösséggel nézi az eseményeket. Katonai téren pedig? Eddigi hadműveleteivel nem csodálatot, hanem páratlan féltékenységét ébresztett fel az öreg tábornokokban és különösen Moreau volt elkeseredett ellenfele, aki azt akarta, hogy az első konzul csak polgári dolgokkal törődjék. Családi életében sem volt vigasztaló a helyzet. Minden ellene fordult. És a hadiszerencse is. Ha később, hosszú ideig, historikusai, mint valami nagyszerű győzelmet könyvelték is el a „marengói esatát”, ő tudta, hogy itt minden csak egy hajszálon függött. Amilyen taktikai mestermű volt az austerlitz esata, annyira elhibázott és rosszul vezetett

volt a marengói ütközet, amelyet csak valóságos esoda és a csodaszzerű felbukkant segítőcsapat fordított szerencsésebb beférére: mert hiába, ő már elvesztette egyszer és csak az utolsó pillanatban sikerült kiesikarni a győzelmet.

Nem is Napoleon lángesze győzött itt, hanem rettenhetetlen jelleme. Csak olyan vakmerő lélek merhetett újabb támadásba kezdeni, nem a visszavonulást fedezni, hanem a győzelmet kiesikarni, késő délután, sőt már estefelé, olyan kevés erőstíssel, mint amennyit ő az utolsó pillanatban kapott.

Ez volt Napoleon legdrámaibb esatája, még ha győzött is akkor.

Ő pedig mindenáron győzni akart. El akarta vágni Melas minden összekötő vonalát és megsemmisítő esapást akart ráérni. De serege gyengébb volt, mint ellenfele, felszerelése is hiányosabb, akáresak felderítő szolgálata. Egyik vezérkari tisztje előző este azzal a hírrel tért vissza felderítő újáról, hogy az osztrák hadseregnek már egy ellen hídjá sine a Bormidán. És Bonaparte parancsot adott, hogy seregének két oldalszárnya, Lapoype és Desaix vezetésével, kanyarodjon előre: előbbi a Pó felé, utóbbi déli irányban Genova felé és keresse az érintkezést az ellenséggel, amelyről azt sem tudta pontosan, hogy hol van? Azt hitte, hogy Melas visszavonulni készül a francia csapatok szívós támadása előtt, pedig Melas előző éjjel haditanácsot tartott Alessandriában és elhatározta, hogy szembe száll az ellenséggel, utat nyitva magának és harminchéromezer főből álló seregének.

Bonaparte mit sem tudott erről és ő akart támadni. Az éjszakai eső kedvezett Melasnak: a francia csapatok az esőben sárban nem tudták elérni kitűzött céljaikat, míg az osztrák sereg átkelt a Bormidán és támadásba ment át, éppen Marengó alatt. Átkeltek a Rio Fontanonon is és déli egy órakor már vissza is nyomták a franciákat.

Napoleon a „Torre Garofoli”-ból követte a harcmozdulatokat és ekkor a harcmezőre sietett. Csapatait fellelkesíti a tábornok megjelenése és hadi-négyszögei nagyszerűen verekednek, de az ellenség állandóan tulsúlyban van: Melas annyira biztosra veszi a győzelmet, hogy ő maga Alessandriába megy és egyik tábornokára bizza az ütközet befejezését, mert hiszen Napoleon már elvesztette a esatát. Utolsó parancsa még a visszavonuló ellenség üldözését írja elő. Alessandriába érve első dolga, hogy jelentést ír Bécsbe a döntő győzelemről.

Délután négy óra felé járt az idő, amikor Napoleon a visszavonulás ellenőrzését Berthierre bizza, ő maga pedig a „Villa Ghilina”-ba megy, amelynek magaslatáról észreveszi, hogy Desaix csapatai, amelyek visszafordultak, segítségére közelednek.

Ha Bonaparte, a sztratégia, hibázott is, de itt mutatkozott meg Napoleonnak, az embernek, igazi lelki fölénye, a hadvezér lángesze, aki a helyzetet egy pillanat alatt felismeri. Huszezer főből álló, fáradt, esüggéd sereggel szemben harminchéromezer emberből álló, pompásan felszerelt sereg, megegyezik annyival, mint amennyi neki van. De ő újra lelket tud önteni katonáiba azzal a hírrel, hogy segítőcsapatok érkeznek.

Odalovagol a katonái elé:

— Katonák! Már elcget hátráltank! Jusson eszotekbe, hogy én a győzelem harcmezéjén szoktam aludni! Előre tehát! A tartalékcsoapatok megérkeztek!

És a franciák újra támadásba mennek át, élükön Desaix, aki azonban elsőnek esik el. Sőt még a franciák, hogy parancso-

Mifelénk 1933-ban

Csönd határolt itt mindenfelé
Nyugodtan hőmpölyög az élet
Autó, villamos nem esilingel
de tisztán száll az Urhoz az ének.

Nagy gondok nem bántják az embert
Reggel szól a falu harangja
Mintha az is csak békességről
esendről, nyugalomról szavalna.

Nappal dolog járja mindenütt
Este halkán lehull az alkony
s bizó fejek hajolnak össze
Ma nem látja senki, a sarkon
Nyáron mosolyognak a kertek
összel cseng a szüreti ének
Télen jön a fehér takaró
s pipáznak koresmában a vének

ünnepnapon díszbe öltözik
imádkozik a falu népe
s az oltárról új szavak láza
hull az emberek bus szívébe.

Bor és nóta itt is csak akad
olyan mindegy hol él az ember
s ha szekerünk döcög is néha
hívet Hordunk esendes szívünkben.

Adorján András.

kuk halálát megbosszulják, páratlan lendülettel támadnak és este hat órára már fut az ellenség. Este nyolckor Melas seregéből csak halottak, sebesültek és foglyok vannak a marengói esatateren.

Három órával előbb Napoleon már megbukott. De most ismét ő volt a helyzet ura.

Győzelme döntő volt. Másnap már a majorság kis szobájában aláírták a békét, amely szerint a franciák egész Felső-Itália.

Még ma is mutogatják itt a rozoga asztalt, amelyen a békeszerződést aláírták. De Napoleon „békeszerződése” nem volt „örökéletű”, ha büszke is volt egész életében a győzelemre. És amikor meghalt, Szent Hona szigletén, kívánságára azzal a kék katonai köpennyel takarták be, amelyet ezen a napon Marengóba viselt.

Napoleon győzelmének híre csak két nappal később érkezett meg Párizsba. Előbb az a hír terjedt róla, hogy seregét Marengónál verték. „Hivei” egyszerre cserbenhagyták és átpártoltak azokhoz, akiket utódainak tartottak. Persze, utána ismét sietve csak órá esküdtek.

Marengó síkján ma fasor szegélyezi a nyaralónak átalakított majorsági épületet, amelynek földszintjén, a történelmi szobában ott látható a szék, melyen Napoleon ült, amikor a békeszerződést aláírta. És az asztal, a téntartó meg a kalamus.

Az udvarban pedig, egy fészerben, ott áll még egy Napoleon-emlék, melyet a vendégek tiszteletére kihuznak a százesztendő fák alá: ez a kopottas aranyozású, rosszul fedezett díszhintó, amelyen a milánói dóm elé vitték Napoleont, hogy ott megkoronáztassa magát.

És a park fái között ott a tömegsír, francia és osztrák katonák csontjaival, előtte pedig Desaix mellszobra és egy oszlop, amely fölött bronz-sas bontja ki szárnyát. A marengói esata emlékoszlopa, amelyet Napoleon tiszteletére állítottak ide. De mielőtt Napoleon megbukott 1814-ben és az osztrákok visszafoglalták Felső-Itáliát, első dolguk volt, ledönteni a marengói esata emlékoszlopát, amelyet aztán Laval di Nugent osztrák tiszt a Fiume mellett Trsetban állított fel, mint családi muzeumának díszét.

A világháború befejeztével az olaszok visszahozták eredeti helyére és Napoleon bronz-sasát is visszahelyezték az oszlop tetejére, hogy elnézhesse azt a dusan termő vidéket, amely a historia egyik legérdekesebb esatájának színhelye volt, amelyért a franciák és osztrákok versengtek, de amely, ime, mégis csak azoké lett, akiket megillette: az olaszoké.

Hiába írták alá franciák és osztrákok a hódító békeszerződést, az olaszok részvételével, akiket meg sem kértek.

A kórterem

Egy beteg megfigyelései

Vajdasági kórterem. A beteg komposztál, töpreng, elmélkedik, szomorú és borosan figyeli a kórterem óráját, amelynek percmutatója egy körforgással magától az örökkévalóságot futja be. A nyomasztó kórterem spleennek legjobb ellenszere, ha a beteg auto-szuggesztív módon tölteszi magát mindenre kinyitja a szemét, intuícióval szemlélődik, az agyával, a szívével, a lelkével figyel, rajzol, fotografál és az epizódok, hangulatok, typosok és figurák prizmáján keresztül mintegy kaleidoszkop-szerűleg megfigyeli a kórterem humorát, tragikumát, vagy tragikomédiáját.

Mihály bácsi

A kórterem melancholikus önérdjében körölnél az ajtó és bedőög Gárdonyi híres regény figurájának alteregója. Egy bácskai falu exbirája. Ez a legujabb zawax. A kórterem mosolyog. Mihály bácsi kísértetiesen hasonlít Göre Gáborra, de idősebb kiadásban. Mintegy révéletben azt hinné az ember a regényből kilépett a lepéni bíró, hogy jókedvre lakozza a sápadt betegeket és szinte várjuk, mikor lép be utána a nevezetes trió kiegészítője Durbin's sógor meg a Kátsa cigány. Mihály bácsi gazdamester, mint békebeli bíró is tekintély a faluban, most hetvenöt éves. Az ősszel, aratás után, a székem nehéz zsákokat emelt és herniát kapott. Azongva: „Ilyen bajjal csak nem leszek a falu csapfaja” — Felvette a mándli ünnepét és bemutatót a városba, hogy a kórházban megoperáltassa a baját. Amikor vizitkörtjén az igazgatófőorvos megkérde tőle: „Hová való kend?” — Mihály illendően felel meg a párnáról, „En bajnai vagyok!” — de nyomban megkérde — hát az ur hová való? — Persze általános derűtlenség.

Az operáció sikerült és Mihály bácsi egy óriási pillanatban még az operáció másnapján személetesen széles gyolcsnadrágjában, lábrózsákkal barázdás ábrázatán kibotorkált a havas éjszakába, de az ápolónő rémülten visszatesékel. Mihály hájtól párnázott, apró, kerek szemében gyermeces ijedség, széles őszbeasarodott lelőgő, harsabajusza mögött riadtan makogja: „Küszasson, erősszön haza, mer a jószágot mögköll ötén, jaj bitangjában marad az egész ház!” Igazán meghatott a parasztagazda láztól fűtött nosztalgiaja az otthon, a magára hagyott jószág után. Mihály bácsi éjjel tizenkét órakor ingben, gatyában, mezitláb haza akar menni a kórházból, hogy megetesse a Riskát, hogy friss szénát dobjon a Kesse elé és nem gondolt arra, nem tudta, hogy öreg életével játszik.

Amikor Mihály jobban lett és a reggelire kért pasztrikásszalonna helyett fintorogva legyűrte az „ürülöttynek” apostrofált fehérkávét, a labadozás első reggelén elhatározta, hogy megtréfálom. Expressz, műkedvelő, hevenyszett maszkírozással beállítottam a mellékszobába, ahol egyedül feküdt és ketteljes, változott hangon szölok hozzá: „Mihály bácsi, hallottam, hogy nagy beteg vagy, meg akarsz-e hagyni jószág után, Mihály bácsi éjjel tizenkét óra „Möggyuvóni?... akar a fészkes fene, de nem én!” — Szállj magadba Mihály mielőtt az Ur színe elé lépsz és széles, titkáló gesztussal hátra lépek. Mihály most habozik... révetegen néz, majd anszálgatni kezd és huncut, diadalmas róka-mosollyal kérde: „Van-e az urnak gyuvontatási diplomája?” Mihály ezzel az érvel legyőzött és abba hagyta a gyuvontatási kísérletet. Másnap maszkírozás nélkül, mint egyszerű betegbajtárs megkérde tőle: „No Mihály bátyám, hogy tetszett a tegnapi tisztelendő ur? Mihály kutatva gyanusan pillog rám: „Ha még nem sőtöm az urat, egészen olyan vót mint magu csak kicsit gyomrosabb... olyan cigánypap forma vót!” Ami a gyomrosabbot illeti Mihálynak volt igazsága, mert egy jólaplált tisztelendő jovialis maszkijában előre tolt hassal kellett megjelennem.

Halálszoba

Ha egy beteg remitenkedik, pl. harcol az itt oly népszerűtlen ricinus ellen, az ápolónő megtervezi, hogy beprotezsálja a láis fülkébe, ha két beteg nevetéltérésbe kavardik az egyik bizonynyal a mumusszobával ijesztgeti a másikat: „Ha sokat jár a szája, szölok a doktor urnak és bekerül a láis fülkébe.” Hát milyen is az a kislülke, alias halálszoba? Egy kicsi különálló, egy ágyas helyiség, mely konvencionális, házi hagyomány és szokások folytán a súlyos és reménytelen betegek izolálására szolgál. Nincs benne semmi mystikum, semmi különös, teleimetes, a spirítizmus és lélekvandorlásban sem hiszek, a halottak jó embereket: még is ha elsétálok a lefüggönyözött, esendes szobácska mellett, önkéntelen meggyorsítom lépteimet... eszembe jut egy tik-kasztó, szomorú nyári éj, amikor innen egy fiatal leány halódó hörgése szűrődött át hozzám a közeli kórterembe... és elszállt egy fehér lélek. Meggyorsítom lépteimet a lefüggönyözött, esendes fülke előtt... a szobaszámot jelző táblán mindig látni véltem Dante fenyegető mondatát: „Lasciate ogni speranza voi ch'entrate!”

A hypochonder

Világos szöke, gömbölyű, groteszk figura, palatár amnéziás, borotvált pófa, majdnem albinó, fehér szempillákkal, vízenyös világos szempár, könyörgő, ijedező pillantással. Egy embriófej, daxli lábak és magas fistulás beszélő orgánom. Elneveztem őt Huru-nak, a világhírű dán filmkomikushoz való pokoli hasonlósága miatt. Amikor a „Tolnai Világlapja” valamelyik régi számában megmutatott híres hasonmásának fényképét, boldog vigyorral szankcionálja az összehasonlítást. Huru II hypochonder a szöke legkínosabb értelmében — szívhajos, a szívhaj összes létező és nem létező válfajainak összes symptomáival. Ömlök belőle a panasz. Mohón keresi a kórházban felelhető szökebeteg barátságát, kikérdezi őket, összehasonlításokat végez és végül a rezignáció legbeszédesebb gesztusaival oltomai magát: „Nem érem meg a hét végét!” — szokta ilyenkor mondani és cseccsemő ábrázatán leperegnek az önsíratás kövér harmateppjei. Olykor orvosság, porok és pilulák után nyomoz, taglalja a hatás eshetőségeit, tapogatja a pulzusát, miközben jelentősen intetget: „Ja sam gotov” t. i. Huru II. szöke ember. Máskor régi recepteket kotor elő a zsebéből és suttogva orvosi műkefejezések után érdeklődik pl. „Sta to znácsi ove recsi: aqua destillata?” Részvétől áthatva egyszer megkérde a kezelő orvost, hogy komoly beteg-e ez az ember? — Semmi, legyint az orvos nevetve, szív-idegesség hypochondria, rövidesen hazaküldjük.

De Huru II. megelőzte orvosunknak szándékát és még az én interjúmat követő nap hajnalán rekedt suttogással felázott: „Gospodine, rosszul vagyok, egy iv tiszta papirost... testamentumot írok... szad szam bas gotov!” — és amint mondá úgy is eszeleked. Reggelig írta a végrendeletet távollevő családjának, akkor egy fiakerért telefonáltott és amikor beült a kocsiba, elfűlő hangon oda szölt az ámuló kocsisnak: „Brate, hajts gyorsan a lakásomra akarok meghalni!”

Később érdeklődtem bekövetkezett halála felől és kiderült, hogy Huru II. vigan dolgozik egy kalapgyárban, amelynek ő a fazomestere.

Laci

Éde, lányos arcú kamasz. Vesztélyes láloperációval került a kórteremre. Szemben velem, fehér poljak közül busan révedez felem mentőintézet tekintete. Mi lesz a sorsod ötlet hajnalán te szökegyen gyerek?... Este tíz óra. Egy kerek beteg-kocsit tolnak be a kórterembe és elvitték a műtőbe a mélaszemű drága kamaszt. Ugy sajnálom. Remeg a szívem érte... vajjon visszahozzák-e?

Tizenegy óra... Felriadok... Nézem az üres ágyat... Semmi... Tizenkét óra... Semmi... Három óra — hajnalodik... már tudom. Laci, az árva butorfenyőző tanonc, aki már nem emlékezett édesanyja esküjára, de nem ismerte még a nőt és a szerelmet sem — élt tizenhét évet... és a műtőasztalról a hullakamrába került.

Rendkívüli látogatók

Az „írás” valahol azt mondja: „Látogasd, gyámolítsd a beteget, könnyítsd a szenvedésén és minél több bánatot és könnyet tudsz letörölni, annál biztosabb a túlvilági boldogság”. — Tehát az írás értelmében minden szombat délután megjelennek a kórteremben ezek az ünnepélyes idegen emberek és felkeresik a betegeket, hogy a túlvilágon majdan a menyébeli könyvelő a „követel” rovatban a legnagyobb és legtöbb számat jegyezze a javultra. Egy ilyen üdvölvag megáll az ágyad előtt s ha még nem ismered és még nem hallottál a kasztról, magadban tördelve idézed a költő szavait: „Vajh ki ő, merre van hazája és hol ringott bölcsője?” — Ki ez a pófa?... még sose láttam... Talán detektív, kórházfelügyelő, vagy talán koporós, aki itt inkognitóban már gescheft után szimatol?! Csakhamar kiderül minden, amikor az idegen energikus közfogsággal tördöl és kijelenti: „Schwarz vagyok!” s már vizsgálóbírói modorban szigorúan ezeket kérdezi: „Hová való?... mi a baja?... nős?... hány gyereke van?... mióta van itt?... meg van-e elgedve?...” A feleletet ritkán várja be, már egy másik ágnál megismétli ugyanezt. Védekezési módok az apostrofált beteg részére: színeli mély alvás, halandzsavaszok vagy ha külön szobája van, kitesz az ajtóra egy óvótáblát: „A beteg alszik.”

Öreg péklegény halála

Nem rég még aranyásárga köllik és zsemlek felett virrasztott, a kemence piroszó lángtengerébe gondtalan énekelte bele a péklegények danáját: „Ez itt egyenes, ez meg görbe...”

Most itt felezik a kórterem mint egyiptomi mumiá. Vékony, pergament madárarcából kisír áttetsző horgas orra. Nem lázad, nem panaszkodik, nem harcol az elmúlás ellen. — a halál előtti optimizmus, az alázatos beletörődés iskolapéldája ez a péklegény. Ha az orvos feléje hajol boldogan cinogja: „Olyan jól érzem magamat doktor ur!”

Egy perzselő júliusi délután történt, hogy az uccáról péksíp danája tört be a kórterembe. Az öreg péklegény, aki ekkor már nagyon rosszul volt, mint egy jó harci mén felfigyel, mosolyog, hangtalan szavak vibrálnak vértelen ajkán, bizonynyal azt szeretné mondani: „Halljátok a sípot?... egykor én is fujtam.” Es a redős, lehunyt szemhéjak alól könnyöké buzzognak elő. Csak ez egyszer láttam sírni az öreg péklegényt, aki még ezen az éjszakán átmosolyogta magát a menyországba és azóta már apró, édes kölliket sötétet odafönt az angyaloknak.

Löwinger bácsi

Előrvult vén gyerek a nyolevan körül. Nincs senkije és semmije, csak egy rozszant pipája, régi boldogabb idők egyetlen kenodiuma. Amikor az ápolónő feltételeken elvette tőle ezt a pipát hangos sirásra fakadt. Löwinger bácsi egy bácskai faluból hozta be valamelyik patrónusa, mert az egyik fülét le kellett operálni. Délben az ebédjét tálló kiszolgáló nőtől megkérde „Ki küldi ezt az ebédet? T. i. Löwinger bácsinak elromlott már az orientáló képessége is, azt hiszi most, hogy odahaza van a falujában, ahol minden délben más és más jótékony ember gondoskodott az ebédjéről. Ebben az öregemberben az elhagyott fészek utáni vágy napról napra magasabb lással lobog. A sikeres operáció után mindennap leszi a kocsit, amelyen patrónusa fog megérkezni, hogy őt hazavigye. Grünnek hívják ezt a Messiást. Löwinger bácsi közismert honvagy gyöngyéből néha trédákat kovácsolnak. Perohan a terembe valaki és odaordítja az öregnek: megjött a Grün!... De Grün persze még csak gyönyörű ígérlet és ilyenkor Löwinger bácsi felkavarva, becsapva, pipátlanul, étlenül szomorkodik egész nap, gubbaszt valamelyik sarokban. De jó az isten, nem hagyja eszben a szegény, elesett, öreg embereket sem. Egy esős délután beállít a segédorvos és Löwinger bácsi anyanyelvén közli: „Herr Löwinger, der Grün von Bajnok ist angekommen!” Hát erre kitört az örömmel eddig még soha nem látott, nem tapasztalt entuziazmizmus, Löwinger bácsi azökölni kezd, jobbra-balra ugrál, levegő után kapkod, inartikulált, guturális, szinte ugatászerű hangokban tör elő a boldogság a torkából, majd könnyezve térdre roskad és összetett kezekkel rebegi: „Geleubt sei Gott... itt van a Grün! Grün hazavitte Löwinger bácsit, aki még a vonatjáró fiakeréről is senilis örömmel dadogja a kapu elé sereglett bucsuzó személyzetnek: „Megjött a Grün!... Haza visz a Grün!...”

Nyaréj a kórház udvarán

Amikor az irtalmas de sokszor oly könnyörtelen Morpheus álmat küld, a meggyötört szempillákra és azt hiszem, hogy alszik már a fájdalom, a nyaréjben kiülök a kórház elnémult, holdvilágos udvarára. Félálomban zenél a csönd és bizar meséket mond. A fantázia szárnyán víziók kergetőznek... A közeli virág és örökzöld levéltömbök tengereből ki-kinyulnak egy-egy fehérleplek fantom, kórágyon elhalt emberek kóborló lelkei... de foszlik már a ködös kábulat: Víz! Víz!... hangzik egy szobából, nyomában hisztérikus sírás, tompa jajgatás és nesztelen suhan el mellettem a fehérbóbitás gondviselés — egy nővér. Viszi a pravaszt egy betegnek. Ismét csönd. Működik már a morphiump mindent lenyűgöző és kibékítő hatalma. Muló percek. Egy mellék-pavilonból hirtelen éles sikolyok... majd erőtlenséggel csecsemősírás... megszületett az új honpolgár. Sürgés-forgás... Aztán hosszú csönd. Egyszerre csak kocsizaj dübörög, bűg a mentők szírnéje... Megjött az éjjeli Zuwax. Ezután már gyorsabb tempóban, de derűsebb epizódok tarkítják a tűnő éjszakát. Valahol az udvar távoli zugában csiklandós nevetés csendül fel, — talán a kövér szakácsnő cicázik valakivel?... Amott a bukó holdrávilágít egy fehér éjjeli kosztümös figurára, a lábra kelt hajnali szellő két hosszú pajeszt lobogtat kétfelől, amint gyors léptekkel közeledik felém. Ez lunatikus?!... Konstatálom magamban, de az éjjeli jelenség itt van már előttem és bizalmas vigyorgással bemutatkozik: „Pardon... Löbl vagyok az ötösből... csak tegnap érkeztem, nem tudja uraságod, hol van az a bizonyos?... Sie wissen doch?...”

Hosszu csöngetés. Hazaérkezett a bentlakó szabadnapos segédorvos s miközben halkán dudolja a legfrissebb biginlágert észre veszi a virrasztó beteget s udvariasan bekergeti aludni... Hajnalodik. Haragszó a kertváros felől... alszik a fájdalomház.

Az örök nő

Elsétálok az iroda előtt odabent kapkodó, mohó nő hang telefonál: „Hallo Gizikém, te vagy?... Hozzátok be a kórházba mielőbb a vörös pongyolát, a lakkfélcipőmet, ruzst, pudert... Sanyi vegezen tíz deka Fouger Royalt és egy szemöldökstíft, a manikűr kazettát is küld ki Gizikém... már borzasztóak a körmeim...” Hogy milyen instrukciókat kapott még Gizike, nem hallottam már de néhány perc múlva kilépett a telefonáló hölgy az irodából. Fiatal, törekeny asszonyka volt, színes tarka pongyolában, zörgő aranykarpercekekkel lesóványodott, fehér karjain. Egyelőre lábadozó beteg. Gyönyörű keleti szemében, finom vékony arcában már ott ül a Mors imperátor. Az utolsó, ami meghal a nőben az a hiúság.

A megszökött vakbelle

Feingold. Kereskedelmi utazó. Textil. Apró, cigányképt emberke, ó-lábu. Amint egy szűkség párnával, egy plédrel, kofferrel és feleségével túlhalmozva bekarikázik a kórterembe, desperált arcán rögtön látom, hogy nem jött ide szívesen. Energikus arcu neje zsandárként kíséri és bizonytalán heves harcok dúltak odahaza, amíg Feingold eljutott ideig. Feingold fél a fájdalomtól és a haláltól, — hátha nem sikerül az operáció?

Összesereglenek a rokonok és mindenki külön kapacitálja. „Du Es!” — biztatja Bernát bácsi, „Nem szégyelsz magad?” Minden kisgyerek kiállja és ausgerechnet majd te fogsz meghalni!... Mi az egy vakbél?... Az egész csak egy kis vágás! Sikerült precedenseket sorol fel a családból Janka néni és többek közt egy olyan esetet is, amikor a megoperált beteg, a Zsiga bácsi hálából direkt megcsókolta a kiváló sebész biciskáját. Majd Feingoldné félre hív: „nagyon kérem... ön intelligens embernek látszik... beszélje rá az uramat... mi nem bírnak vele... Birja rá ezt a behémet!” De Feingold a rábeszélő és megnyugtató szövegnek dacára, bambán mered maga elé, néha megembereli magát és biztató ígéretek tesz: „A tudom, tudom, az egész csak egy csekélység”. És egy száraz, burkolt nevetéssel, kicsinylő gesztussal elintézi az egész rokonságot.

Estére Feingold utasítás szerint ricinust kap de úgy veszi, mint haldokló az utolsó kenőcsöt. Éjjel a kórtermi félhomályban, az éjjeli villanyfény mel-

lett látom fehérbe burkolt, ó-lábu silheutjét, amint ide-oda szaladgál. Később virrasztva forgolódik, sóhajt, nyög, magában vitatkozik. Megvirradt az operációs nap. Reggelre üres a Feingold ágya. Megvárta a korai kapunyitást és észrevétlen kisurrant. Delfel Bernát bácsi, Janka néni és önagsága erős fedezete mellett zárt autóban hozták vissza, a műtétet pedig elnapolták. Még két gyengébb szökési kísérletet kellett a sztrázsára kiállított Bernát bácsinak leküzdeni. Ezután Feingold látszólag ismét beletörődött sorsába, annál inkább is, mert önagsága válasszal fenyegette: „Csak nem élek együtt

egy ilyen emberrel, aki bármelyik napon mirnix-dirnix özvegyet csinálhat belőlem!”

Amikor pedig Feingold észrevév a szigoruan kitűzött operáció preventív előkészületeit és hallotta a közeli műtőből egyik ágyszomszédjának bőmbőlesét, páni félelem vett rajta erőt, kitepte magát Bernát bácsi acélos öleléséből és kirohant az uccára.

Feingold Zalánt is megszegyenítő negyedik futását teljes siker koronázta. Csak Bernát bácsi méltatlankodott izgatott gesztusokkal: „Ehr is' ne bich m'süge... dögöljek meg, ha ez az ember nem futóbolond.” D. K.

Találkozás

Jóska, Bandi és Gyuri véletlenül találkoztak a Dréher sörözőben, hat éve, hogy nem látták egymást. Hat éve, hogy az egye temet elvégezték, hat éve próbálkoznak érvényesülni — hiába. Egyikük sem diésekedhet, hogy ismerné a gondtalan életet, mindháromukat megpofozta és nem egyszer meg taposta az Élet. A középiskolát együtt végezték a vidéki kis városban; az egyetemi tanulmányukat is ugyanazon az egyetemen végezték. Miután megállapították, hogy egyiküknek sem sikerült szép légváraint elfoglalni, elhatározták, hogy a találkozás örömet nem rontják el esunya történetekkel a létért való küzdelem jeremiádjával. Inkább egy-egy kedves emléket ujtának fel a szép diákkorból és legalább egy este el fogják felejtetni, hogy hajótörést szenvedtek. — Jóska kezdte a visszaemlékezést.

Valószínűleg emlékezni fogtok, hogy harmadik gimnazista koromig kedvence voltam hitoktatónknak, míg egyszer véletlenül magamra haragítottam. Az apám annak idején hitközségi elnök volt és így a hittan órán a kiténtető első padban kellett helyet foglalnom. A derék és jó szónok hírében álló hitoktatónk nem mulasztotta el minden évben az első vallásórán megemlíteni, hogy ha valaki nem ért talán valamit, vagy kételeyi támaszok az azt közöljök csak velem, nem haragszik érte sőt örül neki, mert így elfogja érni, hogy tanítványai mind értelmes és értékes emberek lesznek, akiket nem lehet majd meggyőződésükben megingatni. A hitoktató kegyeiből úgy estem ki, hogy tulbuzgó voltam és én akartam a legértelmesebb és legértékesebb lenni, hogy majd elfoglalom apám örökét (ez lett volna egyetlen örökségem a hitközségi elnöki széket). Ebbeli reményeim mint negyedik gimnazista semmisítettem meg. A karácsonyi szünet előtti utolsó vallástani órán történt, hogy valamelyik prófétáról volt szó, aki visszavonult a sivatagba elmélkedni és ez idő alatt a hollók táplálták.

Az egész magyarázat alatt élénken bölöngattam, csak a végén csóváltam (szerencsétlenségemre) a fejemet, derék hittanárunk felszólított, hogy talán nem értek valamit? Mire felvilágosítottam, hogy mindent nagyszerűen értek, csak nem hiszem el. Kijelentésemet nagy megütközéssel fogadta mert buzdításai ellenére eddig még senki sem állt fel, hogy nem hiszi el a magyarázatot! Elmagyarázta a történetet mégegyszer, de meggyőzni nem tudott. Amiért esnyán lehordott és megfenyegetett, hogy bepanaszol apámnál. Bizony megijedtem, hogy befutytültek egyelőre a zsebpénzre (a zsebpénz megvonása hosszabb-rövidebb időre volt mindig a büntetés, pedig ép azidőtájt alkudoztam gombfutbal csapatom megerősítése érdekében egy „dinkére”, az uccánk válogatott csapatának centerhalfjára.

Két napra vallásvitám után elővett az apám, hogy mi bajom volt a hitoktatómmal. Öszintén elmondtam apámnak rendjén és módján, hogyan történt a dolog. Mire apám igen röviden intézte el a dolgot, ugyanis ezt mondta:

— Kedves fiam, jegyezd meg magadnak,

a hiúság magyarázata mindig a szentírásra támaszkodik és így igaz van.

Bandin volt most a sor, aki kiitta sörét új cigarettára gyújtott és belefogott történetébe:

— Az én történetem is a negyedik gimnáziumig nyul vissza. Talán emlékezni fogtok még, hogy a földrajzzal mindig hadilábon álltam és csak tanárain jóakarátán mullott, hogy el nem buktam. Az iskolaév már a vége felé járt, a tananyag Jugoszlávia földrajza volt, én bizony ezzel az anyaggal sem voltam tisztában. Egy alkalommal, az igazgató a földrajzórán talált inspicálni. Szerencsétlenségemre engem is kiszólitott és a hazai fontos vasut vonalakról kellett volna beszélnem. Minden kísérlet hiábavalónak bizonyult, hogy megszólaltatásának, jó tanárom egy utolsó kísérletet tett és megkérdezte, voltam-e Szubotícán? Igenlő válaszem után megkérdezte, láttam-e ott gyorsvonatot. Miután erre is igenlő feleletet adtam, megkérdezte, és mi van ezekre a kocsikra kiürva (az „Orient express” irányát szerette volna kitérsélni belőlem), rövid gondolkodás után boldogan kivágtam: Opaszno je van se nagnuti!

Gyurinak nem kellett sokat törnie a fejét, hogy valami jóizü történetet kivágyjon, hiszen diákkorában híres volt tréfás csinyeiről.

Emlékeztek még az öreg Huszár tanárra, aki már 64 éves volt és még mindig tanított? Néhányzorg megréftálm és ezt nem tudta nekem megbocsátani, úgy, hogy ha bejött az osztályba és zaj volt, azt volt az első dolga, hogy kidobott. Hetedikesek voltunk, délelőtt megvertük a nyolcadik osztály futbalcsapatát és ezzel megnyertük a gimnáziumi bajnokságot. Délután így a szokottnál is nagyobb volt a láma az osztályban, az első óra az öreg Huszáré volt. Amint belépett az osztályterembe, még mielőtt a katedrara lépett volna, felszólított: — Gyuri fiam...

De nem engedtem szóhoz jutni és szemtelenül megkérdeztem:

— Tanár ur kérem, kimenjek?

Halálos csend volt a válasz, az öreg előbb elpirult, majd olyan nevetésbe fogott, hogy a könnyei is potyogtak és amint tudjátok, soha többé nem dobott ki, akármilyen láma is volt az osztályban.

A három régi barát csendesen álmodozott és mosolygott a szép diákhistóriákon. A pincér rántotta őket vissza a rideg Mába tudtukra adta, hogy záróra van.

Dániel Gy. László.

WEISZ RUDOLF
URI SZABO

NOVISAD
FUTOSKI PUT 48

Ki mint vet, úgy arat.
Mauthner magnál jobbat nem kaphat.

Vetőmagszükségletét kizárólag

Mauthner Ödön

Jugoszláv Magtermelő és Magkereskedelmi R.T.-nél
NOVI SAD, FUTOŠKI PUT 8-10 fedezze.

Legkiválóbb minőségű főzelek- és virág-
magvak, fűmagvak és fűmagkeverékek,
valamint más mindenféle magvaink jó ter-
mést biztosítanak.

Tömeg legelsőrendű minőségben
kapható.

A Mauthner-féle magvak 60 év óta
világhírűek.

Előnyajánlással, valamint képes főrajgy-
zékünkkel a legnagyobb készséggel díj-
mentesen szolgálunk.

TELEF.: NOVI SAD 31-60

SÜRGŐNYCIM: MAUTHNEREK

Szántóföldek és házak

több községben és városban igen olcsón
eladók. A vérelár betétkönnvecskével is
lízethető. Díjtalan felvilágosítást ad

VARDAR

Novisad Željzička ulica 62 1267

Rtanjer mosott kovácszén Belföldi szén

Tűzifa mindenféle fajtákban
**Eredeti és retorja
faszén**

a legolcsóbb árban kapható

„CARBON“

Adolf Nathan 1. drug
Novisad, Kr. Petra u. 30.

Telefon: 74-83

ÉRTESÍTÉS!

Tisztelettel értesitem nagyra becsült vevőkörömet,
hogy kéz munká üzletemet ugyanabban a házban a
Banovina büféjé mellé helyeztem át mely alkalommal
felhívom szives figyelmüket az újonnan felszerelt

aszurozó és endlítő gépeimre,

melveken a legrovidebb időn belül elvégzem minden
megrendelést a legkiválóbb minőségben is kielégítően.
Sürgős esetekben az **ASZUROZÁS ÉS ENDLÍTÉS**
koron kívül tesz elvégezve. — Azonkívül szakszerűen
végzek függöny és mindenféle kézimunka montiro-
zást, ugyancsak vállalom perzsa és szmína szőnye-
gek stuccolását, valamint minden e szakmába vágó
munkák lelkiismeretes és gyors elvégzését

Egyben értesitem a n. b. közönséget hogy új
üzletemben vállalom **RUHA ÉS KÉLMÉ FESTÉST**
valamint **RUHA TISZTÍTÁST IS.**

Tisztelettel

özv. Nagyejeoné

előnyomda és kézimunkaüzlete

Novisad, Kraljica Marija u. 2. (Srpska Matice épület)

Hajótunk emiatt megőrzése
a legszebb emberi erény.

„GOLGOTA“

temetkezési vállalat a legmesszebb menő
igényeknek megfelelően elsőrendű új fel-
szereléssel, világvilágítással és falvédő
szerkezettel (a falakba nem verünk sze-
get), nagy raktár ert és saját készítésű
fakoporsókban, szemfedelek és koszoruk
ban, exhumálás és szállítást harhonnar bar-
hová vállalatunk **A legolcsóbb kiszolgálás.**

LENKEY IMRE ES FIA

„GOLGOTA“ TEMETKEZÉSI

VALLALATA

Novisad, Uspenszka u. 12. Telefon: 26-90

Kerékpárok

és alkatrészek

legelőnyösebb beszerzési forrása
kicsinyben és nagyban

ENGL - NOVISAD

Miluticeva ul. (Kenyér ucca) 19. sz.

Szerb bankkal szemben

Nagy mechanikai szakműhely

Telefon: 29-57

1266

SULYOK festi, tisztít

Minta után pontosan fest olcsó árak Vanal
pliszét. Öltöny tisztítás **40** - din **Novisad**
Futoska 12

NE DOBJA EL RÉGI KERÉKPÁRJÁT

mert szakszerű javítás
és zománcolás után

szép és jó kerékpárt kap vissza

EXPRESS J. HORVATH

-101, Novisad, Pasicsera ucca 19.

Nagy választék elsőrendű gyártmányu kerékpá-
rokban és alkatrészekben. — Ügyeljen a címre.

Használja ki az alkalmat

Oriási választék

selyemben, szövetekben, szőnyeg, függöny
és az összes kézműrua cikkekben

icszállított husvétl áron
Milos M. Raleticsnál
NOVISAD - A Püspöki palotával szemben

Miért?

vásárolok

Fratricsevics János

rőfosuzletében,
Novisad, Futaki ut 12.

Mert:

ott pontosan és jól szolgáljak ki

Akar szelektív rádiót?

Forduljon bizalommal

Rádiólaboratoriumomhoz

ahol minden régi rendszeru készülék újja születik! • Vállalom azonkívül:

Motorok és dynamók
orvosi műszerek
elektromos mérőeszközök
Accumulátorok
Autodynamók
Anlasserek
Gyujtómágnesek

és az összes, elektromos szakmába vágó készülékek szakszerű s preciz javítását a legjutányosabb árban

Műhely és Laboratorium:
Futoska ul. 7

KRAUS NIKOLA

elektrotechnikai vállalata, Novisad, Jevreiska ul. 14. Tel.: 24-25

MEGDÖNTHETETLEN!

A REGGELI ÚJSÁG VASÁRNAPI INGYEN MELLÉKLETE. — SZERKESZTI: DEZSŐ BÁCSI

Lepény Peti, Fazék Kati, meg a Pajtás kalandjai

Irtta: Dezső bácsi

Peti éleveszélyben.

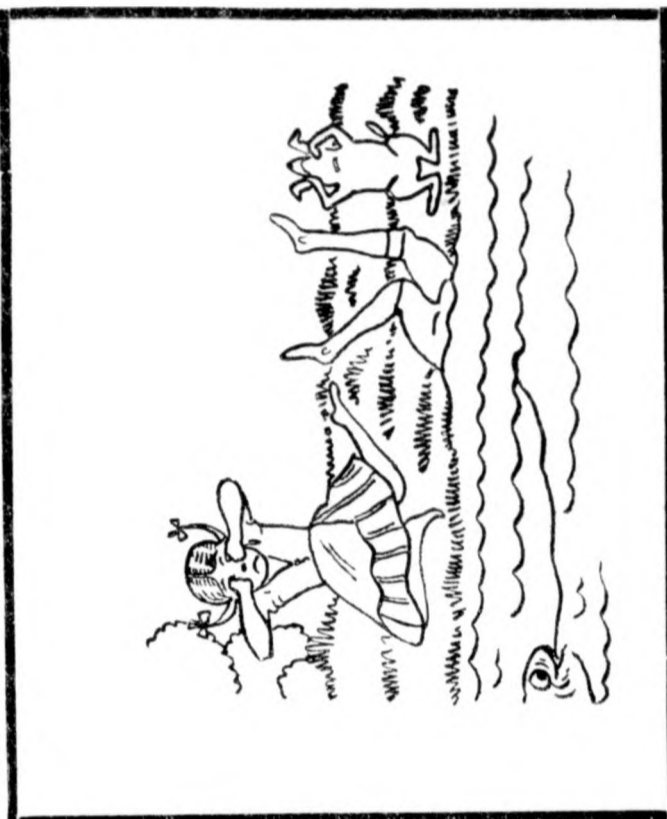
Szörnyű dolog történt. Még, jaj, hogy is írjam. Anélkül, hogy magam közben el ne sírjam, Láthatjátok ti is nem tréfa a dolog. A Petinek élete nagy veszélyben forog.

Péter bátor gyerekek kártart szava mellett, Országnak küzdött, amíg tőle tellett, De az óriás hal szörnyű erejével Nem egy. — három Péter ereje sem ér fel.

Fessétek ki a képet izlésték szerint A lestményt azután küldjétek el a Tündérország szerkesztőségébe.

Aki a legszebb festményt küldi be, a noviszádi Union cukorkafizet csokoládéját nyeri.

A lestményeket szubotical Ruffi cukorkafizet csokoládéját kapja.

Fáradt szegény Peti kiatartása foglyán, Bezeg csüggedésnek nyoma sincs a potyán. Kati meg a Pajtás rémülettel látja, Hogy a nagy hal Pétert, a mély vízbe rántja.

Keserves sírásra fakadt a két árva, Zokogásuk messze hallik a határba. Éltőlényt nem látnak, hogy közelebb intésék, Pedig sürgős lenne, most itt a segítség. . . .

A beküldő neve és címe:

Találós kérdések

Közlő: Sipos Mihály

- Milyen ló jár iskolába?
- Milyen ló van az szobában?
- Milyen ló repül?
- Milyen ló vág?
- Milyen ló ég?

Szólalom rejtvény

Közlő: Takács Bócsi

P	F	N	D	E
O	A	R	S	T

A betűk a szómalom irányában egy nagy magyar költő nevét adják.

Pótló rejtvények

Közlő: Fábí Márta

- B-vel a jobb ellentéte
- D-vel a jókódy jelképe
- F-fel a kőműves rakja
- H-val mind a vizet lakja. Mi ez?

MEGFEJES

Betűrejtvények:

-
-
-
-
-
-

Találós kérdések:

-
-
-
-
-

Szómalom rejtvény:

Pótló rejtvény:

Hibakeresés:

A beküldő neve és címe:

Betűrejtvények

- Gerő Májdnus
- Schoblocker Józsa
- Kovács Sárika
- Kovács Valéria
- Nagyemélykúti Ella

V — — — — —
túl — — — — —
oper — — — — —
ci — — — — —
A

H — — — — —
Balaton

O — — — — —
E

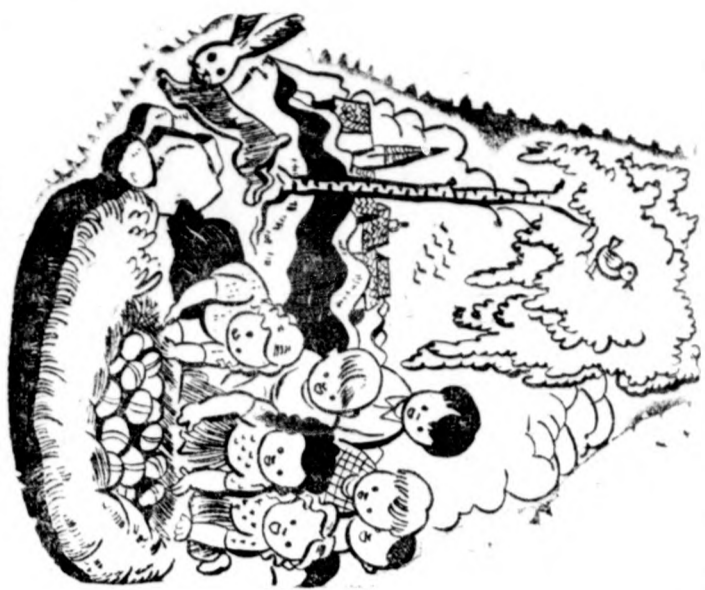
Keresztrejtvény

Közlő: Labányi Etelka

1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31	32

Vízszintes: 1. Egyenest huznak vele, ékezetet hibával. 6. Évszak. 7. Női név. 9. Házhely, másszóval. 12. Biztató szócska. 14. i-vel a végén fiu becenév. 15. A baránka hangja. 16. Targyak s személyek ábrázolását tanítja. 17. Mutató szócska. 18. A. K. D. 19. K. r. l. szócska. 20. Barna arcőrűre mondják, ideg n szóval. 22. Fán terem, s mindannyian szeretik a süteményben. 24. Női név. 26. Ilyen főnök is van.

Függőleges: 1. Betű, ahogyan kimondjuk. 2. Tüszöltö teszl. 3. Sok állat van itt. 4. Fordítva: testrészt. 5. Véd. 6. Ebből tudjuk meg, hogy milyen órák lesznek holnap az iskolában. 8. Világgrész. 10. Elcsuk. 11. A boltban levő áru. 13. O. A. Z. 15. Tész tára is szórják. 20. Aljat. 21. Talál. 23. I. O. 25. Kettős mássalhangzó.

Megjött a nyuszi

Aki a legelőben kifesti, piros tojást kap.

NYUSZIMAMMÁK ÉS FIÁI

Tavaszi szellő simogatta a fák tügyes ágait és a napsugártündérek hontogatták a faleveleket. A fűszalag kidugták fejcsékkéket az erdő tisztásán és a gyermekláncú aranyárga bóbirtai tankállítottak itt is, ott is.

A nagy erdőben roppant nagy volt a sürgés-forrás. Nyuszimamák készülték a husvétit ünnepekre. A szebnél szebb piros tojásokat készülték festeni. A Nyuszimama így szól a sok lábaltankodó ugrálócska nyuszi-erekehez: „Most menjtek azonnal a faluba, tyuk-kománsszonnyékhoz és mondjátok nekik, tiszteltettem őket, küldjék el nekem, ami tojásuk csak van. De szaporán szedjétek lábaltankodókat, hogy gém estig kétszer megforduljatok, mert még a boltban is kell festéket menni. Itt van ez a kis felhőske, ebbe takarodjatok be, akkor láthatatlanok lesztek. De azt megmondom nekteg levestétek, mert bajotok talált eszt”. A kis nyulak fogadkoztak, hogy minden úgy lesz, ahogy Nyuszimama parancsolja, de a valóságban nem úgy tettek. Ahányki kiérték az erdőből, egy lueenatábla mellett haladtak el: Tapsifüles és Kurtafark kiugrottak a felhőske alól és vígan kezdtek ropogtatni a friss, zöld lucernát. De vesztőkre, mert az erdészek vizsgálóvája, a Treff éppen ott szaladgált és amint megérezte a nyulszagot, a nyulhák felé szaladt. A kis nyulak észrevették Treffet se

uccu nekiramodtak a felhőske után, mely alatt már messze jártak a többi nyusziak. De Kurtafark megbottolt és puff: elcsúszott. Treff már ugás a nyomukban volt, így hát egy ugrás és már utolérte Kurtafarkot. De ne gondoljátok, hogy Treff megezte a Nyusziakat; nem. Treff nem az a tanulatlan vadskutya volt, amelyik megessi a vadat. Szép vigyázva eligazította a szájjában Kurtafarkot és vitte egyenest a gazdájához.

Az erdész nagyon megrökölt az élő nyulacskának, mert mindjárt kifűnnek szánta husvétit ajándéknak. Be is tette egy csirketartóba és szerzett neki káposztalevelet. Kurtafarnak azonban sehoggy sem ízlett az evés; a szivecskéje úgy dobogott még most is az idegségtől, hogy majdnem kifűtötte az oldalát. Szabadsághoz szokott természetű nem bírta el rablást.

Megbetegezett. Másnap, mikor az erdészek Karscsija megkapta az ajáltól, már nagyon gyenge volt és bizonyosan elpusztul, ha a Nyuszimama ki nem menti. Mert az úgy volt, hogy a szófogadó nyuszi a felhőske védelmére alátámasztotta a tyuk-kománsszonnyékhoz és millió megkapta a tojást, azzal siettek vissza. Ottthon aztán elmondták Nyuszimamának, hogy mi történt Kurtafarkkal. Nyuszimama egy napig gondolkodott, hogy mit csináljon; végre úgy határozott, hogy neki meg kell menteni a kis fiát. Nem volt rest, magára terítette a felhőskeket és elindult az erdészek háza felé. Elment tyuk-kománsszonnyékhoz (mert az erdészeknek is voltak tyukjaik) és megkérdezte tőlük, nem látják-e Kurtafarkot. De láttuk — felelt a legifjebb tyuk — tegnap itt volt nálunk. De ma odaadták a Karscsinak játszani.

Nyuszimama megkérdezte za utbagazást: osszét buzta magán a felhőskeket és belépett a házba. De mennyire sajnált a nyul szíve, mikor ott látta Kurtafarkot elengedve és félholtan fekvő Karscsi ölében. Meglappant az egyik sarokban, közel a nyitott ablakhoz és leste a pillanatot, hogy intessen Kurtafarnak.

Nyuszimamának hosszúnak tűnt fel a várakozás, gim végre felé fordult Kurtafark. Amint megpillantotta anyját, elenkülmű kezdett, majd egy alkalmas pillanatot várvá kinyitott Karscsi öléből a felhőske elé. És együtt kinyitottak az ablakon. A kis Karscsi ijedten kibált: „Hová lett a nyulam, elhűt a kis nyusziakám!”

A Nyuszimama pedig egész uton dorgolta Kurtafarkot, hogy miért nem fogadott szót. „Ezentúl mindig szót fogadjok anyuskámn — igéte Kurtafark — csak egyet kérek tőled: Karscsikának szép ajándékot vigyünk, mert nagyon jó volt hozzám.”

Beltvények, járekek, mókák és egyéb huncuiságok

Megjeltesek a Tünderország április 9-i számából

Beltrejtvények: 1. Leander, 2. Három a tánc, 3. Kincsés szekény, 4. Kéyzsemunka, 5. Keresztkeresek, 6. Kikélet.

Találos kérdések: 1. Olló, 2. Kérész, 3. Korszoban, 4. Koga.

Koekartrejtvény: Napoleon.

Pótló rejtvény: Szabotica.

Keresztrejtvény: Visszaintes: 1. Tiszta, 2. Jól, 3. Ra, 6. Ar, 7. Ot, 8. Sajó, Függléges: 1. Tojás, 2. Arató, 4. óra, 5. Tör.

A hibakereső pályázat megjeltesek

A Tünderország multivásárnapi számában is több szót fordítva nyomtunk, hogy gyakorolhassátok magatokat a hibakeresésben. A következő szavak voltak fordítva nyomva: el, za, ed, gyoh, za, gyoh, kacs, si, za, sé, men, si, gyoh, sé gyoh, gyoh, si gyoh; sé; sé, za, gyoh, gyoh, za, gen, mty, gen.

A multheti hibakereső pályázat nyertesek Kovács Gyuszi. Könyvtálat postán elküldjük Kulcra.

A rejtvények részben vagy egészen megjeltesek, szép tesztményt küldtek be:

Dániel László és Ócsi, Erdős Eszter és Margitka, Talló Ferenc és Pál, Lakatos József, Fülöp János, Tronkolovics Mariska, Koszto, Lányi Manca és Sanyka, Schwarz Érika, Rápoly Ilonka, Kuszi Irénke és Gyuszi, Kott Rezsőke, Kurin Lajos, Rumpi Ottóka, Tóth Klárka, Turucz Margit és Magda, Somogyi Teréz, Tombl Ilonka, Varga Juliska és Irénke, Fodor Margitka, Erzsike, Gizi, Fúrjes Maca és Veronka, Bószó Dezső és Géza, Papp György, Borus Juliska és Miska, Döme Jenka, Begovics Zsuzsika, Mariska, Gézuska, Tóth Zsuzsika és Józsika, Tóth László, Kaurics Bózsike és Vali, Gatter Gizi, Kovács Irédka, és Jancsika, Tóth Feri, Szőke Veronka, Csipő Irénke és János, Szóvics Juliska, Fischer Erzsike, Aranka, Ernő, Möriz Károly, Diósi Ilonka, Földesdi Gizi, Vadocz Gizi, Labányi Etelka, Szabó Aranka, Balogh Kálmán, Thurzó Klári, Thurzó Laci, Gaál Izabella, Koródy Mariska és Kató, Tóth Bőske és Sanyi, Mókus Laci, Kovács Hajnalka és Laci, Klier Ilonka, Bárony Valika, Raffai Mária, Tibay Mariska, Nagy István, Klausz Józsa, Vaszily Milla és Verica, Irsay Laci, Tóth Janka és Andrács, Tóth Joli, Laci, Katica, Katona Margit és Aranka, Cséman Annuska, Pinter Veronka Quintusz Ilonka, Wildmann Gyurka, Hoffmann János, Szigeti János, Drokka Ilonka, Németh Józsi és Manca, Vén Rózi és Ócsi, Balint Anna, Vargai Vali, Kovács Baba és Gyurka, Csányi Ilona, Ládor Katica, Jólathy Szilvia, Ökrész

Magdi és Olga, Nagy Czirok Erzsike és István, Gerő Magdus, Pozanszki Marietta, Ochsenfeld Vilmos, Szabó Imre és Éma, Hajdu Gizi és Mariska, Bozókai Kati és Jami, Idei Manca, Imke és Miska, Ökrész Juliska és Manca, Tóth Margitka és Ilonka, Mókus Terus, Árnbrüster Laicka, Kataly Bózsike, Polacsok Mariska és Pistike, Vancsik Juliska, Téglás Gréti és Pisti, Thurzay Incke, Fehér Pál, Fogarassy Rébuska és Rózsika, Szabó Vilma, Kaposz Anti és Pencz Sanyi, Horváth János, Detar Jó zsef, Gaal Magdi, Gizi, Evi és Boriska, Schlöter Gréte, Diósy Irénke, Papp testvérek, Leko Dezső, Schoblocher Józsa, Mihiz Irénke, Hegedus Irén, Sörös Juliska és Ócsike, Mazány János, Keller Ilona, Ács Ilonka, Lavacs Kató, Schaschek Irma, Sörös Mariska, Felke Mihály és Mariska, Lidike, Paczik Irénke és Ella, Furó Mátyás, Jónás Lajos, és Manca, Jehoczky Lidike, Sörös Eszter, Fülöp Katica, Nagy Irénke, Szvidereki Tibor és Béhuska, Döme Terike és Olga, Nagy Dezső és Lajos, Csernák Andrács, és Pál, Facsar Pista, Kanyó Matyi, Minda Nellke, Sipos Mihály, Kovács Gyuszi, Weisz Pisi és Dóli, Horváth Laicka, Szekula Hedny, Szekla Mihály, Klaczek Ilonka, Trencsenyi Mariska, Czozek Józsi és Rudi, Fodor Ilonka, Fodor István, Tessenyi Ede és Gyula, Bogár Olga, Karscsi és Pisti, Sautba Józsi és Feri, Nagyegyesi Jami és Feri, Gadoscsih Aranka, Zagar Ernő és Kató, Ferró Otika, Linder Stefánia és Juliska, Berdan Erzsike és Ferenc, Kamát Katóka és Józsi, Mókus Bózsike és Janka, Geller Mária és Ilonka, Gubik Sándor és István, Páló Aranka és Mária, Nagy Erzsike, Kopancz Judika, Klara és Tibor, Nyikos Erzsike, Nyikos Ilonka, Lótk Bandi, Baksa Sárka, Zahner Irénke, ifj. Brecker Béla és Lidike, Takacs Laicka, Milneski Laci és Vilmos.

A sorshozásnál Cipő Irénke és János (Noviszád, Hadzsi Ruvin 57) kedvezett a szerencse. A noviszádi Union cukorka zlet csokoládéját a szerencsésben vegyék át. Ökrész Magdi és Olga (Deákova 30) a noviszádi Hering Staudt kenyépre szóló utalványt a szerencsésben vegyék át. Fülöp János a szabotcai Ruff cukorkazlet csokoládéját ottani szerencsésben vegyék át.

Pelék kilestéket Vén Rózi és Ócsi (Duna u.) a noviszádi Union cukorkazlet csokoládéját a szerencsésben vegyék át. Weber Mária (Zseljeztoska u. 5) a noviszádi Foto Boulevard kenyépre szóló utalványt a szerencsésben vegyék át. Fehér Pál könyvtálat postán küldjük el Szabotica.

Dóli felvétel

Közi: Árnbrüster Laicka
ároly, — lemer, — aci, — ori, — tus, — thály
rnó, — árti, — lida, — rich, — alamon, — il-
mos, — va, — ibor, — ren, — veg, — ándor,
— elb, — szti, — éter, — rzi, — ató, — lemer
ánás.

Hát hogyan főztek, ha nincs miből! — és mégiesen a csipőjére csapta a két kezét. A francia Marianne kócos volt, nem félt-e már napok óta a kismamája, meg se mosdatta. A kismama modern hölgy lett, m. r. csak autózni akart. És Marianne fogl-on csak pityergétt, mert nagyon pi-tyergős baba volt és egy kicsit affektált is.

— Bovaszto — siránkozott racsolva vettenies! Két nap óta nem látom tisztá havisnyát és a vuhám is milyen gyüvött! — Fekomadtát! — rikantotta el magát a csikós baba — nincs nekéd más bajod, Juliskám, igazán nincs már semmi za élés-kamrában?

— Semmi, semmi Petikém... — sé erre a tüzről pattant Juliska is pityeregni kezdett. És elpityeredett Hanzsi, a stájer baba is. Szegény Hanzsi náthás volt és két nap óta nem törölte meg senki az orrát. Az örökkévigyorgó bohóc baba is szomorú volt.

— Ugy igaz, mint hogy Jancsi a nevem, én nem maradok itt tovább! — fe-nyegedőzött.

Felzúdult az egész babahad:

— Ugy van! — Elmegyünk! Keresünk gondosabb kismamát. Gyerünk! Pakkoljunk!

Murci, a macsó eldörnyögte magát: — Ezer mázsa lépesmél! Persze, hogy elmegyünk!

A kínai baba csak sirt, ő még kacso pó-lyás volt, nem tudott beszélni. Murci a karjára vette és megnyugtatóan dörnyögte: — Ne félj, Csoco, téged sem hagyunk itt. — Meltatlankodva tette hozzá: — Szegény gyerekek, két nap óta koplal!

— Megleegyik baba öszekészítette a batyú-ját, csak Marianne szolgáltatta ki magát Juliska által. Azt mondta, hogy neki nagyon fáj a feje és ideges. Csoco holmiját Murci macsó kötötte össze. Bonzo és Buli, a két kutyus örvendezve nézték ezt a nagy készülődést és farkasóvalva kijelentették, hogy ők is jönnek.

Igy felkészülve odaálltak mind Erzsike ágya elé és Murci mindnyájuk nevében el-bucszozott tőle.

— Istén veled, Erzsike mama, mi most elmegyünk világgá, keressünk másik ma-mát, aki többet törődik velünk és nem-csak autón jár az esze — és megvetően intett Öcsike ágya felé, mely előtt ott állt a piros autó és csodálkozott. Sehogyan sem értette meg, miért haragusznak rá egy a Gyerekszoba sík lakói.

A babák mind meghajtották magukat Erzsike előtt illedelmesen és elindultak. Erzsike szeptegye elkezdett sírni, de hiába, mert Jancsi, a bohóc baba felugrott a ki-lincse és kinyitotta az ajtót. A babák

sorra kivonultak. Legutoljára Bonzo és Buli, a kutyusok.

Erzsike könnyek között aludt el és reg-gel azonnal kiugrott az ágyból, megnézni, vajjon nemcsak rossz álom volt-e ez az éjszakai elvonulás? De bizony nem volt álom! A kislány sírva szaladt át anyu-kája szobájába és elmesélte neki, hogyan hagyták el őt éjjel az összes babák.

Anyuka megtörölte Erzsike könnyes sze-meit és esendesen megszólalt:

— Igazuk van a babáknak, kislányom. Ők rád voltak bízva, mint ahogy téged és Öcsikét rám bízott az Istenke. Mit szól-nál ahhoz, ha két napig felétek se néznék, nem fűröszlenétek, men adnék nektek en-ni, egyszóval úgy elhanyagolnának benne-teket, mint te őket. Ma éjjel ithagytak téged. Bejöttek ide, énhozzám is, elbucszni. Én akkor megkértem őket, hogy... itt nálam, talán majd tudok a kislányom lel-kére beszélni, hogy úgy szeresse őket újra, mint azelőtt. Ők beleegyeztek. Itt vannak most a diványon. Nézd csak!

Erzsike szeptegye ment a divány felé. És tényleg, ott voltak mind! Hogy ölelte, csó-kolta őket! Felkapta mind és szaladt vissza velük a szobájába. Hamar adott mindenfé-lét a Juliska babának, gyoh főzzön gyorsan valamit szegény kis éheseknek. Petit, a csikós babát odatöltte melléje, hadd tor-koskodjon. Csoco, a legkisebbet, gyorsan megfürösztötte, tiszta pólyácskába tette, a-dott neki langyos tejcskét. Hanzikának megtörölte az orrcsokáját. Marionnet hamar megfürösztötte, tiszta ruhácskát és harisnyát adott rá. Murci macskónak adott gyé tányér-ka mézet, Jancsi bohócnak és a két kutyus-nak cukrot, hogy ne türelmetlenkedjenek. Ettől a naptól kezdve olyan rendben ment a babaházartás, mint a karikacsá-pás. Aznap, Öcsike nagy öröme, eszébe se jutott Erzsikének az autó. Később, per-sze, megint elfogta a vágy egy kis autózás után. De békésen intézték el ezt a kéré-dést is. Felváltva autóztatták meg a babá-kat. Ez Öcsinek is új mulatság volt. Er-zsike is kiautózhatta magát — és képzéljé-tek, a babák is mind megbékültek a piros autóval!

A nyulacska

Nyulsi, nyulsi, tapsifütes viszi az irháját.

Jaj, de hamar, jaj, de gyorsan szedegeti lábát.

Rettenetes muzsikaszó

puska ropogása;

El is buvik egykettőre, hogy senkise lássa.

Dezsó bácsi postája

GYEREKÉK!

Mindannyitoknak vig és örömteljes husvéti ün-nepeket kívánok. Az idén sem hozhatott a nyuszika annyi prostoját és cukrot, amennyit szeretett volna. Soknak közületek semmit sem hozhatott, pedig meg-érdemeltétek volna. Ez azért van, mert nagy a sze-riánység és kevés az ajándék ott, ahol a husvétü-ajándékokat szétosztják. Így van ez most vilá-g-szerűen. De azért ne busuljatok, hanem bizakodjatok a szebb és jobb husvétban, amikor több lesz az aján-dék, meg a piros tojás.

Köszönöm a sok kedves üdvözlőt és levelező-lapot, amit husvételre ti és születek nékem és esa-ládomnak küldtetek. Kivánom, hogy vigan töltsetek a rövid vakációt és születeknek, hogy békés szívvel örüljenek a ti boldogságotoknak.

NYULSZIV, TÖRPE SZIV

Ugy hívták, hogy Tipsi. Hatalmas sza-kállá volt.

És maga az ember nem volt sokkal nagyobb, mint a szakállá.

Ami szakállának nagy, embernek inkább kicsike.

Egyszóval törpe volt Tipsi.

Másik hősünket pedig úgy hívták, hogy Tapsi.

Hatalmas füle volt.

Es maga Tapsi men volt sokkal na-gyobb, mint a füle.

No, de a nyulnak jókora fülei vannak. És ha a nyul nem is sokkal nagyobb mint a füle, azért nyulnak épp elég nagy.

Tipsi meg Tapsi nem ismerték egy-mást. Tipsi az erdőben lakott, Tapsi a réten. Tipsi nem volt valami vakmerő. Ugy gondolkodott, hogy nem okos dolog, ha a törpe vakmerő, könnyen megjárhatja.

Es Tapsi éppen elég bátorialanka volt, mint a füle nyul. Nyulszivü volt — ahogy mondják — s nyulszivü nem is lehet senki sem bátor.

Tipsi mindig megemelte csucos főve-gét, ha például gye varjut látott elszállani a levegőben. Nagyon is tisztelte annak ha-talmas csőrét, persze, persze, még csak az kellene, hogy megkopogtassa Tipsi ko-báját a varju.

Tapsi meg annál jobban igyekezett el-dugni két hosszú fülét, mentül inkább tar-tott tőle, hogy róka sétifikál a közelben. Persze, persze, még csak az kellene, hogy meghuzigálja Tapsi fülét a rókakoma.

Nem tudták egymásról a törpe, meg a nyul.

Eladdig, míg egyszer egy cifra pillan-gó el nem beszélte, mit tud a — másíkról.

No, de hát ment a pille a törpéhez és helyet foglalva egy vadrózsa szármán, me-sélt:

— El hi a réten valaki, aki éppen nem bátrabb mint te vagy.

— Ejjá! — pattant fel Tipsi. — Me-sélj csak róla!

S a sok beszédnek az lett a vége, hogy nagy bátorsága gerjedt Tipsinek. Elhatároz-ta, hogy beleköt — a nyulba.

A nyulnak meg így beszélt a pille fel-küporodva egy nádszálla:

— El bizony az erdőben valaki, aki nem bátrabb, mint te vagy.

— Ejjá! — csóválta fülét Tapsi.

S az lett a vége a dolognak, gyoh a nyul is nekidurálta magát és elhatározta, hogy beleköt a törpébe.

A pille kacagott és vitte, hozta az üzenetet.

S az lett a vége a dolognak, hogy közöt adott egymásnak az erdőszélen.

A lepke összegyűjtötte valamennyi ro-konát, néznék végig, hogy ront egymásnak a nyul, meg a törpe.

Rengeteg tarka pille ott lepte el az erdő szélét, a fák — bár vége felé járt a nyár — mintha vtrágoztak volna.

S jött a két bajnok.

Jött ám.

Egyik a hatalmas szakállával, másik a hatalmas füleivel.

No, most!

Mindjárt egymásnak rontanak a baj-nokok!

S epillanban megtorpant mind a kettő — Mekkora fülei vannak — sóhajtott fel ijedten a törpe.

— Mekkora szakállá van — jaldult fel a nyul — rettenetes, rettenetes!

A lepkek kacagtak, ed már kiabáltak is: — Itajta, hat rajta!

De hiába rajláztak a lepkek, a két baj-nok nem rontott egymásnak.

Kiabáltak a pillék: — Nem tud ütni a Tülle! Nem tud csapni a szakállal!

A két dalia így feleselt: — Engem be nem csaptok!

— De engem se! Az én életem drága!

S azzal kezét nyujtottak egymásnak. Persze.

Mert nem attól függ ám, ki a félénk, gyav ki mekkora.

Hanem attól, hogy kinek van nyulszive. Vagy törpeszive. Ami egyre megy.

Nyulsziv, törpesziv, megtalálja mitől kell megjedni.

A pillék kacagtak. Persze öki gyelmék is csak ott fenn a fán.

Husvéli

A napocska még ott bujkál
A szálló felhők felett,
Ebresztőnek jó előre
Küldi a tavasz-szelet.

Táncot is jár a vig legény,
Erdőn, mezőn réten át,
Valamennyi alvó csira
Megérti hívó szavát.

Egyszerre a kopár földre
Szép virágszöveg terül,
Tarka pille, csigahiga,
Kis gyík mind előkerül.

Selyemfátyolt kap az erdő,
Ágán mókus szalad,
Lombsátorban, bokor alatt
Dalolnak a madarak.

Felhő oszlik, fagyog a nap,
Tarka földre lennevet,
Nap sugar és virágillat
Köszönti az ünnepet.

Husvét, husvét! — zeng a harang —
Feltámadás ünnepe!
Új erővel, munkakedvvel
Az ember jelke tele.

Gyermekserceg vig nőtája
Száll az erdőn, réten át,
Köszönti a vig ünnepet
És az ünnepek Urát!

Bababusvét

(Történetk Edike gyermekszobájában éjjel, amikor már mindenki alszik. Az óra tizenkettőt üt, ebben a percben elre kelet minden játék, amely Edike játékos polcán eddig mozdulatlan nyugalomban pihent. Nyújtózkodnak és asztoloznak.)

Pojca baba (ébredés, szomszédjához): Jó reggelt, jó reggelt, kedves Maeko koma, hogy aludtál? Almodtam. Még most is édes tőle a szájam széle. De mit látok (a polcon álló babák felé fordul), Aranka baba és Viola baba önké szimák? (Valamennyi játék gyan érdeklődéssel fordul Aranka baba és Viola baba felé, akiknek csakugyan könyves a szemük és nagyon bántosonak látszanak).

Aranka baba (letört könnyeivel): Oh, semmi, semmi! Ne is tessék észrevenni!
Viola baba (szintén azon iparkodik, hogy elpalástolja bánatát): Az egész szóra ne érdekes, csak, tessék tudni, én tegnap egész nap nem mozdultam el kis szobám, Edike melletl és...

Aranka baba: En sem. És tessék tudni, husvét van...
Pojca baba: Hát persze, hogy husvét van, ez az emberek legszebb ünnepe! Milyen boldog is volt a mi kis gazdánk és mennyi szép piros tojást kapott. De nem tudom, kérem, hölgyeim, hogy önbűnök miatt kell azért sírni?

Maeko: Ezt én sem értem.
Aranka baba (szíjog): Hiszen nem is azért. De... de... tessék tudni, mi is egy szerethető, ha nekünk is lenne husvétünk (elkezd sírni).

Viola baba: Azért, mert mi egyszerű kis játékunk vagyunk, azért nekünk is vannak ám kívánságaink. Oh, mi is nagyon, de olyan nagyon szeretnénk piros tojást kapni (szintén sír).

Egy játékbabai a polcon (nagyon meg nagy hatva): Szegény kis babák!

Egy játéknuszi a polcon (felé, hogy a babák meg ne hallják): En igazán szívesen meglessem, mit vágytatokban sem látunk. Csak éppen, hogy tojást kapjatok valahol.

Egy játékyukooska a polcon (hallja, hogy mit mond a nuszi, halkán a fülébe súgja): Ha csak az kell, adok én tojást rögtön. Kolkolós, kolkolós, kolkolós! (Áll, hogy ezt mondta, már ott is fekszik a nuszika előtt a négy jelke, picike kis tojás. Szerencse, hogy Edike játékos polcán szíves festék is akad, a nuszi gyorsan és szívesen esodagyógyórtára megfestette a tojásokat. Nuszika, Tyukooska és Barika összedugták a fejüket se tanakodni).

Barika: En most előszedem a dobozról a játékládat és játékbokrokat és szép keretet állítok össze belőlük.

Tyukooska: En meg kölesin adom azt a kicsi kosarat, amiben pihenni szoktam.

Nuszika: En meg a tojásokat abba a kis kosárba teszem, aztán odaviszem a játékkertekes-kébe és elrejelem őket a bokrok alá. Aranka baba és Viola baba meg indulhatnak a keresésükre, csakugy, ahogy Edike, a mi kis gazdánk szokta tenni igazi husvétkor, igazi kertjében, igazi tojásokkal.

Barika, Nuszika, Tyukooska nagyon ördönkednek és nagyon jókedűnek, egy-kettőre meg is rendezik a baba-husvétot, babakeretben, babatojásokkal. Mikor már egészen készek vele, akkor viszaajóznak a helyükre.

Barika: Be-e-e-el Bece! Kedves babukisasszonyok, miért nem mennek már a babakeretbe? Hát nem tudják, gyoh ma bababusvét van?

Aranka baba (hirtelen felhagyogó képpel): Az is kétezik? Lehetéges?

Nuszika (vidáman nevet): Meghiszem!

Viola baba (letört könnyeivel): Oh, kérem, nem tessék tréfolni!

Tyukooska: De nem ami! Tessék csak kistelelni a babakeretbe és jól megvizni minden bokrocskát!

Aranka baba és Viola baba (nem kérik meg, boldogan mennek a kis kertekébe, nemcsak a gém is találják az apró tojásokat, amelyek olyan gyönyörűek, hogy már azönbek sem is lehetnek): Oh, milyen boldogság! Oh, milyen örömi Nekünk is van husvétünk, mi is kapunk piros tojást! (Most meg az örömtől kényeznek).

Nuszika, Barika, Tyukooska (nagyon meg vannak magunkal elégedve és boldogan mosolyognak, de örül a Maeko meg a Pojca is, mert ők is nagyon szeretik a babukisasszonykakat).

Ebben a percben ktm kukorékol egy igazi kakas. A babák és játékok megint mozdulatlanul kerhnek vissza helyükre, csak éppen Aranka baba és Viola baba dtben van két icike-picike kis piros tojás, amit játékhusvétkor hozott nekik a játéknuszi.

Husvét éj táján

Gyönyörű szép Husvét napja
Köszöntött a világra,
Napsugarrak mosolyognak
a lüre és virágra.

Feltámadott a kikelet
erdő, mező uja él,
madár dalol jóm az ágon,
bogár zümmög és zenél.

Friss virággal, barka-ággal
ünneplik e szép napot
s átutadják a napsugarnak
az újtot és ablakot.

Kislányok szép ruhája
s r zsaarca mosolyog,
feltámadás ünnepnapján
az emberek boldogok.

Kisfiúcskák rózsavízzel
loosolják a kislányt,
Kamát érte piros tojást,
jácintot, meg tulipánt,
c spa virág az az ünnepe,
csupa öröm, csupa fény,
feltámadott a szerelct,
a boldogság és remény.

Tavasz

Kisüt a nap a föld felett,
Elszáhnak a h fellegek.
Tavasz szél dalol, kacag,
Míg Telpapó messze szalad.

Minden fészek benépesül,
A rétre fűszöveg terül.
Bokor alól ibolya int,
Itt a vidám tavasz megment!

Erzsike és a babák

Erzsike öcsikéje szép, piros játékautót kapott a születésnapjára. Egészen olyan volt mint egy igazi autó, csak persze sokkal kisebb. Öcsike beleült, boldogan sikongva hajította két apró lábával és száguldott, száguldott!

Erzsike egyszeribe otthagya a játékait, nem trüfölt a két szép babaszobával, a kis konyh val és ami a legesnyább, a babáival sem. Már két nap óta állandóan Öcsike autójára kerül okvetlenkedett és nyafogva kérte:
— Engedj még egy kicsit autózni, Öcsike!

— Mit nem játszol babáiddal? — méltatlankodott Öcsike. De a kislány most hallani sem akart a számított babákról. Csak egész pan autózott volna. De Öcsi is autózni akart. Ebből aztán civakodás és n ha sírás is lett. Anyukájuk tanácsalantul nézte őket és azon gondolkodott, h a szeretteisse meg kislányával újra elhanyagolt játékait.

— Erzsikém — szolt hozzá — nem sajnálod szegény babáidat? Nezők óia feljtek sem nézel, kéccsak, rendetlenek, a szobcskák porosak, a konyhácska tei nav piszkos edényekkel. Így nem lesz boldod sohase j mama, se jó gazdasszony!

— Á — felelt a kislány — inkább kérek én is egy autót, ugy unom már a babáidat.
— Meglásd, Erzsikém, a babák is megünjt majd, hogy a kismamájuk ne n gondozza őket, egy szép napon összepakkolnak és itthagynak téged!

Erzsike felnevetett:
— Anyukám, a babák nem tudnak elmenni!
— Jé, de, kislányom, csak vigyázz, hogy késő ne legyen, mire belátod a tévedésedet!

Azon az éjszakán Erzsike nyugtalanul aludt. Bántotta a lelksimert. És egy r-re, felalomban, hallotta ám, hogy a babák beszélni kezdenek. Mert éjjel, mikor a gyermek alussnak, a babák is szoktak beszélgetni.

A menyecske baba nyelvelt nagy hangosan:
— Bezzeg, mikor engem hozott a jézuska, akkor Juliskám, édes, egyetlen babám, így gem ugy! Egészen addig, míg a születésnapjára azt a francia kisaszony babát nem hozta a mamája. Persze akkor mindjárt azt szerette jobban, azt a Marriannét, vagy hogy is hívják! Engem meg szakítsné babáim tett meg! Most pedig, hogy az öcsike autót kapott, ránk se néz!